

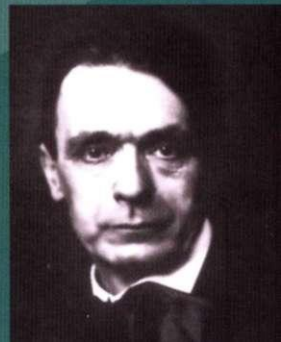
6.

Rudolf Steiner

A TERMÉSZET ÉS AZ EMBER
SZELLEMTUDOMÁNYOS
NÉZŐPONTBÓL

Új Mani-fest

MUNKÁS-ELŐADÁSOK - 6. KÖTET

RUDOLF STEINER:

A TERMÉSZET ÉS AZ EMBER
SZELLEMTUDOMÁNYOS NÉZŐPONTBÓL

1. előadás-1924.január 7.....	7
A vastagbőrű ekről - a héj- és csontképződés lényege	
2. előadás - 1924. január 19.....	19
A mérgek és azok hatása az emberre	
3. előadás - 1924. január 23.....	33
A táplálkozásról	
4. előadás - 1924. február 2.....	47
Az emberi szem - az albinizmus	
5. előadás - 1924. február 9.....	61
A Föld folyadékkeringése a világmindenség viszonylatában	
6. előadás - 1924. február 13.....	77
Az emberi ruházatról	
7. előadás - 1924. február 16.....	93
Az arzén és az alkohol hatása a testre	
8. előadás - 1924. február 20.....	109
A magasabb testek kapcsolódása a fizikai testhez -az ópium és az alkohol hatása	
9. előadás - 1924. február 23.....	123
Felépítés és lebontás az emberi szervezetben -a kiválasztás jelentősége	
10. előadás - 1924. február 27.....	141
Einstein relativitáselmélete -valóságidegen gondolkodás	

ELSŐ ELŐADÁS

Jó reggelt kívánok, Uraim! Régen találkoztunk. Esetleg eszükbe jutott ez idő alatt valami különleges kérdés, amit meg kellene beszélnünk?

Kérdező: Az erdőben található óriáshangyáknál a boly legalsó szintjén egyfajta méz vagy gyanta található, amit régóta használnak kultikus célokra, például a katolikus papok a tömjén füstölésekor. Az lenne a kérdésem, hogy mindez honnan származik és mi az összetétele?

Dr. Steiner: Abban a gyantában ugyanaz az anyag van, mint a tömjénes füstölőben, és mint ilyen nem is nagyon van más értéke, minthogy ily módon olcsóbban juthatnak hozzá. A hangyaboly úgy keletkezik, hogy a hangyák mindent kiválasztanak, amit a fákról szerzett gyantaszzerű anyagokból begyűjtenek. Vagyis ez nem egy mézfajta, hanem hangyasavval átitatott gyanta.

Müller úr: Szeretnék újra visszatérni a fák odvaiban fészkelő méhekre, a faméhekre. Ifjú koromban átéltem egyszer, hogy az egyik erdőben egy egész területen elkorhadtak a fák, és emiatt nem tudták értékesíteni. Azután jött egy ácsmester, és azt a fát, amit eddig kizárólag ócskaságokhoz használhattak, mind felvásárolta. Egy év múlva a lakásokban mindenfelé méheket találtak. Ezek a méhek olyan veszélyesek voltak az épületekre, hogy két év után az ácsnak mindent újra kellett csinálnia. A gerendázatot egészen a tetőig le kellett szedni. Fizethette ki az egészet.

Dr. Steiner: Ez természetesen megtörténhet. A méhek már csak akkor jöttek, amikor a fát beépítették vagy még az erdőben?

Müller úr: *Ősszel elárverezték, tavasszal felhasználták áfát, nyáron pedig jöttek a méhek.*

Dr. Steiner: Minden, ami egyfelől nagyon hasznos, másfelől nagyon káros is lehet. Ez azonban nem ellent annak, hogy a fáknak messzemenően szükségük van ezekre a ménekre. Mint mondtam, minden, ami egyfelől hasznos lehet, az rendkívül káros is lehet. Szeretnék egy példát mondani ezzel kapcsolatban. Képzeljék el, hogy egy kisfiú rövidlátó, és szemüveget kap, ami szükséges és bizonyos körülmények között nagyon is hasznos. De ha a többi kisfiú úgy gondolná, hogy ez nagyon előkelő, és ők is szemüveget kezdenének viselni, az igencsak káros volna. És így is van: ami egyik alkalommal hasznos, az máskor káros. Ez már csak így van.

Müller úr: *Szeretnék hallani még egy keveset a méhekről, illetve hogy miként függ össze a méhészmunkája és élete. Az utóbbi időben kollégáim többször is a szememre vetették, hogy jobb lenne, ha inkább rögtönöznek, mint-hogy felolvasom a beszédeimet. Ebben azonban ellent kell mondanom nekik: Csak néhány osztályt jártam ki, és nincs is tehetségem a szónokláshoz. Vagyis nem vagyok abban a helyzetben, hogy rögtönözök. Így aztán ma is inkább felolvasnám a mondandómat a méhkirálynőről és a ménekről. (Itt egyfajta összehasonlítás történik a részéről. A méhkaptár és a méhek, valamint a dolgozók és a munkaadók között. Visszanyúl egészen 1914-ig, elégedetlenségét fejezve ki. Összehasonlítás: Mi is egyfajta méhkaptár vagyunk stb.)*

Dr. Steiner: Nos Uraim, ilyesmiről nehéz kapásból beszélni. Valószínűleg mindannyian tapasztalták már, hogy egészen másként beszélünk arról, amit jól átgondolunk, mint arról, amiről rögtönözve beszélünk. Ha ezzel a témával kapcsolatban szólunk, azt különösen át kell gondolni. Szerdán megint találkozni fogunk és azokat az urakat, akik ehhez szeretnének hozzászólni, megkérném, hogy a szerdai időpontot használják majd fel erre.

Joggal került szóba a temperamentum. A temperamentumok másként működnek, ha az ember alszik közben egyet. Ezzel természetesen nem akarok eltérni a napirendtől, mert szerdán én is hozzá fogom fűzni a magam gondolatait a témához. Azt gondolom, legjobb lenne, ha nem most azonnal beszélénk meg mindezt, mert akkor sokaknak felforrna az agyvíze. Inkább hagyjunk magunknak időt szerdáig. Ma inkább maradjunk annál, amivel eddig is foglalkoztunk, vagyis a megismerésnél. Tulajdonképpen nem lehetetlen valamiről felkészülés nélkül beszélni, de mégis szeretném ezt az ügyet jobban átgondolni, ha önöknek is megfelel így (egyetértő zajongás). Van valakinek más kérdése?

Dollinger úr: *Az utóbbi időben sokszor felvetődött a kérdés és az újságok is írtak róla, hogy hová tűnnek a halott elefántok. Soha nem találják a tetemüket. A doktor úr szerint érdekes lenne szólni egy-két szót erről?*

Dr. Steiner: Nagyon érdekes rejtély van az elefántok körül. Ugyanis korábbi korokból jó állapotú maradványokat találnak. Az pedig, hogy a letűnt korok elefántjait igen jó állapotban lelik fel, azt jelenti, hogy ezek az állatok valószínűleg úgy pusztultak el, vagyis úgy maradtak épségben a maradványaik, hogy a föld különféle rétegei megóvták őket. Ezzel azt akarom mondani, hogy ennyire jó állapotban csak oly[^] módon maradhettek, hogy nem itatódtak át egyre-másra vízzel, földdel és agyaggal, hanem egy barlangba kellett hogy visszahúzódjanak, és például egy földcsuszamlás miatt a föld teljesen betakarta őket. Így történhetett, hogy miután az idegen föld a csontok körül a húst már teljesen leoldotta, azok nagyon jó állapotban maradtak ránk. A világon mindenütt - a múzeumokban - a legszebb állapotban fennmaradt példányokat találjuk meg ezen állatokból.

Ebből azonban bizonyossá válik, hogy barlangokba húzódnak vissza meghalni. Persze nem vehető ennyire szigorúan az sem, amit ön mondott, hiszen természetesen már találtak halott elefántokat, de sokszor valóban minden nyom nélkül tűnnek el. Pontosan azért,

mert, mint mondtam, barlangokba mennek meghalni, és legtöbbször ott éri őket a vég. Különösen a vastagbőrű állatokra igaz mindez. Mit is jelent pontosan ez a vastag bőr? Az állatok legszilárdabb részei vannak a legszorosabb rokonságban a földdel. Az önök körme például szintén ilyen. Az elefántok b őre különösen szoros rokonságot mutat a Földdel. Emiatt az elefánt tulajdonképpen egy életen át úgy érzi, mintha körülvenné a Föld, vagyis a bőrében lévő föld miatt érzi olyan jól magát. Nos, az elefánt legtöbbször a b őrében hal meg. Ha közeleg a haláluk, a bőrükön keresztül ezt nagyon erősen megérik. Ilyenkor arra vágnak, hogy több Föld legyen a bőrükben. Így az ösztönük barlangokba hajtja őket. Itt senki sem keresi őket. Ha barlangokban keresnék őket, akkor azokon a területeken, ahol éltek elefántok, meg is találnák a tetemeiket. Szabadon lévő területeken nem fogják megtalálni.

Ez egyben azt is bizonyítja, hogy az állatok sokkal inkább megsejtik a halálukat, mint az emberek, különösen pedig azoknak erős ez az ösztöne, amelyeknek vastag a bőre. De azok is, amelyek fejletlenek és kicsik, mint a rovarok, és a kultakarójuk szintén szaruszerű. Ráadásul minden lehetséges előkészületet megtesznek, hogy a halál ott érje őket, ahol az a leginkább jó nekik. Bizonyos rovarok a földbe húzódnak vissza, hogy ott éljék át a halált.

Az ember viszont éppen azáltal váltotta meg a szabadságát, hogy gyenge sejtéssel bír. Az állatok nem szabadok. Cserébe erősek a megérzéseik. Önök is tudják, hogy ahol veszély közeleg, például egy földrengés, ott az állatok elvándorolnak, míg az embert általában teljesen váratlanul éri a katasztrófa.

Az ember számára nagyon nehéz feladat beleérezni magát egy állat lelki életébe. De akinek érzéke van hozzá, hogy hogyan kell az állatokat alaposan megfigyelni, az tapasztalni fogja, hogy az állatok cselekedetei erősen profétikusak. Ez a bizonyos profétikus jelleg erősen összefügg a már említett sajátossággal. Nem szabad azonban az állat ilyen jellegű tetteit az emberével összehasonlítani.

Van itt még valami, ami az elefántokra vonatkozik, és a korábban mondottakat is érthetőbbé teszi. Tegyük fel, hogy egy kisebb elefántcsapat az úszatóhoz megy, hogy igyon. Tegyük fel, hogy egy semmirekellő ficsúr ott áll, és amikor az elefántok arra mennek, megdobálja őket. Úgy tűnik, az elefánt egy türelmes állat, és semmit sem tesz ez ellen. Meglehetősen érdektelen az üggyel szemben. A semmirekellő fiú pedig újra meg akarja dobálni az elefántot, amikor az visszafelé tart. De láss csodát: az elefánt visszafelé jövet hordónyi vizet szívott fel az ormányába, és amikor meglátja a fiút, tetőtől talpig lespricceli, mielőtt az megdobálhatná. Ilyen és ehhez hasonló dolgokat rendre megfigyeltek az emberek. Erre pedig csak azt lehet mondani: „Azt a hétszázát, hiszen az elefánt sokkal okosabb, mint az ember. Hatalmas bölcsességre van szüksége ahhoz, hogy egy ilyen sértést észben tartson, és csak később bosszulja meg az ormányában őrzött vízzel.”

De nem teljesen állja meg a helyét az, amit ilyenkor az elefántról gondolunk. Ezt nem az emberi gondolkodással kell összevetni, hanem valami egészen mással. Ha valamelyiküknek egy légy száll a szemére, akkor azt elhessentik, anélkül hogy elgondolkodnának. A tudomány mindenre kitalál egy szót, amiből egy szót sem ért. Erre a „reflexmozgást” alkalmazza. Az ember ösztönösen védekezik minden ellen, ami bizonyos körülmények között esetleg ártalmas lehet. Ilyesmi sokszor történik. Amikor az ember egy legyet hessent el, az agy egyáltalán nem vesz részt benne, nem dolgozik. Csak azon idegek működnek, amelyek a gerincvelőbe futnak. Amikor valamin gondolkodunk, ha például láttunk valamit, akkor az ideg először az agyba megy. Az agyból a szervezet további részein keresztül kifut az akarat, amelyet azután a szervezet teljesít. Amikor viszont elhessentünk egy legyet, az ideg egyáltalán nem fut be az agyba. Akkor sem, ha a cselekedet a fejhez kötődik. Anélkül hessegetjük el a legyet, hogy azon külön elgondolkodnánk. Vagyis a gerincvelő az a részünk, amely gondoskodik arról, hogy ösztönösen védjük magunkat, ha valami ellenünk fordul.

Nekünk embereknek, legalábbis a fizikai testünkön, nincsen vastag bőrünk. Kifejezetten vékony, majdhogynem áttetsző, mivel az emberi bőr három rétegből áll: A belső réteg az úgynevezett irharéteg, azután egy olyan réteg jön, amit malpigi rétegnek neveznek, aztán ott van még a külső bőrréteg, ami már teljesen áttetsző.

Van olyan bőrrétegünk, mint az elefántnak, csak éppen rendkívül vékony. A mi legkülső rétegünk teljesen áttetsző. Csak azért tudunk az érzékszervek segítségével kapcsolatban maradni a környezetünkkel, mert rendelkezünk ezzel az áttetsző bőrréteggel. Azért vagyunk gondolkodó lények, mert a környezettel folyamatosan kapcsolatban állunk. Ezért tudjuk a dolgokat átgondolni. Az elefánt fizikai értelemben vastagbőrű, az emberek viszont inkább morális értelemben vastagbőrűek. Mi következik tehát mindebből? Mindazok után, amit az imént elmondtam, könnyedén elképzelhető, hogy az elefánt igen nagy mértékben érzéketlen a környezetére. Az elefánt gyakorlatilag szinte semmit sem érzékel a környezetéből. Amit érzékelni akar, azt látnia kell. Olyan, mint egy teljesen zárt világ. Néhány ember számára meglehetősen érdekfeszítő tevékenység lehetne az elefánt lelkületének vizsgálata. Néhány ember nagyon kellene hogy kívánja, bárcsak kicsit előrébb tartana az elefántok megismerésében, majdnem hogy elefánttá kéne váljon. Ugyanis az, aki elefántszerű lenne és még gondolkodni is tudna, szinte elképzelhetetlenül okossá válna. De az elefántnak nincs ehhez megfelelő agya. Amiatt, hogy egy teljesen zárt egység, a reflexmozgásai nagyon lassúak. A védekező reakciói rendkívül lassúak. Ha önök is olyan lassúak lennének, és egy légy szállna önökre, akkor a légy magától tovább szállna. Az elefántnál pontosan ez a helyzet. Békén hagyja a legyet, mivel annyira lassan jut el hozzá az egész történet, hogy a légy régen elszállt, mire az elefánt észbe kap. Egy óra múlva elhessentené, de akkor meg már minek. Amit az elefánt az ormányával tett, az is egy ilyesfajta védekező reakció, csak sokkal tovább tartott. Nem arról van tehát szó, hogy az elefánt mélyen megbántva átgondolta, hogyan álljon bosszút a fiún, aztán teleszívta

az ormányát vízzel, hogy később lefröcskölhesse. Ilyesmiket nem fontolgat az elefánt. Sokkal inkább le akarja csapni a fiút az ormányával, csak ez az elefántnál soká tart. Ha egy fiú önöket dobálja meg sárral, akkor rögtön lekennek neki egyet, anélkül hogy ezen sokat hezitálnának. Csakhogy az elefánt olyan lassú - éppen mivel vastagbőrű -, hogy oda-vissza elsétálgat, mire kinyújtja az ormányát, hogy lekenjen egyet a fiúnak. Csakhogy miközben iszik egyet, rájön, hogy ha az ormányában víz van, akkor erősebbé válik, és hosszabb lesz. Márpedig az elefánt szeretné, hogy az ormánya erősebb legyen, ezért benntartja a vizet. A hosszabb és erősebb ormányával akar lekenni egyet, miközben kispricceli a vizet. Ez az, amin el kell gondolkodnunk. Nem szabad emberi gondolkodást tulajdonítani az elefántnak, sokkal inkább rá kell hangolódni a lelkületére, és akkor rájöhetünk mindekre. Az elefánt leginkább azokat a dolgokat érzékeli - éppen mivel annyira zárt -, ami a bensőjében végbemegy. Ezért azt is érzi, amikor közeleg a halála, és ilyenkor elvonul meghalni.

Manapság nem igazán foglalkozik senki az állatok lelkületével. Természetesen sokan megfigyelik az állatokat, és ilyenkor mindenféle érdekes dologra bukkanak, mint az itt említett is. De csak nagyon ritkán fordul elő, hogy valaki tényleg bepillant az állatok lelkébe. Csakhogy ha valaki az életet mint olyat akarja megfigyelni és az ehhez hasonló dolgokra rá akar jönni, akkor bizony élesítenie kell az érzékeit és az esztét.

Nézzenek meg egy egészen aprócska állatot. Vannak egészen kicsi állatok, amelyek kizárólag puha masszából állnak (Lásd a képet!). Ez a kis puha massa képes rá, hogy egy kis érzékelő szálát nyújtson ki, ha a közelben egy magocska van. Csak ilyenkor alakít magának a massa egy kart. Ezt a kart vissza is tudja húzni. Ezek az állatok meszet és kovaréteget választanak ki magukból, vagyis mész és kovaréteg veszi őket körül. Azonban egy ilyen kicsike állaton, amelyik csak meszet és kovát csinál, nem sokat lehet megfigyelni. Vannak ennél kicsit fejlettebb állatok, amelyeknél már több mindent lehet megfigyelni. Ezek is puha masszából állnak, de ha jobban megfigyeljük őket, akkor láthatjuk, hogy a testükben kis sugárszerű képződmények vannak. Mészpáncél veszi körbe őket, amiből tüskék állnak ki. Így néz ki az az állat, amiből később a korallok lesznek.

Figyeljük most meg azt a kis állatot a mészhéjával és a tüskéivel! Mi is valójában? Ha komolyan kutatni kezdünk, akkor rájövünk, hogy a belsejében lévő kis sugarakra nem a Föld van hatással, hanem a Föld környezete, vagyis a csillagok. A lágy masszára az ég van hatással, a kemény részekre, a héjra és a tüskékre pedig a Föld fejt ki hatását. Hogy jön létre mindez? Ha tudni szeretnék, hogy hogyan jön létre mindez, akkor a következőt kell átgondolnunk: Lerajzolok - nagyon felnagyítva - egy darabkát egy ilyen állatból.

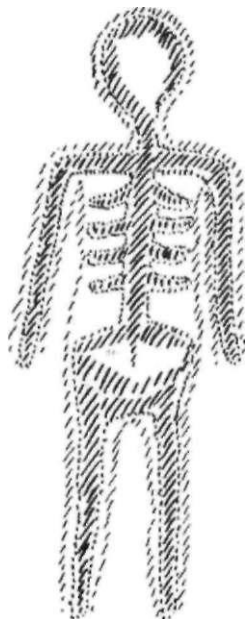
A távoli csillagok hatására most keletkezik benne egy kis sugár. Azáltal, hogy itt egy sugár képződik, a csillag hatása meglehetősen nagy nyomást gyakorol a massa maradék részére. Még erősebben a falára. A nyomás miatt a héjon lesz egy kitüremkedés, és létrejön a mészhéjból a tüske. Kívülről a Föld hat a tüskére, belülről meg a csillagok. Eddig érthető?

Mindaz, ami belül létrejön, az ideghalmaz kezdete, ami pedig kívül jön létre, az a csontkezdemény. Vagyis a következőt figyelhetjük és érthetjük meg az alacsonyabb rendű állatokon: az ideg a külső világok, a csillagok hatása alatt jön létre. És minden, ami csontos, kemény páncélszerű, az a Föld hatása alatt. Az alacsonyabb rendű állatoknak csak kívül van csontjuk.

Minél fejlettebb állatot vizsgálunk, annál inkább átveszi a páncél- és héjképződés helyét a csontváz képződése, amely az embernél éri el legtökéletesebb formáját. De figyeljük csak meg az emberi csontvázat. Talán a fej hasonlít legjobban az alacsonyabb rendű állatokhoz, hiszen a fej rendelkezik leginkább azzal, ami egy héjhoz hasonlít. Belül teljesen puha. Nagyon eltér a csontváz többi részéhez képest. A lábcsont például belül van és hús fedi. A puha massa a csont esetében kívül van. Az ember felvette magába a csontvázat. A csontváz felvétele azzal függ össze, hogy az embernél és a fejlett állatoknál kialakult a vér. Az alacsonyrendű állatok egybefüggő fehér masszából állnak. Még az is fehér, ami vérként folydogál bennük. Ezeknek az állatoknak csak fehér vére van, ami nem is meleg. Minél fejlettebb egy állat és minél közelebb jutunk az emberhez - aki ugyebár világos színű -, annál inkább át van itatva vérmasszával. Valamint minél jobban át van itatva az ideg vérmasszával, annál jobban húzódik be a test belsejébe a csontváz, amely előzőleg ugyebár csak egy mészhéj volt.

Vagyis azt mondhatjuk, hogy a lábban és a karban azért van belül a csont, mert az idegi masszát áthatja a vérmassa. Vagyis az embernek és a magasabb rendű állatoknak vérre van szüksége ahhoz, hogy a külső héjat belső csonttá alakítsák át. Érthető?

Mindezen keresztül azonban az is világossá válik, hogy az alacsonyabb rendű állatok nem tudnak saját magukról.

A magasabb rendű állatok és az ember azonban tudnak magukról. Miáltal tudunk magunkról? Azáltal, hogy van csontvázunk. Ha tehát azt kérdezzük: honnan van az emberi én-tudat, miért tudunk magunkról egyáltalán, akkor nem az izmokra vagy a lágy belső szervekre kell utalnunk, hanem a szilárd csontozatra. Az a helyzet tehát, hogy az egyik legérdekesebb dolog az emberi csont.

Képzeljék csak el az emberi csontrendszert (Lásd a képen!). Amikor szemügyre vesznek egy emberi csontvázat, az önök számára világos, hogy az egy ember belsőjében volt előzőleg. Mégis az egész felülete bőrrel van bevonva. Lerajzolom önöknek ezt a bőrt. Amíg csak él az ember, az összes csontja, mint valamiféle zsákban, a csonthártyában van benne. Vegyünk most egy csontot, például a combcsont fejét, ami egy ízületi vágásba

csatlakozik. A csonthártyával ilyenkor az a helyzet, hogy teljesen elválasztja a csontozatot a test többi részétől. A csontváz és az ember többi része között egy zsákszerű hártya van. Pont úgy, mintha fognának egy embert, kivennék a csontvázat, egy zsákot húznának rá és úgy raknák vissza. Csakhogy minderre már nincsen szükség, mert a természet megtette helyettünk. De a legérdekesebb az, hogy a vér is csak eddig a hártyáig megy, tovább nem. A hártya át van hatva vérerekkel, de magába a csontba nem mennek vérerek. A vér táplálja a csontot, amennyire annak erre szüksége van, de maga a csont a zsákban teljesen földből van: szénsavas mész, foszforsavas mész, hamu, só stb. Érdekes, hogy vannak izmaink, májunk stb. és van vérünk, a vér pedig kialakított egy zsákot. A zsák lezárja önmagát belülről. A zsákban egy üreg van, amelyben benne van a csontozat. Az egész olyan, mintha megbújna önökben a csontozat, amit önök egy zsákba rejtettek. A csontok teljesen föld-szerűek, földből vannak. Belsőleg önök nem is képesek érzékelni a csontozatot. Azáltal, ami a csont maga, éppoly kevésbé képesek a csontot érzékelni, mintha kézbe vesznek egy krétát. Ha vesznek egy darab krétát, azt nem érzik, mivel a kréta önökön kívül van. Éppígy a csontváz is szinte önökön kívül van, mivel a hártya teljesen elzárja. Mindannyiukban van valami, amihez vajmi kevés közük van, ez pedig a csonttá formálódott Föld: foszforsavas mész, sók, szénsavas mész stb. Önök ezeket hurcolászzák magukban, csakhogy elzárták magukat tőle egy hártya segítségével.

Itt nincs helye semmi szellemtelennek, hiszen ha a szervezetükbe bejut bármi kis földforgács, az elgennyesedik. A csont nem gennyesedik el. Vajon miért nem? Mert ott, ahol önök halottak, ahol a csont a csonthártyán belül halottként hat, a szellemet találjuk. Ez az oka annak, hogy tanulatlan emberek ösztönösen a csontvázal helyettesítették a szellemet. Az egyszerű emberek néha bölcsőbbek, mint a tanultak. Érezték, hogy a szellem a csontban van. Ezért azt gondolták, hogy a szellemek csontvázformájúak. Az ember tehát a csontjában ad helyet a szellemnek.

Ezt a továbbiakban majd még jobban kifejtjük. De ebből egyben az is látszik, hogy az ember sok gondot fordít arra, hogy a csontjába felvegye a szellemet. Az elefánt a bőrében is hagy helyet a szellemnek. Azért képes az elefánt a szellem segítségével érzékelni ha a külvilág lerombolja őt, mert vastag bőrében helyet ad a szellemnek. Az ember nem sejtí a halálát, mivel túl vékony a bőre. Ha az ember fizikailag is vastagbőrű lenne, akkor barlangokba menne meghalni. És akkor kérdezhethetnénk: „Hová lesznek az emberek? A mennybe mennek, ha meghalnak.” Nos Uraim, bizonyos emberekről, akiket nagyon tisztelnek, a nép hasonlókát mond, mint az elefántokról. Például Mózesről, akiről szintén az a hír járja, hogy nem találták meg a testét. Azért tűnt el, mert nála valóság lett az, amit elképzelt a nép. Olyan bölcs lett, amint azt korábban már mondtam önöknek. Ha az ember fizikailag is vastagbőrűvé válna, akkor elképzeldhetetlenül bölccsé válna. Az ilyen összefüggésekről korábban tudomása volt az embereknek. Néha csodálkozhatunk, mi mindent tudtak a régiek. Mózesről azt mondták, hogy már-már olyan okos volt, mintha vastag bőre lett volna, ami miatt elvonult valahová, és a tetemét nem tudták megtalálni. Érdekes összefüggés. Önök nem úgy találják? A régi mondák sokszor szoros összefüggést mutatnak a tiszta, szép állatvilággal.

A következő alkalommal még beszélünk minderről.

MÁSODIK ELŐADÁS

Szeretném a mai előadást arra szánni, hogy néhány kiegészítést fűzzek az eddig elhangzottakhoz. A következő alkalommal majd megint arra kérem önöket, hogy tegyenek fel tudományos kérdéseket.

Mint már említettem, az ember nemcsak fizikai testből áll, amely látható, hanem egyben magasabb lénytagokból, láthatatlan testekből. Azt is említettem, hogy az első láthatatlan test az étertest. Ez egy finomabb test, amelyet szokványos érzékszerveinkkel képtelenek vagyunk érzékelni, mégis alapját képezi életünknek, valamint alapja mind a növényi, mind az állati életnek. Van egy ennél is magasabb testünk, az úgynevezett asztrális test. Ez teszi lehetővé, hogy érzékeljünk, és hogy érezzünk. Ez közös bennünk és az állatokban, mivel nekik is van asztráltestük. De az emberben van még valami, ami az állatoknak nincsen: ez pedig az Öntudat. Ehhez rendelkezünk egy Énnel. Vagyis az ember rendelkezik egy látható fizikai testtel és három magasabb testtel: éter-, asztrál- és Én-testtel.

Igazán megalapozottan akkor tudunk beszélni ezekről a testekről, ha rendelkezünk érzékfeletti érzékeléssel, de azért más módja is van annak, hogy belássuk a magasabb lénytagok létezését. Ez a mód pedig annak a megfigyelése, hogy hogyan hatnak a mérgek a testre.

Amikor a rovarokról beszéltünk, láttuk, hogy bizonyos körülmények között kifejezetten előnyös hatása is lehet a mérgeknek. Láthattuk, hogy a rovarok mérge meggyógyít bizonyos betegségeket. Ezért gyakran előfordul, hogy az orvosságok mérgekből vannak. Csak tudni kell őket helyes adagolásban használni, hogy megfelelően kifejthessék hatásukat az emberi szervezetre.

Nézzük csak meg a következőt a mérgekkel kapcsolatban. Az arzén például, amit patkányméregnek is használnak, egy nagyon erős mérge. Ha egy ember

arzént vesz be, akkor vagy azonnal meghal, vagy ha sikerül egy ellenméreggel feltartóztatni a halált és kiszedni az arzént az emberi szervezetből, akkor esetleg elkezdődik egy lassú lefolyású arzénbetegség, és lassan ugyan, de folyamatosan halad előre. De az is elképzelhető, hogy valaki olyan helyen dolgozik, ahol arzéntartalmú anyaggal kerül kontaktusba. Ekkor az arzénmérgezés a kis mennyiség miatt mint foglalkozási ártalom jelentkezik. Ha valaki nem kap egyszerre annyi arzént, hogy meghaljon, viszont kis mennyiségekkel mérgezi magát, akkor krétafehérré válik az arca, teljesen lesoványodik, elsovad, majd meghal. Arca elveszti friss, üde színét, a test pedig elveszíti a zsírt, amelyre szüksége van. Vagyis akkor is tönkre megy, ha az arzén lassan, kis mennyiségekben jut be.

De van itt ezzel szemben valami más is. Ausztriában, az Alpokban van egy völgy, ahol arzént találtak. Ezekben a helyeken az emberek elkezdtek egészen kis adagokban arzént szedni. Olyan kis mennyiségben, amit még el tudtak viselni. Egész kis adagokkal kezdik, majd egyre növelik. A végén félelmetesen sok arzént képesek elviselni.

Miért teszik mindezt? A legtöbben hiúságból. Mivel véleményük szerint az arzéntól gyönyörű lesz az arcszínük, és ha korábban esetleg soványak voltak, most még meg is híznak. Szóval pusztán hiúságból rászoknak.

Ez egy nagyon érdekes ellentmondás. Ilyen ellentmondásokra nemcsak az emberi gondolkodás képes. A mindennapokban is ellentmondásokra bukkanunk - a természetben például. Az arzén egyszer megmérgezi az embereket, amitől azok szürkévé és sovánnyá válnak, de nem a hajuk, hanem a bőrük lesz szürke. Az egyik belehal, a másik meg pont azért szedi, hogy szép legyen. Ez egy abszolút ellentmondás.

Mi lehet az alapja mindennek? Azonban ugyanilyen ellentmondásokra bukkanhatunk mindenütt, ahol tudományról van szó. Viszont tudományosan mindezt nem lehet megmagyarázni. Csak ha az ember tud a magasabb testekről! Arról már volt szó, hogy az emberi testben folyamatosan jelen kell hogy legyen a hangyasav, de ugyanígy az arzén is. A test maga készíti el az arzént. Már azt is említettem önöknek, hogy sokan azt állítják, alkohol nélkül is életben marad az ember. Ez

nem igaz. Az ember életben maradhat anélkül, hogy alkoholt inná, ez igaz. De alkohol nélkül nem képes élni. Ha ugyanis nem iszik alkoholt, akkor a szervezete megtermeli azt a megfelelő mennyiségben. Ugyanis az ember képes minden anyagot egymaga előállítani, amire szüksége van. Mindaz, amit kívülről veszünk fel, csak támogatásként van jelen, egyfajta ösztönzéseként. A valóságban az ember a világmindenségből kapja és készíti el magának az anyagokat, amire szüksége van. A világűrben az anyag egészen finom adagokban van jelen. A világűrben minden megvan. Például a vas is. Nemcsak belélegezzük, de még a szemünkön és a fülünkön át is bejut a testünkbe. Mindaz a vas, amit megeszünk, csak támogatásként van jelen. Legnagyobb részét újra kiválasztjuk. Ha teszem azt, az ember nem lenne rákényszerülve, hogy a születése és halála közti időben a Földön éljen és ott különböző dolgait elintézzé, akkor nem kellene ennie, mivel mindent megszerezhetne a világűrből. De amikor a kezünkkel munkálkodunk vagy járunk, olyankor szükségünk van a megfelelő támogatásra, mivel a test nem készíti eleget.

Tehát az ember folyton előállít magának arzént. Az állat is. De a növény nem. Miért? Mivel a növénynek csak éterteste van. Ami pedig az arzént legyártja, az nem más, mint az asztrális test. Ezért képes az ember és az állat arzént készíteni. És vajon mire szolgál az arzén? Ha az ember nem tudná önmaga előállítani, akkor nem tudna érezni. Egy idő után már csak növényi létet folytatna. Folyton csak álmodna, és mint egy álmokóros járkálna fel s alá. Az arzén teszi lehetővé az ember számára, hogy ébren maradjon és érezzen. Amikor valamit megnyomok a kezemmel, olyankor nem egyszerűen csak megnyomom a bőrömet, hanem közben érzek is valamit. Az érzet pedig azért lehetséges, mert az asztráltest folyamatosan arzént állít elő.

Aki tehát arzént eszik, az felerősíti az asztrális test tevékenységét. Aminek az lesz a következménye, hogy az asztráltest mindenütt berendezkedik a testen belül. Túl erős lesz. Minden szervbe benyomul és megpuhítja. Ez van akkor, amikor valaki túl gyorsan vesz be az arzént, túl nagy mennyiségben. Ha valaki tehát hirtelen nagy adag arzént vesz be, akkor az asztrálteste hirtelen iszonyúan erősen elkezd dolgozni, pörög, pörög,

pörög, míg nem a teljes szervezetet lerombolja. Kiúzi a szervekből az életet, mivel a testben egy folyamatos harc van az éteri és az asztrális test között. Az étertest hozza az életet, az asztrális test pedig az érzetet. De az érzékelés nem lehet jelen ott, ahol nem nyomják el az életet. Tehát az embernél a helyzet a következő: az éter- és asztráltest folyamatosan harcol egymással. Ha az étertest győz, akkor túl aluszékonyak leszünk, ha az asztrális test, akkor erőtlenül éberek leszünk. Mindez folyamatosan változik a nap folyamán, csak épp olyan gyorsan, hogy nem vesszük észre, így azt hisszük, hogy folyton ébren vagyunk. A valóságban azonban alvás és ébredés folyamatosan váltja egymást. Az asztrális testnek pedig arra van szüksége, hogy hatni tudjon benne az arzén, amelyet az ember maga gyárt.

Ha még külön is jut a szervezetbe arzén, akkor az asztrális test hirtelen nagyon erős lesz, túl erős, és megöli minden életet az étertestben.

Így az ember egyáltalán nem tud életben maradni, és meghal. Ha arzént adok az embernek, túl sok arzént, úgy, hogy az asztrális test túl erős lesz, akkor a tagok, a belső szervek egyre életképtelenebbek lesznek, és az ember lesoványodik, megsűrűl, míg végül meghal, mert a szervek nem dolgoznak rendesen. Ha viszont csak kis adag arzént kezdek el adagolni, egészen keveset vagy önmaga veszi be azt, akkor az asztrális test csak egy kicsit lesz aktívabb, egészen kicsit, akkor éppen ellenkezésképpen hatást fog elérni, és elkezd a szerveket ösztönözni. Ha kezdettől fogva túl sokat adok, akkor gyorsan megöli a szerveket. De ha keveset adok, akkor

ösztönözni hat a szervekre. Pont úgy, mint amikor fűszert eszünk. Ha pedig szép lassan kezdjük el növelni az adagot, akkor a szervek elviselik. Az embernek egyre szebb lesz a kinézete, kicsit meghízik, mivel az asztrális test kicsit tevékenyebb, mint korábban, amikor még nem kapott arzént.

Most gondoljunk bele, mi történik, ha egy ember, aki korábban arzént szedett, kénytelen abbahagyni. Ekkor az asztrális test már nem tevékenykedik jobban, mivel az arzén korbácsa nincs a háta mögött. Ilyenkor az ember nagyon gyorsan leépül. Ezért az az ember, aki egyszer már arzént szedett, élete végéig kénytelen szedni. Ez pedig nagyon rossz. Nem lehet leszokni róla. Vagy újra el kell kezdeni egyre kevesebbet és kevesebbet szedni belőle. De általában úgy járnak, mint a paraszt, aki az ökröt le akarta szoktatni az evésről, egy ilyen elmélet alapján. Egyre kevesebbet és kevesebbet adott az ökörnek. Az ökör ugyan teljesen lesoványodott, de még élt. A végén már csak egy szalmaszálat adott neki, és az ökör meghalt. A paraszt azonban azt mondta: „Ha az ökör még arról az egy szalmaszálról is leszokott volna, akkor ma is élne.” Hát ez a helyzet azzal is, aki az arzénról akar leszokni. Nem sikerül az utolsó kis adagról is leszokniuk, mert akkor meghalnak.

Nos, Uraim, az asztrális testnek szüksége van arzénra, és érdekes, hogy milyen félelmetesen keveset tud erről a tudomány. Teljesen sötétben tapogatózik. Bár a szifilisz ellenszerét is minden pillanatban felfedezi valaki. Pár napja is éppen olvashattuk az újságban, hogy Párizsban valaki már megint felfedezte a szifilisz ellenszerét. Csakhogy az összevissza kísérletező embereknek fogalmuk sincs róla, hogy mi a szifilisz alapja. Ugyanis azon alapszik, hogy a fizikai test túl erőssé válik, az asztrális test pedig nem képes belehatolni. De az emberek ezt nem tudják, ezért mindenfélét kipróbálnak. A komikus az, hogy e szerek mindegyikben van arzén. Nézzenek csak utána! De csak a szellemtudomány segítségével lehet a dolgoknak igazán a mélyére hatolni. Tehát minden ilyen anyagban arzén van. De az embereknek fogalmuk sincs minderről, ezért sötétben tapogatóznak. Ez jellemző a mai tudományra. Az emberek természetesen észrevették, hogy valami történik, ha olyan szert használnak, amiben arzén van.

Viszont azt nem tudják, hogy általa tevékenyebbé válik az asztrálest, amit ha befogad a fizikai test, akkor feloldódik tőle. A mai orvostudománynak azt kellene elérnie, hogy megint valóban beelásson az emberbe. Csak ekkor lehetne tényleges gyógyulást elérni.

Beszéljünk még egy keveset a mérgekről: Vannak ásványi mérgek. Ásványi mérgek az arzén, a réz, az ólom, a foszfor stb. Ezek mind ásványi mérgek. Kövek vagy porrá tört kövek. Vannak növényi mérgek is: például a Belladonnában a nadragulya vagy a *Hyoscyamus niger* a fekete Beléndek vagy akár a bordó gyűszűvirág a *Digitális purpurea*ban. Ezek növényi mérgek. Harmadik fajtája a mérgeknek az állati mérgek - erről nem olyan régen már beszéltünk, úgyhogy csak megemlíteném és kiegészíteném: rovarmérgekről és kígyómérgekről van szó. Az egyik legszörnyűbb állati mérgek a kutyák veszettségének mérge.

Megkülönböztetünk tehát ásványi, növényi és állati mérgeket. Minden egyes mérgek teljesen különböző módon hat az emberi szervezetre. Vegyük például az ásványi mérgeket: ólom, réz, kénsav, salétromsav, foszfor stb. Ezeket az anyagokat csak akkor tudjuk vizsgálni, ha olyan mennyiségben jutnak az emberbe, ami még nem öli meg azonnal. Ha ugyanis túl sokat vesznek be belőle, az megöl. Ha keveset, az beteggé tesz. És ezzel a módszerrel megvizsgálható, mennyi kell egy bizonyos mérgeből, hogy az ember megbetegedjen tőle. A gyenge hatás esetében lehet a mérgek hatását a legjobban megvizsgálni. Ha pedig az ember megbetegszik, akkor a megfelelő ó adagtól pont meggyógyulhat.

Ezekkel a mérgekkel a következő a helyzet. Amikor ásványi mérgeket szed be valaki (arzén, réz és ólom), akkor a tünetek a következők: rosszullét, hányinger, hasi fájdalmak, bélpanaszok, hascsikarás, kólikás tünetek. Ez történik, ha az ember ásványi mérgeket vesz be. A szervezet többnyire törekszik rá, hogy csak olyasmint engedjen bejutni, amit fel is tud dolgozni. Emiatt, ha ásványi mérgek jut a szervezetbe, azt szinte azonnal ki is hányja az ember. Ezzel segít önmagán a test, de rendszerint ez már nem segít. Ha egy bizonyos mennyiségnél több jut a szervezetbe, akkor a hányás már nem segít, szükség van ellenmérgekre. Gondoskodni kell róla, hogy a gyomorba és a belekbe bejuttassuk az

ellenmérget, ami megköti a mérget. Ha a mérgek bejut a gyomorba és a belekbe, akkor hozzáfér a testhez. Ha viszont ellenmérget juttatunk a szervezetbe, akkor mérgek és ellenmérgek egyé válik. Emiatt a mérgek nem tud többé hozzáférni a testhez, mert úgymond összeházasította magát az ellenmérgekkel. Majd ez után kell egy erős hánytatót adni, hogy az egész kijöhessen a testből.

Gyenge mérgezések esetében - erős mérgezésekről ugyanis csak orvostudományilag beszélhetünk - melyek a legjobb ellenmérgek? Jó ellenmérgek a langyos víz, elkeverve felvert nyers tojással, és ezt kell bejuttatni a gyomorba és a belekbe. A fehérje összekötődik a mérgekkel, és így ki lehet hányni vagy hasmenéssel meg lehet szabadulni tőle. De ha csak egy gyenge mérgezésről van szó, akkor langyos tejjel is elérhetjük mindezt, illetve sokféle növényi olajjal. Ezek hatékonyak az ásványi mérgek ellen, kivéve a foszfort. Ha valakinek foszformérgezése van, akkor nem szabad növényi olajat adni neki, mert az még fel is erősíti a mérgezést. De a többi ásványi mérgek e módszerrel el lehet távolítani.

Mi történik, amikor a mérgek a gyomromban van? A mérgek tehát már bejutott. Vegyük most azt az esetet, amikor langyos vízben elkeverek felvert tojást, és a gyomromban ez az anyag körülveszi a mérget. Mindezeket a mérgeket, amelyeket felsoroltam, természetesen az emberi szervezet is elő tudja állítani, és elő is állítja. Az ember előállítja az ólmot, a rezet, a foszfort. Az ember minden lehetséges anyagot képes legyártani. De az anyagokat csak abban a mennyiségben szabad előállítani, amilyen mennyiségben arra a testnek szüksége van. Ha tehát ólmot juttatunk a testbe, akkor ott túl sok ólom lesz. Fel kell tehát tennünk a kérdést! Mit művel az, emberben az ólom? Ha nem lenne bennünk ólom, akkor mindenki rachitisszal (angolkór) szaladgálna. A csontjaink megpuhulnának. Az angolkóros gyermekek pont az a baja, hogy a szervezete túl kevés ólmot termel. A szervezetünkben nem lehet túl sok ólom, de túl kevés sem. Az ember általában úgy van beállítva, hogy pont a megfelelő mennyiséget állítja elő magának mindentől. Ha nem így tesz, megbetegszik. Mi történik tehát a szervezetben, ha ólmot juttatunk bele? Mi történik azzal az ólommal, amit az ember folyamatosan előállít? Most tételizzük fel, hogy önök gyermekek,

és nekifognak ólmot gyártani a testükben. De igazából az ólom sosincs jelen észrevehető mennyiségben a testben, mivel azonnal újra kiizzadjuk. Ha nem izzadnák ki az ólmot, akkor sok-sok ólom lenne a szervezetükben, mire néhány évesek lennének. Amikor pedig férfiakká váltak, akkor puha csontok helyett egészen kemények lennének a csontjaik. Elegendő lenne egy kicsit megütni magukat, és a csontjuk azonnal ízzé-porrá törne. Tehát azt a kis mennyiségű ólmot, ami az emberi szervezetben folyamatosan képződik, újra és újra kiizzadjuk. Ha viszont egyszerre túl sok jut a szervezetbe, akkor nem tudja rögtön kiizzadni, ez pedig lerombolja a szervezetet. De ha rögtön tojásfehérjés vizet juttatok be, az megakadályozza, hogy az ólom kárt tegyen a testben. Hogyan lehetséges ez? Az, hogy az ólmot folyamatosan ki tudom izzadni, annak köszönhető, hogy van bennem fehérje. Amikor a gyermek anyatejet iszik, hozzászokik, hogy az ólmot kiizzadja. Tehát langyos tejet is ihatok, ezzel rákényszerítem az ólmot, hogy szokásos útján elhagyja a testet, vagyis a test kiizzadja, illetve kihányja. A maradékot mindig kiizzadjuk.

Vagyis semmi mást nem teszünk, csak utánozzuk azt, amit a természet folyton tesz. Az emberi testben folyamatosan jelen van a fehérje, és folyamatosan segít feloldani az ólmot. Ha tehát először ólom jut a gyomorba, majd fehérjét juttatok a szervezetbe, akkor nem mást teszek, mint amit a test amúgy is tenne. Vagyis a helyzet az, hogy az ásványi mérgeket úgy kell semlegesíteni, hogy életet viszünk a szervezetbe. Mindig életnek kell lenni abban, amit beviszek. A tojás, ami a tyúk életéből jön, a tej, ami a tehén életéből jön vagy a növényi olaj, ami a növény életéből jön. Vagyis olyasmit kell bejuttatni, aminek éteritása, azaz élete van. Így gyógyítom a fizikai testet az étertest segítségével. A fizikai test túlságosan erősen küldi bele anyagait az étertestbe, amikor ásványi mérgezésről van szó. Vagyis egy ásványi mérgezés eredménye az lesz, hogy a fizikai test betör az étertestbe. Valamilyik szervnél belemegy az étertestbe. Például ha túl sok bennem az ólom és egy ellenmérleg segítségével nem űzöm ki a gyomromból, ha átkerül a test többi részébe is, akkor az egész testben belenyomul a fizikai test az étertestbe. A fizikai test halott, az étertest él. Csak hogy ebben az esetben

az étertestet megöli a fizikai test azzal, hogy túlságosan belehatol.

Ha rézmérgezősemm van, és nem oldom meg rögtön a gyomorban, hogy semlegesítsem egy ellenmérleggel, és átkerül a test többi részébe, akkor az altestben fogja elnyomni az étertestet a fizikai test. A test tehát ekkor is sérülni fog. Azt mondhatjuk: minden ásványi mérleg azt fogja eredményezni, hogy a fizikai test túlságosan erősen behatol az étertestbe. Ha tehát olyan ellenmérleg alkalmazok, amelynek éteri eredete van - tojásfehérjés víz vagy langyos tej stb. -, az újra kiűzi a fizikait az éteriből. Ebből tökéletesen érthető és belátható mindaz, ami az emberi testben zajlik.

De mi a helyzet a növényi mérgek esetében? Amikor például nadragulya vagy *digitális* (gyűszűvirág) vagy esetleg csattanó maszlag kerül a szervezetbe, akkor a következő történik. Ha ásványi mérleg jut a gyomorba vagy a bélbe, akkor az ember rosszul lesz. Ha viszont növényi mérget veszünk magunkhoz, akkor nem áll meg a dolog a rosszulétnél - nagy mennyiségben az alkohol és az ópium is növényi mérgeként hat -, nemcsak hányingert kapunk, hanem a rosszulét az egész testre kiterjed. Amikor növényi mérget veszünk be, a gyomorban alig történik valami. Azonban a bélrendszer további részében nagyon is, ugyanis hasmenést kapunk. A dolog azonban még tovább halad. A test felpuffad, elkékül és görcsök lépnek fel. A pupilla vagy nagyon kitágul, vagy nagyon beszűkül. Az ópiumnál egészen szűk lesz, a többi méragnél pedig egészen tág. A növényi mérgek tehát sokkal inkább behatolnak a testbe. Az ásványi mérgek csak a fizikai testbe hatolnak be. A növényi mérgek azonban - éppen mivel az éteritással rendelkező növényektől származnak - megtámadják az étertestet is. A növényi mérgeknek az lesz a hatása, hogy az étertest benyomul az asztrálestbe. Mélyebben hatol be a testbe. Amíg az ásványi mérgek beűzik az étertestbe a fizikai testet, addig a növényi mérgek az étertestet űzik be az asztrális testbe, az érzékelésbe. Ennek pedig az lesz a következménye, hogy az ember megsüketül, hogy a szemét és a bőrét is megtámadja a mérleg, a pupilla kicsi lesz vagy nagy stb. A növényi mérgek tehát mélyebben hatolnak a testbe. Arra kell gondolnunk, hogy úgy, ahogyan az étertestből kiűzzük

az ásványi mérgeket valamivel, ami él, most a növényi mérgeket kell kiűzni az asztrális testből. Arról van szó tehát, hogy olyan növényeket kell keresnünk, amelyek kicsivel többek, mint a szokványos növények. Amelyekbe a kozmoszból érkező asztrális test már behatolt.

Az átlagos növények tavasszal előbújnak a földből, nyáron virágoznak és élnek, ősszel újra elhervadnak. De a fák például nem hervadnak el ősszel, hanem tovább élnek. Ez azért van, mert beléjük hatolt a kozmoszból érkező asztralitás. Vannak különleges fák, amelyeknél ez a hatás nagyon erős. És bár nem változnak állattá, mert növényi lényüké a főszerep, de jelen van az asztralitás, a kergükben különösen erősen. A fák rendelkeznek azzal a sajátossággal, hogy kéreg veszi körül őket, és az a fa, amelynél a legerősebben hatol be az asztralitás a kéregbe: a tölgy és a fűz. De minden olyan fába erőteljesen behatolt az asztralitás, amelynek a kergében sok a csersav. Ennek pedig az lesz a következménye, hogy az anyag, amelyet a tölgyfa és a fűzfa kergéből kipréselhetünk vagy kifőzhetünk, az jó lesz ellenmérgeknek, mivel ki fogja űzni az asztrális testből az étertestet, ami a mérge segítségével oda benyomult. Bizonyos értelemben a kávéban és a teában is megvannak azok a savak, amelyek ezt az hatást kifejtik. Tehát egy jó tea vagy egy erős kávé is ellenmérgeként hat a növényi mérgekkel szemben. Most láthatjuk, hogy miért nem mindig rossz, ha valaki erős feketekávéat iszik. A feketekávé kihajtja az étertestet az asztrális testből, hiszen abban, amit a test megemészt - az elfogyasztott növényekben -, mindig van növényi mérge. Ha tehát feketekávéat iszunk, az nem mást jelent, minthogy kipateroljuk az evés közben esetleg bejutott növényi mérgeket, amelyek miatt az étertest erősebben hatolhatna az asztrális testbe.

A teával óvatosnak kell lenni, és inkább már evés közben meginni, mert erősebb a hatása, és megragadja az asztrális testet. Ha a teát evés közben isszuk meg, akkor az elősegíti az emésztést azáltal, hogy újra szabaddá teszi az asztrális testet, amely az emésztéssel van elfoglalva. Ha viszont evés után isszuk meg a teát, az túlságosan felpörgeti az asztráltestet.

Az emberiség ösztönei nagyon is jól működnek. Nem hiába szokott rá az ember arra, hogy egy kis kávé

igyon, mivel az megszabadítja az asztrális testet mindattól, ami kárt tehetne benne. A testben mindig van egy kis hajlam arra, hogy mérgeket termeljen. Ezért kell rendelkezni azzal a kis ellenméreggel, ami az erős feketében benne van. Vannak emberek, akik nem egyszerűen csak feketekávéval akarják elősegíteni a jó emésztést, hanem még egy kis konyakot is hozzákevernek. A konyakban szintén van valami, ami úgy hat, mint egy növényi mérge, ami teljesen kikapcsolja az asztrális testet. Az étertest nagyon erősen hat, ha konyakot iszunk. Mindenféle snapsz felerősíti az étertestet. Az ember csodásan érzi magát, mivel kikapcsolta a tudatot, és úgy él, mint egy virág. Növényi szintre süllyed, és jól érzi benne magát, akár csak alvás közben. Csakhogy alvás közben nincsen jóérzés-tudata. Ha ugyanis az ember képes arra, hogy jól érezze magát álmában, akkor attól érzi magát olyan jól, mert érzékeln tudja a hús tevékenységét. Ám az átlagember nem tud saját jóllétéről alvás közben. De ha konyakot isznak, akkor tudomásuk van saját jóllétükről, egy kissé éberek maradnak, másrésztől viszont az altestük alszik, és ebben az alvó altestben, mialatt a fej ébren van, nagyon jól érzik magukat. Ha tehát snapszot iszunk, azzal erősítjük az állati-növényi jóllétünket.

A mérgek harmadik fajtája az állati mérge. Ott van például a kígyómérge, illetve a különböző rovarmérgek. S vannak még azok a mérgek, amelyek például a veszettségénél vannak jelen. Ezek a mérgek a vérben fejtik ki hatásukat. A legjobban mindezt a kígyóméragnél figyelhetjük meg. Ha valakit megmar egy kígyó és a mérge bejut a vérbe, ott óriási kárt tehet. Ha viszont ebédet készítenek, kivonják a kígyómérget, összekeverik sóval és borssal, hozzákeverik az ételhez - persze nincs sok értelme, mert nem túl finom, bár ízlések és pofonok -, akkor a gyomor elviseli a mérget. A gyomorban egyáltalán nem mérgező. Hasonlóan hatnak a rovarmérgek. Egyedül a veszettség mérge az, amely ha a nyálba kerül, akkor onnan bekerülhet a vérbe, és megint csak káros hatása lesz, de korántsem lesz annyira káros, mintha kutya harapta volna meg az embert. A veszettség mérge tehát a nyálból is bejuthat a vérbe. De általánosságban azt mondhatjuk, hogy az állati mérgek a vérben hatékonyak, viszont az emésztésben egyáltalán nem.

Amikor az ember elkezd emésztani, akkor az anyagok először a gyomrába jutnak. Ott még olyan formában vannak, mint ahogy odakint. Fizikai formában. Ha a folyamat folytatódik - mint a növényi mérgek esetében, amelyek nem pusztán fizikaiak, mert az éteritásból származnak -, az már mélyebbre hatol. Persze végül minden táplálék a vérbe jut. A kígyóméreg remekül emészthető, ha az emésztés révén jut a vérbe. Akkor nem is történik semmi. Miért? Amikor a dolgok még a gyomorban vannak, a fizikai test hat. Amikor az anyagok továbbjutnak a belekbe, egészen a vérig, ott az étertest hat. Ha a folyamat a vérre is kiterjed, ott már az asztrális test hat. Magában a vérben viszont az Én hat. Ha tehát kígyóméreg jut a vérbe, annak az lesz a következménye, hogy az asztrális test betör az Énbe. Az ásványi mérgek hatására a fizikai test betör az étertestbe. A növényi mérgek hatására az étertest betör az asztrális testbe. Állati mérgek hatására pedig az asztrális test betör az Énbe. Vagyis ilyen esetben nincs más segítség, minthogy az asztralitást kiűzzük a vérből, mert az Én a legmagasabb szint. Nem lehet csak úgy beadni valamit, aminek a segítségével ki lehet űzni. Közvetlenül kell kihajítani. Csak olyasvalami segítségével lehet megtenni mindezt, ami magában a vérben van. Ha tehát valakinek a veszettség mérge vagy kígyó mérge került a vérébe, akkor fogni kell egy állatot és beadni neki a mérget. Ha meghal, akkor annyi, de ha túléli, akkor a vért be kell adni az embernek, és az majd leküzdí az ő vérében lévő mérget is. Csak a saját vérben lévő ellenméréggel tudj a az ember kipenderíteni vérből a mérget.

Nagyon sokat lehet tanulni az állati mérgekből. Hiszen állati mérgeket is folyamatosan termel a testünk. Mindent termel az ember, ami csak létezik. Az állatoknak éppen abban áll az erőssége, hogy képesek mérget termelni. Bolondok volnának, ha nem termelnének mérget. Az ember is termel állati mérgeket a fej környékén lévő szervekben, de természetesen nagyon kis mennyiségben, amit a test még fel tud dolgozni. Ha túl sokat termel, akkor felgyűlik a szervezetben.

Diftéria esetében is ez történik. A diftéria pont azért van, mert túl sok állati mérget termel a test. A diftériát is úgy lehet tehát gyógyítani, hogy egy állatnak beadjuk a diftéria vírusát, olyan állatnak, amelyik képes

elviselni, és a vérszérumát beadjuk az embernek. Így a szervezetbe jut valami, ami képes legyőzni a diftériát.

Ebből azt is láthatjuk, hogy a természetben nemcsak annak van meg a maga feladata, ami hasznos, hanem annak is, ami káros. Az ásványi mérgek teljesen azonosak azzal, amivel a testben az étertestnek dolga van, csak túl nagy mennyiségben. A növényi mérgek is azonosak azzal, amivel az asztrális testnek van dolga, az állati mérgek pedig azonosak azzal, amivel az Énnek van dolga. Vagyis az ébren lévő emberben folyamatosan jelen vannak a mérgek - persze az alvásban is -, de e mérgeknek megvan a maguk ellenmérge. Tisztában kell tehát lennünk azzal, hogy a mérgek és azon anyagok, amelyek nem mérgezőek, ugyanúgy meg kell, hogy legyenek a természetben, hogy a dolgok a maguk rendes menetében zajlódjanak.

Most már értik, miért mondtam, hogy hangyasavnak is kell lennie. A hangyasav folyamatosan kipárolog a hangyabolyból, emiatt mindenütt jelen van. Az ember is előállítja saját hangyasavját. De a természetnek szüksége van a hangyákra, amelyek megfelelő mennyiségű hangyasavat juttatnak a külvilágba. Ha ugyanis ők nem termelnék a hangyasavat, akkor a Föld nem tudna folyton megújulni a kozmoszon belül, hanem elpusztulna.

Amikor egy ember meghal, akkor a testben egy mérget, a hullamérget termelődik. Megint egy mérget. Ezt a hullát az ember folyamatosan magával hurcolja. Ez a mérget is állandóan termelődik. Haván egy hullájuk, az hullamérget fog termelni. Amikor az ember még él, a fizikai test akkor is termeli a hullamérget, de akkor ott van még az étertest, az asztrális test és az Én is. Ezek abból élnek, hogy e mérgeket feldolgozzák, ezekkel a mérgekkel vannak elfoglalva. Ha a hullánk nem lenne hullaméréggel tele, akkor mint élő emberek nem lehetnénk emberek. Ebből persze az is következik, hogy az emberből el kell távoznia valaminek, amikor meghal. Amikor az érzékfeletti testek eltávoznak, ott marad a mérget. Ha egy kicsit is utánagondolnának, hogy mitől van hullamérget a testben, akkor rájöhetnének, hogy a fizikai test ugyanaz marad, akár él, akár halott, tehát a hullamérget folyamatosan termeli. Csakhogy halál után az ember érzékfeletti részei eltávoznak, pedig a mérget eddig azok dolgozták fel. Ezért a hullamérget

felgyűlik. Mindez bizonyosság az érzékfeletti testek létezésére, de mivel a mai tudomány képtelen gondolkodni, ezért erre nem jöhet rá.

Egy általános tanítás az, amit most elmondtam a mérgek hatásmechanizmusáról. De az kiválóglük mind-ebből, hogyha orvosi szempontból vizsgálunk egy szert és arról tudni akarunk valamit, akkor fel kell tennünk a kérdést! Hogyan hat ez a szer? Bizonyos körülmények között, ha azt látjuk, hogy az asztrális test nem működik rendesen és nem uralja a fizikai és az éteri testet, akkor pont arzent kell beadnunk az embernek, hogy ezzel megerősítsük az asztrális testet. Ugyanez van, ha azt látjuk, hogy az Én nem elég erős. Ezt abból láthatjuk, hogy az ember köszvényes vagy reumás, mivel az Én túl gyenge, és nem tudja rendesen feloldani a tápanyagokat. Így behatolnak a vérbe és ott idegen testként hatnak. Ha azt vesszük észre a reumából és a köszvényből, hogy a testek idegen testekké váltak, akkor erősítenünk kell az Én-t. Ezt pont rovarméreggel tudjuk elérni. Ha valakit megcsíp egy méh, akkor ez természetes formában megy végbe, és az ember meggyógyul. A természet ismerete azt jelenti, hogy tudjuk, mi hogyan hat az Énre, hogyan hat a természet az asztrális testre vagy az étertestre. Pontosan az érzékfeletti természetet kell megismerni, ha az ember tudást akar szerezni a gyógyszerekről.

Igazi tudományról csak ott beszélhetünk, ahol képesek megfigyelni az érzékfeletti embert, bármely tudományos területéről is legyen szó.

Ha kérdéseik vannak, amint minden bizonnyal vannak, azt jövő szerdán tehetik fel 9 órakor.

HARMADIK ELŐADÁS

Szívesen hozzáfűznék a múlt szombati témához még néhány dolgot, és azt a két kérdést, amelyet most feltettek, majd jövő alkalommal megválaszolom. A mérgekről beszélünk, illetve arról, hogy milyen hatásuk van az emberre. Ezen keresztül jól láthattuk, hogy ha tényleg tudományosan akarunk gondolkodni, akkor fel kell tudnunk emelkedni az ember magasabb, érzékfeletti lénytagjaihoz. Hogy teljes képet kapjanak, szeretném a mérgekről elmondottakhoz hozzátenni mindazt, amit a testtáplálkozás közben begyűjt.

Már többször is beszéltem a táplálkozásról, de most azzal kapcsolatban is megemlíteném, amit a múltkor megbeszéltünk. Az első tápanyag a fehérje, amit egy tyúktojáson keresztül lehet a legjobban megismerni. Fehérjét mind a növényi, mind az állati, mind pedig az emberi test előállít. Az emberi és az állati szervezetnek nemcsak arra az erőre van szüksége, amellyel eleve rendelkezik, hogy fehérjét állítson elő, hanem arra a fehérjére is szükségük van, amelyet a növények állítanak elő. Az emberi test az állati fehérjét is képes felvenni. Éppen a közelmúltban igencsak blamáta magát a tudomány a fehérjék tekintetében. Húsz évvel ezelőtt még azt tanították, hogy naponta legalább 120g fehérjére van szükségünk ahhoz, hogy egészségesek maradjunk. Ezért a táplálkozást úgy állították össze, hogy főként olyan ételek legyenek előtérben, amelyekkel az ember hozzájuthat a megfelelő mennyiségű fehérjéhez. Tehát mindenki abban a hitben volt, hogy napi 120 g kell.

Mára a tudomány ettől teljesen elhatárolta magát. Rájöttek, hogy az ilyen mennyiségű fehérje nemhogy nem szolgálja az egészséget, de egyenesen beteggé tesz, mivel a felesleges fehérje csak pang a belekben. Ha az ember napi 120 g fehérjét eszik, az olyan, mintha rohadó tojásokat hurcolna a beleiben, ami a béltartalmat

teljesen elszennyezi, és mérgeket juttat be az egész szervezetbe, ami a későbbiekben aztán könnyen vezethet meszesedésekhez - különösen időskori érlemeszesedéshez, mivel az érlemeszesedések legnagyobb része a túlzott fehérjebeviteltől van -, de ezen kívül az ember rendkívül könnyen kap fertőző betegségeket is. Annál kevésbé lesz hajlamos a fertőző betegségekre, minél kevesebb felesleget vesz magához fehérjéből. Persze a szükséges mennyiséget meg kell enni. De aki túl sok fehérjét eszik, az könnyebben kap olyan fertőző betegségeket, mint a diftéria vagy a himlő, mint az, aki kevesebb fehérjét eszik.

Ma a tudomány azt tanítja, hogy az egy ember számára megfelelő mennyiség fehérjéből napi 20-50 g. Hús év alatt ennyire megváltozott a tudományos álláspont. Ebből is láthatják, hogy mennyit kell adni az úgynevezett tudományos megállapítások hitelességére. Esetleg véletlenül önnök pont erről kell tanítani, és felütni egy húszéves lexikont, amiben az áll, hogy 120 g a szükséges mennyiség a fehérjéből, míg ha egy későbbi kiadás jut a kezébe, abban azt fogja olvasni, hogy 20-50 g, és ha többet eszik, attól kifejezetten beteg lesz. Most láthatják, hogy alapvetően hogyan áll a helyzet a tudományos igazságokkal. Attól függően, hogy melyik lexikon kerül a tanár kezébe, azt fogja nekünk tanítani az igazságról és a hazugságról, ami abban áll. Mindez arra utal, hogy egyáltalán nem jöhetünk tisztába ezekkel a dolgokkal, mert a szellemmel kapcsolatosak. Ha tényleg át akarjuk gondolni, mi is történik, akkor jó alkalom erre az, ha fehérjét viszünk be a szervezetünkbe. Ez az a tápanyag, amelyet feltétlenül még a belekben, az altestben fel kell dolgozni. Az altestnek önmagában elég erősnek kell lennie, hogy feldolgozza a fehérjét. A fehérje, a friss fehérje egy félig folyékony anyag. Minden fehérje félig folyékony. Az étertestnek viszont minden félig folyékony anyaghoz hozzáférése van. Az emberi étertest semmit sem tud kezdeni egy szilárd anyaggal, csak egy folyékonyal. Vagyis minden táplálékot, amit magunkhoz veszünk, először folyékonyra kell tennünk.

Csak hogy a só vagy a cukor szilárd. Viszont mi feldolgozzuk. Éppen erre van a nyálunk. A szilárdság, ami az emberi test jellemzője, nem származhat kívülről. Mégis mindannyiunkban van szilárd rész. Ezt mindenki

tudja. A csontok például szilárdak. Ám a helyzet az, hogy a szilárd csontozatot a folyékony részekből kell megalkotnunk. Semmilyen szilárd dolog nem válhat kívülről a test részévé. Minden szilárd részt folyékony részekből állít elő az emberi test.

Azt mondhatják tehát: van egy szilárd rész bennünk, ami a fizikai test. De a fizikai test - úgy ahogy van - a folyékonyból lett felépítve, amiben az étertest lakik, egy láthatatlan test, ami az egész embert áthatja. A fehérjét is az étertest dolgozza fel, mégpedig az altestben. Természetesen, ahogyan azt már korábban említettem, hatnak odabent más érzékeletti lénytagok is. De a fehérjét az étertestnek kell feldolgoznia. A folyékony rész tehát az étertest dolga. Ebből az is kiderül, hogy a fehérje feldolgozása a test számára nem a legnehezebb feladat, mivel nem kell vele elmennie a mellig és még kevésbé a fejig, mivel már az altestben fel lesz dolgozva. Vagyis a fehérje nem elsődleges fontosságú tápanyag. Szinte lehetetlen túl kevés fehérjét enniünk, mivel az alhasban már eleve megvan minden szükséges, amikor eszünk. Nem kell érte sokat dolgozni. A fehérjét tehát az alhasban dolgozzuk fel. Ha fehérjeszegény táplálékot veszünk magunkhoz, a szervezet minden létező fehérjét feldolgoz.

A szervezet teljesen alkalmas arra, hogy kevés fehérjével is megelégedjen. Ma ezt már elismeri a tudomány, de régebben különösen a gyerekeket túletették fehérjével. Azok a gyerekek, akiket a hetvenes, nyolcvanas években túletettek fehérjével, ma már vagy halottak, vagy érlemeszesedéssel küzdenek. Vagyis a dolgok káros oldala általában nem azonnal jelentkezik, csak jóval később.

A második tápanyag a zsír. Természetesen a zsírok is bekerülnek az altestbe, ha megesszük őket. De áthaladnak a beleken, és inkább a test középső részére, a mellkasra hatnak erősebben. Ha rendszeresen akarjuk táplálni a szívet és mindazokat a szerveket, amelyek a mellkas területén vannak, akkor feltétlenül zsíros anyagokat kell fogyasztanunk.

Abból tudhatjuk, hogy a mellkas területe a zsírokat igényli, hogy itt megy végbe a légzés. Mit jelent mindez? Azt jelenti, hogy a szén, amit a testünkben hordozunk, összekötődik az oxigénnel. Ahhoz, hogy a szén

összekapcsolódhasson az oxigénnel, hőre van szükség. Márpedig a zsírok pont meletet „gyártanak”, miközben maguk oxigénnel kötődnek össze. Ezért azt, amire a mellkasi szerveknek különösen szüksége van, a zsírok hozzák létre.

Azt mondhatjuk, hogy a fehérjék hajlamosak a rothadásra, ha a test nem dolgozza fel őket. Vagyis ha az altest nem dolgozza fel őket, akkor a beleinkben úgy néz ki a fehérje, mint amikor megrohad a tojás. Mindannyian ismerik a rohadt tojás szagát, és a helyzet az, hogy pont ez a bűz terjed szét az emberben, ha túl sok fehérje van benne feldolgozatlanul. Ha a tojást állni hagyjuk, megrohad, éppígy a bennünk fel nem dolgozott fehérje is. Az a fehérje azonban, amit a test feldolgoz, tiszta állapotban bejárja a testet. Ez azonban már az étertest dolga. Az étertest azért van ott, hogy semlegesítse a képződő, rothadó szagot. Az emberi testben a rothadás elleni harcot az étertest veszi fel, és győz is. Többnyire. Amikor a halál után a testben már nincs ott az étertest, akkor elkezd rothadni. Vagyis itt aztán egészen pontosan láthatjuk, hogy az ember addig nem rohad, amíg él. Ha meghal, elrohad. Miért van ez így? Mert ha meghalunk, az étertest eltávozik. Vagyis egész életünkön át folyik a harc a rohadás ellen, és az étertest az, ami ezt a harcot megvívja.

Azt gondolom, hogy aki tiszta aggyal gondolkodik mindezen, annak ebből be kell látnia, hogy étertestnek léteznie kell. Mindenhol jelen kell lennie. Gondoljanak csak bele! Hiszen a Földön mindenütt termelődik fehérje, ami folyamatosan rohad. A Föld már az egekig bűzlene, ha nem létezne étertest, ami újra és újra elűzi a rohadást. Vagyis mind az emberen belül, mind rajta kívül az étertest azon dolgozik, hogy elűzze a rohadást. Ezt a legmesszemenőbbekig figyelembe kell vennünk.

A zsírokkal kapcsolatban a következőket kell elmondanunk. A zsírok nem rohadnak, hanem avasodnak. Ha már hagytak elől zsírt, akkor tapasztalhatták, hogy megavasodik. Ha vaját hagytak kint, nem tudják szag alapján megmondani, hogy még friss-e vagy már avas, hacsak nem képzettek ebben a témában. Viszont ha megkóstolják, akkor azonnal tudják, hogy avas-e. Vagyis ez sokkal inkább összefüggésben van az érzékeléssel, a tudattal. A rohadás sokkal inkább a szaglással van

összefüggésben. Persze a rohadás szaga nem egészen olyan, mint a rózsaillat, de legalább mindkettőt szagolni kell. Az avasodást viszont nem. Az avasodás olyasvalami, amihez mélyebb szint kell: az ízelet.

Ez arra utal, hogy az avasodásnak sokkal több köze van a belső érzékeléshez, mint a rohadásnak a fehérje esetében. Mindennek, aminek köze van az érzékeléshez a tudatban, annak egyben a test középső részéhez is köze van, szellemileg pedig az asztrális testhez. A mellkasban pont az van, ami levegőszerűen hat. Belélegezzük az oxigént és feldolgozzuk. A mellkasban az oxigén a maga helyén van. A test egyéb részében csak kis mennyiségben lehet jelen gázhalmazállapotú anyag vagy bármi levegőszerű. Ha például a belekben gáz képződik, az betegséghez vezet. Kizárólag az ember középső részének feladata a gáztermelés. Az asztrális test az az érzékfeletti rész, ami behatol a gázhalmazállapotba. Az asztrális test küzd le az avasodást az emberi testben. Pont úgy, ahogy az éteri test a rohadás ellen küzd, úgy az asztrális test az avasodás ellen. Az ember belülről folyton avas ízt érzene, ha az asztrális test mindezt nem tenné. Többek közt azért is van bennünk asztrális test, hogy megakadályozza a zsírok avasodását.

Látják, Uraim, ez csodálatos, mivel ebből azt is láthatják, hogy a szokványos fizikai, materiális világban a dolgok egészen más menetet vesznek, mint amikor valami bennünk, emberekben van. A külvilágban a zsírok mindenképpen megavasodnak. Az ember hála istennek nem mindig avasodik meg belül, csak amikor beteg. Tehát a dolog úgy áll, hogy ha egészségesek vagyunk, akkor az asztráltestünk megakadályozza, hogy belül megavasodjunk. Csak akkor avasodunk meg, ha olyan sok zsírt eszünk, hogy azt már nem győzi az asztráltest, vagy valamely okból a test túl sok zsírt termel. Az emberevők nagyon jól tudják ezt. Jobban, mint mi. Belsőleg érzékeli az ember, ha megavasodik. Ha egy ember megavasodik, vagyis túl gyengén működik az asztrális teste, akkor folyjon kellemetlen ízt érez a szájában. Ez pedig visszahat a gyomrára. Emiatt lesz beteg a gyomra és a belei. Vagyis a szervezetében felgyűlt avas zsír miatt.

Ha azt látjuk, hogy valaki belül megavasodott, akkor tudnunk kell azt, hogy a belül felgyűlt avas zsírok

ellen nagyon jó orvosság az arzén. Az arzén harcol az elzsírosodás ellen és erősíti az asztrális testet. Ennek pedig az lesz az eredménye, hogy az ember legyőzi az avasodását. Ezek rendkívül fontos dolgok. Ha az ember hajlamos arra, hogy az éterteste ne győzze le a benne felgyűlt fehérjét, annak rendkívül jó ellenszere a réz. A réz tehát akkor tud segíteni, ha az alhasi bélbetegségek okozója a fehérje. Ha viszont azt vesszük észre, hogy rossz íz van a szájban, akkor nem a réz segít, akkor arzént kell alkalmaznunk, mivel az asztrális testet kell erősítenünk. Tehát az még nem sokat számít, hogy megállapítjuk, hogy ez vagy az a betegsége van egy embernek, mert azt is tudnunk kell, hogy az a betegség honnan ered. Vagyis hogy a bélben rohadó fehérjétől vagy az avasodó zsíroktól van-e, amelyek a száj rossz íze miatt teszik betegé a gyomrot és a beleket.

Mint látják, bennünk pont, ellenkez ő hatást váltanak ki ezek az anyagok, mint a külvilágban. Van egy asztrális testünk, amelyik megakadályozza a zsírok avasodását, míg a szokványos fizikai, materiális világban a zsírok egyszerűen megavasodnak és kész.

A harmadik tápanyag, amit az ember magához vesz: a szénhidrát. Szénhidrát van a krumpliban, a lencsében, a babban és természetesen mindenféle gabonában. Sokban közvetlenül cukor formájában van jelen, de előfordul, hogy szénhidrátokból keletkezik bennünk cukor, például amikor a krumplival bekerült szénhidrátokat átalakítjuk. A krumpliban a legnagyobb részt keményítő van. Ez a keményítő először dextrin, majd cukor lesz bennünk. Ha tehát krumplit esznek, akkor elsősorban cukorral táplálják magukat, mivel az emberi testben cukorra változik. A szőlőben különösen sok van ebből a cukorból, miáltal az alkoholban is. Mindaz, amit az alkohol az emberek számára jelent, magán az alkoholon kívül a cukron alapszik. Mivel az emberi szervezetben az alkoholból is cukor lesz.

A tápanyagok közül tehát első volt a fehérje, második a zsír, harmadik pedig a keményítő, a cukor. Láthattuk, hogy a fehérjét az étertest bizonyos minőségei dolgozzák fel, miközben nem hagyják azt megrohadni. A zsírokat az asztrális test dolgozza fel, azáltal hogy nem hagyja megavasodni. Most jön a keményítő és a cukor. Az étertestről elsősorban azt kell elmondanunk,

hogy az altestben hat. Az asztrális test a mellkasban, a középső emberben. Most valami máshoz értünk. Önök is mind ismerik - tegyük fel, nem saját tapasztalatból, hanem olyan embereken keresztül, akik nem olyanok, mint önök -, hogy az alkohol az embereken különleges tulajdonságokat hoz elő. Elsősorban a bódulatban, amire itt most nem térünk ki. Mint tudják, másnap reggel jön a másnaposság, fejfájás vagy macskajaj. Mit is jelent ez?

Már a nevéből is látható, hogy az emberi fejhez van valami köze (németül Brummschadel). Nyilván hallottak már olyan emberről, aki más, mint önök, olyan, aki előző nap beivott. Az az ember arról fog panaszkodni, hogy fáj a feje. Valószínű, hogy fájni fog a fejük, de ha nem, akkor olyan lesz, mintha le akarna szakadni a vállukról vagy valami ahhoz hasonló. Mi is történik itt tulajdonképpen?

A fej feladata legyőzni azt, amit a keményítő és a cukor akar. Mit akar a keményítő és a cukor? Elegendő csak rápillantaniuk a borra. Hajjon az ősz, leszüretelik a szőlőt, igaz? Kipréselik, majd erjedni hagyják. Ami megforrt, azt kínálják mint bort. Mivel épp a forrás által válik borrá, túléli a forrást. Ha viszont a bor bejut a gyomorba, akkor bekerül a táplálékkörbe. Az alkohol visszaalakul. A cukor és a keményítő erjedni akar. Az emberen belül is meg akarnak erjedni. Az alkohol elűzi a fejből azokat az erőket, amelyek megakadályozzák a cukor és a keményítő erjedését a testben. Tisztázzuk végre ezt az ügyet egyszer és mindenkorra! Tegyük fel, hogy január 22-én krumplit és babot ettek, majd alkoholt ittak rá. Szép. Ha nem ittak volna alkoholt, akkor a fejük józan maradt volna. A krumpliban és a babban keményítő és cukor van. A fejben meg ott van az erő, amely megakadályozza a keményítő és a cukor erjedését. Ha viszont alkoholt isznak, akkor a fej elveszíti azt a képességét, hogy megakadályozza a cukor és a keményítő erjedését, ami a krumplival és a babbal jutott a szervezetükbe. Így a krumpli meg a bab elkezd megerjedni. Ahelyett, hogy a bab és a krumpli erjedését valami megakadályozná, most erjedni kezdenek. Mivel a fej az alkohol következtében jelenleg semmire nem alkalmas, az ember megtelik erjedési erővel. Erre van egy érdekes kifejezés Közép-Németországban

és Tübingiában. Ha valaki butaságokat beszél, arra azt mondják, hogy megerjedt a feje. A mi környékünkön ez nem szokás, de azok, akik már jártak Németország közepén, minden bizonnyal hallották. Közép-Németországban tehát összefüggésbe hozzák egymással az erjedést és a butaságot, a zavarodott fejet. Ez igen jó népi ösztönre vall. Tudják, hogy ha valaki butaságokat beszél, akkor túl sok erjedés megy végbe a fejben. Ha valakinek fáj a feje az alkoholtól, az nem mond ugyan butaságokat, mert legtöbbször inkább hallgat, de benne van a fejében a butaság. Az, mi azért van a fejben, hogy a keményítőt és a cukrot megakadályozza az erjedésben, teljesen ellentétes hatású az alkohollal. Vagyis az emberi fejben van valami, ami állandóan azon dolgozik, hogy megakadályozza a cukrok és keményítők erjedését.

Nos, az emberi fejben - ezt senki sem tagadja - leg-erősebben az En van jelen. A tulajdonképpeni En van a fejben, ahogy az altestben az étertest, a mellkasban az asztrális test. Az Én a hőben van otthon, éppen úgy, ahogy a fizikai test az ásványiban, az étertest a folyékonyban, az asztrális test pedig a gázszerűben. Minden esetben, amikor valami kapcsolatba lép az Énnel, a hő is mozgásba lendül. Ezt a legapróbb részletekig nyomon követhetjük az emberi testben. Az Én a vérrrel is összefügg, ezért a vér is hő fejlesztő. De az Én, összefügg a mirigyek kiválasztásával is. Ezért a mirigyszekréció is össze van kötve a hő fejlődéssel. Az Én akadályozza meg a cukrok erjedését a fej erőin keresztül az érzékfeletti oldalról kiindulva. Vagyis: az étertest megakadályozza a fehérjék rothadását, az asztrális test megakadályozza a zsírok avasodását, az Én pedig megakadályozza a cukrok erjedését.

Ez az oka annak is, hogy egyszer azt mondtam önöknek, hogy ha valaki túl sok krumplit eszik, az károsítja a fejet. A túl sok krumpli fogyasztásától az emberben a következő történik: a krumpliban kevés a fehérje. Emiatt tulajdonképpen egészséges az ember számára. Ha mértékletesen esszük, akkor a kevés fehérjetartalom miatt egészséges. Csakhogy rendkívül magas a keményítőtartalma, ami mind cukorrá változik az emberben, először dextrinné, majd pedig cukorrá. Már akkoriban azt mondtam, hogy ha valaki túl sok burgonyát eszik,

akkor a fejének rendkívül sok lesz a munkája. Természetes, hiszen a fejnek kell megakadályoznia az erjedést. Emiatt azok, akik túl sok krumplit esznek, rendkívüli munkára készítetik a fejüket, gyengeelméjűek lesznek. Egészen pontosan az agy középső része gyengül meg. Csak az agy eleje marad, amely nem vesz részt a cukor erjedésének megakadályozásában. Ezért van az, hogy annyira elterjedt a materializmus, mivel a materialista gondolatok az előagyban keletkeznek.

Érdekes, hogy az emberek azt hiszik, a materializmus az egy logikus valami. Bizonyos vonatkozásban, az újabb időkben a materializmus nem más, mint a krumpli és következménye. Az emberek nem szívesen élnek csak krumplin, de a materializmust szívesen elfogadják. Ezáltal tulajdonképpen ellentmondásban vannak. Ha valaki igazán materialista akar lenni, akkor mindenhol a krumpli evést terjessze, mert ez a legjobb érv a materializmus mellett, nem igaz? Ez azonban a legtöbb ember esetében nem sikerül. Ha viszont a materialisták, a monisták, a monista szövetség azzal harcolhatna, hogy gondoskodik róla, hogy a többi táplálékot felváltsa a krumpli, nagyon komoly eredményeket érhetne el. Ha nem is gyorsan, de pár évtizeden belül komoly hatása lenne a monista szövetségnek, ha a krumpli evést pártolná. Bár pont azok az emberek, akikre a krumplin keresztül hatni kívánna, kitörölnének belőle jó pár dolgot. Vagyis mégse tudna igazán komoly eredményeket elérni.

Ebből következik néhány dolog. A szellemtudomány elismeri a materializmus helyes formáját. A materializmus semmit sem tud az anyagról. A szellemtudomány elismeri, hogy a burgonya a materializmus legkiválóbb létrehozója. A burgonya ravasz, cseles és alattomos. A burgonyából csak a gumót lehet megenni, semmi mást, mivel a többi része mérgező. A virágai is mérgezőek. De mi is a mérge? A múlt alkalommal már elmondtam: nagy mennyiségben a mérge öl, kis mennyiségben pedig gyógyít. A krumpli nagyon sok keményítőt tartalmaz. Szinte kizárólag abból áll. Ebben a formában egyáltalán nem tudna életben maradni a rengeteg keményítő miatt, amiért is kénytelen magához vonni azt a mérget, ami megakadályozza a keményítő romboló hatását. De az ember számára a krumpli mérge különösen káros.

Ezért mondtam, hogy a krumpli nagyon okos és cseles. Önmagának tartja fenn a mérget, amivel semlegesíti önnön mérgejét. Erre már tényleg azt lehet mondani, hogy a krumpli egy ravasz és cseles lény. Az embernek azonban tisztában kell lennie azzal, hogy a túl sok burgonya károsítja a középagyat és a gondolkodást.

Ha valaki gyermekkorában sok krumplit eszik, akkor különösen igaz, hogy gyenge lesz az elméje. De a középagyban van a legfontosabb érzékszervek forrása is. A középagyban van a négydombtest, a látódomb stb. így még a látás is gyengébb lesz, ha túl sok krumplit eszünk, mivel annak is a középagyban van a forrása. Az öregkori látászavarok többsége abból ered, hogy gyermekkorban az illető túl sok krumplit kapott. Korábban Európában az embereknek sokkal ritkábban gyengült meg a szemük öregkorukra.

Mindez abból ered, hogy még azokon kívül, amik a szemre hatással vannak - mint a mesterséges fény, ami viszont nem belülről, hanem kívülről hat stb. - a túlzott burgonyaélvezet károsabb a szemre, mivel belülről hat és nem kívülről, de még az ízérzékelésre is. Ebből a következőre jöhetünk rá. Tegyük fel, hogy valaki már gyermekkorában túl sok burgonyát eszik. Az ilyen embernél gyakran megfigyelhetjük későbbi korban, hogy soha nem tudja, mikor elég az ételből, míg az, aki nem evett túl sokat belőle, mindig tudja, hogy mikor elég. Vagyis az ösztön, ami nagyjából a középagyhoz kapcsolódik, elromlik a túlzott krumpli fogyasztás miatt. Ez pedig legújabbban igen nagy számban fordul el ő.

Mindebből elsősorban az következik, hogy figyelni kell rá, hogy elég erős legyen az ember, hogy képes legyen megakadályozni a fehérje rothadását, a zsírok avasodását és a cukrok erjedését.

Múlt alkalommal még azt is említettem önöknek, hogy egészen antialkoholista senki sem lehet, mert ha egyáltalán nem iszik alkoholt, akkor előállítja a szervezete. De ez az alkohol az alhasban marad. Nem megy fel a fejbe, mert a fej mentes kell hogy maradjon az alkoholtól. Ha ugyanis nem így van, akkor a fej alkalmatlan lesz rá, hogy a cukor erjedését megakadályozza. Most képet alkothatnak arról, hogyan áll az ember a közvetlen környezetéhez. Ha például a mindenütt rohadó fehérjére gondolnak - megrohadnak az állatok,

a növények -, akkor azt kell mondanunk, hogy mindenütt jelen van az éter, ami mindezt megakadályozza. Ha megfigyelik a zsírokat, amelyek a növényekben vannak, akkor azt kell mondanunk, hogy a zsírok előbb vagy utóbb minden élőt képtelenné tennének az életre, úgy az állatit, mint az emberit, ha nem lenne ott az asztrális test, hogy az avasodást megakadályozza. Az ember tehát a felett győzedelmeskedik, ami odakint a természetben zajlik. Ha viszont meghalunk, akkor eltávozik az étertest, az asztrális test és az Én. A fizikai testet otthagyják. Az ember eltávozik a szellemi világba. Mi történik ilyenkor pontosan? Önök is tudják, mi történik ilyenkor. A hátrahagyott test azonnal rohadni, avasodni és erjedni kezd, csak ebből a rohadás a legfeltűnőbb, mert ritkán járkalunk befogott orral. A rohadást tehát könnyedén érzékelhetjük. De általában nem fekszünk bele a koporsóba, hogy megkóstoljuk, hogy az érintett hulla zsírjai megavasodtak-e már, emiatt ezt nem is érzékeljük. Az erjedést, ami végbemegy, szintén nem szoktuk érzékelni. De ettől még az a helyzet, hogy erjedni kezd a test, ha az Én elhagyja, avasodni kezd, ha az asztráltest elhagyja és rohadni kezd, ha az étertest elhagyja. Ezeket a folyamatokat természetesen egész földi élete alatt magában hordozza, de amíg él, addig újra és újra leküzd. Azt az embert, aki tagadja, hogy az emberben szellemileg jelen van az Én, az étertest és az asztrális test, azt kérdezzék meg: „Mit gondolsz, miért nem rohad meg az ember, amíg él? Miért nem erjed meg, miért nem lesz avas?” Mert ennek meg kellene történnie, ha csak a pusztá fizikai test lenne jelen.

De mit tesz a mi tudományunk? A tudomány vár, amíg az ember meghal, majd utána vizsgálódik. Mindaz, amit az élő emberről tud, igencsak kevés ahhoz képest, amit például az anatómia tud a hullákról. Mindaz, amit megtanulhatnak, a hullára vonatkozik. A tudomány mindig kívárja a hullállapotot. Emiatt semmit sem tud az élő emberről, mivel azt egyáltalán nem veszi figyelembe. Pedig nagy kár, mert a tudomány a 17. század óta rengeteg kárt okozott ezzel. A hulla már nem ember, mert a kérdés továbbra is az, hogy mi akadályozza meg az élő embert abban, hogy amíg él, megrohadjon, megerjedjen és megavasodjon. Ha az embert még életében vizsgáljuk, rájöhethetünk, hogy léteznek

érzékeletti testek. Azt is megfigyelhetjük, hogy az Én elsősorban a fejben hat, az asztrális test elsősorban a mellkasban hat, és az étertest az altestben. De a tudomány még az alhasról sem igazán tud semmit, mert azt hiszi, hogy ott ugyanazok a folyamatok zajlanak, mint odakint a természetben. Csakhogy ez nem igaz.

Uraim, sokkal érdekesebb mindezt nem a laboratóriumban vizsgálgatni, hanem odakint a nép között. Vannak például, mint azt önök is tudják, olyan fürdők, amelyek rohadó tojásszagot árasztanak. Ilyen például Marienbad. Németországban is vannak kénes gyógyfürdők, amiktől a víznek záptojásszaga lesz. Igen. Emberek, akik egyébként finomakat esznek és jó a szaglásuk, néha kénytelenek felkeresni ezeket a helyeket. Miért teszik ezt? Miért élnek nyáron hónapokig egy helyen, ahol olyan szag van, mintha mindenütt záptojás lenne? A helyzet az, hogy ezek az emberek túl sok fehérjét ettek, és most eljönnek a fürdőbe. Mivel van bőrük és a dolog bennük marad, ezért nem érezni, hogy épp úgy bűzlenek, mint a záptojás. Ezek az emberek, akik belül záptojásszagúak, mind eljönnek a fürdőbe, amik úgy bűzlenek, mint a záptojás. Mi történik ezeken a helyeken? Egyfelől kint van záptojásszag, másfelől viszont belül is záptojásszag van. Amikor belül van, nem érezzük a szagát, amikor kívül van, akkor igen. A has és a fej ellentétesek egymással. Amit a has állít elő mint záptojásszagot, a fej felől érkező szag hatástalanítja. Ezáltal lesz ezeken a helyeken semlegesítve a belső záptojásszag a külső által.

Ez különösen annak a számára lesz nagyon feltűnő, akinek érzéke van a megfigyeléshez.

Ifjúkoromban történetesen kétnaponta el kellett mennem egy ilyen helyre. Mária forrás volt a neve. Ott is záptojásbűz van. Míg odakint iszonyatos bűz van, az ember hasa elkezd magát hirtelen nagyon jól érezni. Ha nem beteg és a hasában nincsen záptojás szag, akkor a magasabb rendű életörömet fogja érezni. Aki nem hagyja magát elrémíteni a záptojásszagtól, az megélheti ezt. Természetesen, aki befogja az orrát, nem fogja ezt a tavasz-hatást érezni a hasában, amit az érez, aki teljesen átadja magát a záptojásszagnak. A záptojásszag akkor is egy rendkívül erős gyógyszer, ha mesterségesen hozzák létre. A testnek elegendő erőt ad,

hogy az izmokat feszessé és erőssé tegye. Az emberek persze nemigen szeretik az efféle kúrákat, pedig bizonyos szempontból nagyon hasznosak. Ha az embert kívülről éri a záptojásszag, akkor a hasában tavasz-érzete lesz. Márpedig tavasszal minden sarjad és rügyezik, és az ember hasában ilyenkor ez a tavasz-érzés árad szét.

Ezt fogják a hasukban érezni azok, akik a tél folyamán folyton elcsapják a hasukat. Ha valaki télen a túl nagy zabálással nem teszi tönkre a hasát, akkor a külső tavasszal együtt ezt az élményt is átélheti. Különösen az alhas az, ami a külső tavaszt együtt éli meg a tavasszal. De ha a tavaszt tényleg meg akarjuk élni a tavasszal együtt, akkor télen lehetőleg minél kevesebb libamájpástétomot együnk. Mert ha túl sok libamájpástétomot eszünk, akkor tavasszal a hasunkban nem lesz tavaszérzet, hanem olyan lesz, mint télen a föld alatt. Nem olyan, mint a föld felszínén, hanem olyan, mint a föld alatt. Ott jó meleg van, oda beteszik a krumplit is. De ha a meleget tartósítjuk a belekben, akkor minden megrohad az emberben. Ilyenkor nem tavaszodik ki a hasban. Ilyenkor a záptojás segítségével mesterségesen kell előállítani a tavaszt.

Ez a különbség az étertest és az Én között. Az Énnek és az étertestnek kölcsönösen ki kell egészítenie egymást az emberi testben. Ebből is láthatják, hogy ha valaki tényleg a természetben vizsgálódik, ha nyitott érzékekkel megy egy ilyen fürdőhelyhez, ahol záptojásszag van mert kénes a víz, akkor megtanítja nekünk a hasunkban érzett tavasz-érzet, hogy hogyan működik ennek az ellentéte, a fehérje megrohadása.

szilárd: *fizikai test*
folyékony: *étertest* fehérje: *étertest, altest*
gáz: *asztrálest* zsír: *asztrálest,*
mellkas

az étertest küzdelme a rohadás ellen
az asztrálest küzdelme az avasodás ellen
az Én küzdelme az erjedés ellen

Egy kiegészítést hozzátennék még ahhoz, amit a múltkor mondtam. Talán emlékeznek még, hogy azt mondtam: Ha valaki bizonyos mérgeket evett, akkor folyékony fehérjét kell itatni vele mint ellenmérget.

Olyan anyagok, amelyek egyébként egészségesek, mérgeggé válnak, ha túl sok kerül a testbe. A fehérje képes leküzdeni a mérgeket a szervezetben, de maga is mérgeggé válhat, ha megrohad, mert túl sok van belőle. Vagyis egyszerre lehet táplálék és mérge. Nyilván önök is hallották, hogy a táplálkozás mérgeggé válhat, ha túlzásba viszik. A betegségeknek igen nagy része a táplálkozásból adódik, ami azt jelenti, egyszerűen nem veszik figyelembe, hogy az érintett anyag csak egy bizonyos mennyiségben juthat a szervezetbe, ha azt akarjuk, hogy a test fel tudja dolgozni.

A következő órát majd bejelentem, mert szombaton nem lehetek itt, mivel Bernbe utazok.

NEGYEDIK ELŐADÁS

Uraim, a következő kérdés hangzott el:

A szemben az írisz egészséges és kóros állapotában egyaránt a lélek tükre?

Azt hiszem, a második kérdést is azonnal hozzávehetjük az elsőhöz, mert valószínűleg összetartoznak:

Mi okozza a fekete embereknél az albinizmus vagy leukopátia jelenségét?

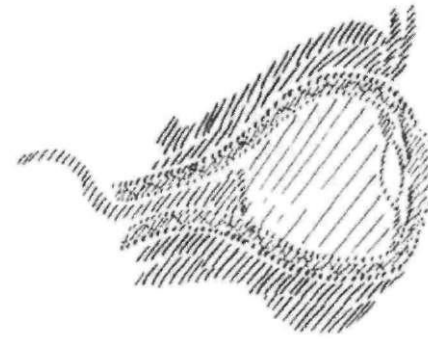
Ha meg szeretnénk válaszolni ezt a kérdést, akkor mindenképp előbb kissé tüzetesebben kell megvizsgáljunk az emberi szemet. A kérdés arra vonatkozik, hogy az íriszből, amely a pupillát körbeveszi, ebből a színes kör alakú testből, amely a legkülönfélébb változatokban fordul elő az embereknél, következtetni lehet-e a kóros illetve az egészséges állapotokra. Mint azt önök is tudják, az emberi írisz nem egyszerűen kék, fekete, barna, szürke vagy zöldes színezetű. Az íriszben vonalak is vannak, amelyeket véredények alakítanak ki. Az ember arc kifejezése, fizionómiája is különbözik a másiktól, de az írisz finom felépítése, más néven a szivárványhártya, ennél sokkal nagyobb különbségeket mutat az egyes embereknél.

Ha beszélni akarunk erről, akkor kissé meg kell vizsgálnunk a szem felépítését. Az viszont az önök által feltett másik kérdéssel áll összefüggésben. Mégpedig azzal, hogy különösen a négereknél, de a nem fekete bőrűek esetében is előfordul, hogy egy szokatlan bőrszín lép fel, ami összefügg az írisz vagy szivárványhártya különleges színezetével. Ez a kettő bizonyos szempontból összefügg. A bőr különös színe a fekete bőrű embereknél különösen erőteljes, mivel bőrük feketesége miatt a fehér foltok feltűnőbbek. Ilyenkor pettyessé válnak,

mint egy tigris. Csak nagyon ritkán teljesen fehérek. Az ritka a négereknél. De a nem fekete rasszoknál is előfordulnak úgynevezett albínók. Az albinizmust még a teljesen fehér bőrű embereknél is megfigyelhetjük, az úgynevezett „svábbogaraknál”. Így nevezik ezt a rasszt, mivel nagyon sápadt a bőrük, majdnem tejfehér. Az íriszük általában világos vöröses. Pupillájuk pedig sötétvörös, ami a normális embernél fekete. Egy ilyen svábbogár asszonyoság, akivel egyszer találkoztam, mindenféle mutatványosbódékban mutogatta magát. A bőre teljesen tejfehér volt, vörös az írisze, sötétvörös a pupillája, és hihetetlenül gyenge hangon így szólt: „Teljesen fehér vagyok, piros a szemem és nagyon gyengén látok.” És igaz is volt. Tényleg nagyon gyengén látott.

Ha mélyebben bele kívánunk menni ezekbe a dolgokba, akkor először is tanulmányoznunk kell a szemet. Az idők során néhány dolgot már elmondtam önöknek a szemről. Így valószínűleg be fogják tudni látni, amit most mondok majd. A szem szilárdan ül a fejcsontban. Ez a csont befelé domborodik, és ebben a csontbarlangban, ami az agy felé nyitva van (lásd a rajzot) ücsörög a szem. A szemet előlről átlátszatlan, vastag bőr védi. A szemgolyót pedig védi a szaruhártya. Ez a hártya elől, ahol kissé kidomborodik, áttetsző. Ha ez a külső szaruhártya nem lenne áttetsző, akkor a szem belső részei nem jutnának fényhez. Azért hívják így, mert szaruból van. Befelé menet egy finom kis érhálóból álló bőr a következő. A test érhálózata ide is elnyúlik, és a szembe egészen finom kis hajszálereket küld. Elöl találjuk tehát a szaruhártyát, ami előrefelé áttetsző, aztán az érhálót. Befelé menet a harmadik bőr idegekből áll. Vagyis rajzolnom kell még egy harmadik réteget, az ideghálót. Az idegháló és természetesen az érháló is hátravezetnek az agyba. A szembe futó ideget látóidegnek nevezik. Azt mondják, az ember az idegeivel érzel. Vagyis hogy a látóideggel látunk.

Különös azonban - amit mindenkinek el kell ismernie -, hogy amint az emberek mondják, a látóideg mindenhol lát, csak ott nem, ahol behatol. Ott vak, nem lát semmit. Ha tehát valaki pont ott próbálna kinézni - vagy az idegek körös-körül mindenütt megbetegednének, csak azon a ponton nem, ahol bejut a látóideg -, akkor az ember semmit sem látna. Most azt mondhatnák:

A látóideggel látunk, hiszen éppen azért van, hogy lássunk vele. - Hallották már a következőt? Munkások partit tartanak, mondjuk harmincan. Huszonöt ezek közül nagyon szorgalmas munkás, mindenütt jelen vannak. Es kicsit arrébb egy ötös csoport álldogál, akiknek szabad lustálkodniuk, mialatt a másik huszonöt dolgozik. Ezt persze nem szabadna megtenni, de most szeretném, ha feltételeznénk, hogy így történik. Vagyis azt mondhatjuk: ott van a huszonöt szorgalmas munkás, arrébb pedig öt, akik egész idő alatt csak lustálkodnak, párnázott karosszékekben ücsörögnek. Ha valaki azt mondja önöknek, hogy az az öt éppolyan jól elvégzi a munkáját, mint a többi - illetve ezt nem mondhatná, mert nem látja, hogy dolgoznának, viszont a munka valahogy valóban kész -, akkor ezt önök nem fogják elhinni, így van? Hiszen ez képtelenség. Csakhogy a tudomány azt tanítja nekünk, hogy a látóideg lát. De azon a helyen, ahol a leginkább ott van, nem lát semmit. Ez pont olyan, mintha önök azt mondanák: „A munka attól lesz kész, amit az a bizonyos öt lusta csinál.” Az lenne csak az igazi kuriózum. Az ember tudja ezt, mégis újra meg újra teljes képtelenségeket állít. Abból, hogy a vakfolt itt van - merthogy így hívják -, és hogy ezen a ponton, ahol a látóideg a leginkább jelen van, az ember nem lát semmit, egészen világos, hogy nem a látóideggel látunk.

A helyzet a következő: van az emberi testben még valami, ami nagyon hasonló ehhez a helyzethez a látóideggel, nevezetesen a karok és a kezek. Képzeljék el, hogy felemelnek egy széket. Egészen az ujjuk hegyéig megdolgoztatják a karokat. Azonban az a valami,

ami e részeket összeköti, fent marad, nem igaz? Pont ugyanígy van ez a látóideggel. Valami olyasmi dolgozik ott bent, ami képes megragadni a fényt, középen pedig olyan, mint a kar egyes részei közötti kapocs. De nem a látóideg az, ami bármit is megragad, mert ha a látóideg látna, akkor legeslegjobban éppen az említett ponton kellene látnia. Ami megragadja a fényt, az egy láthatatlan valami, amit már leírtam önöknek. Az Én, az Én-test az, ami lát. Nem a fizikai test, nem az étertest és még csak nem is az asztrálest. Az Én lát. Tehát a már berajzoltakon kívül még valamit be kell rajzolnom: a láthatatlan Én-t, ami kiterjeszti magát. Persze nem olyan, mintha két kezünk lenne, hanem mintha a két kéz összezáródna, és egy gömbbé válna. A kezekkel is gömböt kezdünk formázni, amikor valamit megfogunk. Odabent van az érzékeletti Én, ami megfogja a dolgokat. Minek van tehát a látóideg? A látóideg a kiválasztásért felelős. Mindenfelé történik kiválasztás, mert az anyag egyébként csak felgyűlne. Az érzékeletti Én lát, az ideg pedig kiválaszt.

Gondoljanak csak bele, micsoda badarságot állít a tudomány. Olyan, mintha azt állítaná, hogy megvizsgálta a vastagbelet, mindazt ami benne van, és abból, amit a vastagbél kiválasztott, arra a következtetésre jutott, hogy az ember azzal táplálkozik. Pont ahogyan a bélben benne van az, amit majd kiválasztunk, az idegben is benne van a kiválasztott idegi szubsztancia. A vakfolt az a hely, ahol a legerőteljesebben történik meg a kiválasztás. Amire a szemben nincsen szükség, az itt kiválasztódik, továbbmegy az agyba, és onnan is kiválasztódik. Ez olyasmi, amit elég egyszerű belátni, de ma a legfrappánsabb történeteket mesélgetik ezzel kapcsolatban. Az emberek pedig nem jönnek rá, mit is jelent valójában, ha valaki azt állítja, hogy az idegi szubsztancia lát, érzékel, felfog bármit is. Az olyan, mintha valaki a bél tartalmával táplálkozna. Mint látják, a vakfoltnak vajmi kevés köze van a látás folyamatához, hiszen a látóideg nem lát, viszont ahol a vakfolt van, ott a legerőteljesebben kiválaszt. És ahogyan a végbélben sem történik táplálékfelvétel, minthogy az már kizárólag a kiválasztás miatt van ott, a vakfoltnál megszűnik a látás, mert ott már csak kiválasztás zajlik, és egyébként sincsen semmi értelme, hogy ott közösen

lássunk. Gondolják csak el: mintha egy bot feküdne itt, maguk pedig a fejükkel próbálnák meg felemelni. Természetesen nem sikerülne. A karjukkal és a kezükkel kell felemelniük, azzal, ami oldalt van. Pont ilyen kevésbé lát a látóideg. Azzal kell látnunk, ami megragadja a dolgokat.

Nos, minden, ami ebben benne van (a rajzra mutat), egyfajta izomban végződik. Ez az izom tartja a lencsét. Ez egy teljesen áttetsző test. Miért áttetsző? Azért, hogy az ember kijusson a fényre. E mögött a lencse mögött sűrű folyadékot találunk. Elöl van egy még sűrűbb folyadék, és abban az elülső folyadékban úszkál az írisz vagy szivárványhártya, ami az erek közelében található. Valóságosan is a folyadékban úszkál az írisz, és egy kis lyukat szabadon hagy a fénynek. Ez a lyuk feketének tűnik, ha belenézünk, mivel egészen a szemfenékig be lehet látni rajta, ami viszont fekete.

Az írisz vagy szivárványhártya elöl teljesen áttetsző, de hátrafelé fekete. Ez a fekete hártya, ami hátrafelé fekete, egyes embereknél meglehetősen vékony. Amikor ez a hártya nagyon vékony, és belenézünk az áttetsző hártyán át a feketébe, olyankor látjuk az illetőt kék szeműnek. Akiknél ez a hártya vastagabb, akiknél erre a vastagabb bőrre tekintünk, azoknak fekete a szemük, vagy legalábbis sötétebb. A barna szemről mindjárt beszélek még.

Most pedig meg kell vizsgálnunk, hogy mitől válik ez a bizonyos hártya egyes embereknél vastagabbá, másoknál vékonyabbá, miáltal barna vagy kék szeműek lesznek. Már említettem önöknek, hogy a szembe behatol az Én. Az embernek ez a legmagasabb, legnemesebb, érzékeletti része. Az Én változóan erős és gyenge. Most tegyük fel, hogy az egyik embernél az Én meglehetősen erős. Az ilyen ember képes rá, hogy teljesen feloldja a vasat, ami a vérében kering. A vas az érhálón keresztül bejut a szembe is. Akinek tehát erős az Énje, az teljesen feloldja a vasat, aminek az lesz a következménye, hogy ebbe a bizonyos hártyába, ami a testnek a legkülső határán fekszik, csak kevés vas jut, mivel mind fel van oldva. Ezáltal ez a hártya vékony lesz. Ha pedig vékony, akkor emberünk kék szemű lesz. Most képzeljük el, hogy valakinek gyenge az Én-je. Ő nem oldja fel a vasat olyan nagy mértékben, aminek

az lesz a következménye, hogy ebbe a hártába jó sok feloldatlan vas kerül. Ettől a fel nem oldott vastól válik a hártya vastaggá, amitől az ember sötét vagy fekete szemű lesz.

Csak hogy a vérben van még egy másik anyag is, a kén. Az Én ugyan képes feldolgozni a vasat, de a ként nem. Ha az Én beengedi a hártába a feldolgozatlanként, akkor az ember szeme színe sárgásbarna lesz. Ha különösen sok kén jut az íriszbe, akkor a szem színe vörössé válik. Az odabent csillogó kéntől még a pupilla is vöröses színt kap. Így van ez a svábbogarakkal, azokkal az emberekkel, akik nem képesek a bőrüket rendesen ellátni szintestekkel. Azt mondhatjuk tehát: vannak emberek, akik szinte belespriccelik a ként a szemükbe, és így jön létre az írisznek ez a különleges színe. Az Én képes rá, hogy bespriccelje a ként a szembe.

A vas, illetve a kén, ami a szembe bekerül, az egész testbe is bejutott, mivel a vérből jön. A hajszálerekről van szó. Ha az ember a szemébe ként spriccel, akkor azt a bőr minden területén ugyanúgy megteszi. Márpedig ennek az lesz a következménye, hogy azokon a területeken, ahol a kén kispriccel, a bőr elveszti természetes színét. A természetes bőrszín ugyanis a vas feldolgozásával áll kapcsolatban. Ha egy ember a vasat csak kis mértékben dolgozza fel, de ként spriccel a bőrébe, akkor foltos lesz a bőre, és ezt a szemszínén is rögtön látni.

Láthatják tehát, hogy ha ezt a minden emberben megbújó láthatatlan embert megfigyeljük, akkor egészen az anyagi szintig bezárólag megérthetjük az embert. Az antropológia nem olyan gyengeelméjű, hogy ne értené az anyag lényegét. Ezzel szemben a materializmus egyáltalán nem érti az anyagot. Olvassanak csak utána bárhol az albinizmusnak! Mit fognak találni? Aki ezt megkérdezte tőlem, feltehetően utána olvasott már valahol: Az albinizmus oka ismeretlen! A materializmus mindenfelé beletorkollik ebbe a furcsa mondatba: az ok ismeretlen! Egyáltalán nem törődik vele, hol lehetne megtalálni az okot ezekben az esetekben. Persze könnyű azt mondani: piros a pupillája. - De ismerni kellene, hogy mi működik odabent és hogyan. Tudni kellene, hogy a kén az, ami a vörös illetve a sápadt színt adja a test részeinek.

Most megérthetik, mit jelent az igazi tudomány.

Képzeljék csak el, hogy valahová a Föld egy pontjára érkeznek, ahol valamilyen munka folyik. Valaki nézi, és így szól: „A munka kész van, de az ok ismeretlen.” Nem törődik vele, hogy mi történt korábban, ezért csak konstatál: az ok ismeretlen. Hogy ott sok-sok napon át harminc munkás dolgozott, az nem érdekli. Pont ugyanígy cselekszik a tudomány, amikor megállapítja, hogy a pupilla vörös színének és a bőr fehér foltosságának ismeretlen az oka. Csak hogy az ok az Énben rejlik, ami megdolgozza az anyagot.

Ebből viszont azt is láthatják, hogy az íriszben valóban hű tükörképét találjuk annak, miképpen dolgozza fel a test a vasat és a ként. Vegyünk most egy ilyen ilyen albínót, egy svábbogarat. Ez egyfajta betegség. A test túl sokat dolgozik a kénnel, de végül hozzászokik, és irányítja a folyamatot. De előfordul, hogy a szembe csak sokkal kisebb mértékben jön be. Azon a bizonyos svábbogáron kívül, az asszonyon kívül, aki kikiáltó bódékban mutogatta magát, még több másik svábbogarat is láttam. És mindig meg lehetett állapítani, hogy valami nagyon különös zajlik bennük. A svábbogárnak vöröses a pupillája, az írisze, a bőre pedig tejfehér. Ha tovább vizsgálódunk, meg fogjuk állapítani, hogy a szív és a vesék kapcsolata nagyon gyenge ezeknél az embereknél. Nemcsak a szemük gyenge, de a szívük és a veséjük is. A vesét rendkívül fáradtságos munkával járja át a vér, ami miatt nagyon gyengén dolgozik. Ha a vesében lerakódna az egész testét átható kén, akkor már gyermekként meghalna. Ezért tolja a ként a testfelszín felé. A bőr fehér lesz, a szem vörös, így a vesék - gyengén ugyan -, de képesek dolgozni. Az albínóknak van a leggyengébb veséjük. Ez más embereknél is előfordulhat. Vajon annak is meg kell mutatkozni az íriszben, ha olyan embernek dolgozik gyengébben a veséje, aki nem svábbogár? Hiszen itt kimutatható, amit ott a vas meg a kén művelnek. Az íriszből megállapítható, ha az emberi testben itt vagy ott valami hibásan működik. Az írisz finom szerkezetén azonnal látszik, ha itt vagy ott valamilyen foltosodás van. Azt azonban le kell szögeznünk, hogy a test egységet képez, és amit az íriszben látunk, akkor is láthatnánk, ha a bőrből kivennénk egy kis darabkát. De éppígy a nagylábujj körméből is.

Azon is nagyon finom felosztások vannak, és azon is látszik, ha a máj, a vesék vagy a tüdő gyengébb a kelleténél, még ha kicsit másképpen is. Ha valaki kellően okos, bármely levágott köröm vizsgálatából megállapíthatja az egészségi állapotot. Ez persze sokkal bonyolultabb, mert nem annyira jellegzetes. A szemnél mindez feltűnőbb, mert maga a szem is egy meglehetősen gyenge képződmény, és így jobban láthatók benne a gyengeségek. A szemben jönnek elő a leginkább. Csak igen ritkán fordul elő, hogy ha valaki egy nagyon finom, szerkezetű anyagot meg akar érinteni, akkor a vállára helyezi. Ha előnyösebb lenne a vállra helyezve érzékelni a dolgokat, akkor minden bizonnyal tennék az ügy érdekében, és legalább szabaddá tennék a vállunkat. De a helyzet az, hogy az nem segítene, mert a finom dolgokat csak az ujjhegyünk képes érzékelni. Az ujj-hegy az, ami különösen érzékeny a dolgok érzékelésére. Itt ugyanezzel találkozunk. Ha az idegrendszer lenne az, ami a leginkább érzékel, akkor az agy közelében kellene a legerősebben érzékelnünk. Csakhogy egyáltalán nem az agy közelében érzékelünk a leginkább, hanem épp tőle legtávolabb, az ujjhegyeknél. Ugyanis az Én leggyakrabban a test kültakarójánál ücsörög. A legkülső takarón lehet legjobban érzékelni azt, ami az emberben az Én. A szem legkívül helyezkedik el, és a miatt lehet benne leginkább felismerni az Én-t, mert finom, szerkezetű és távol esik az agytól.

Azt mondhatnák, hogy „de hát a szem a fejben van, nagyon is közel az agyhoz.” - Csakhogy ott, ahol távolabb esik tőle, sok az elválasztó csont, ahol viszont közel van hozzá, ott nem látunk semmit. Az ujjhegyeknél éppen az az érzékelés feltétele, hogy távol essék az agytól. A szem viszont nagyon jól védett az agytól.

De van itt még valami nagyon érdekes. Ha veszünk egy alacsonyabb rendű állatot, ami agyat növeszt magának, akkor azt látjuk, hogy az agy úgy fejlődik, hogy helyet hagy a szemnek, a szem pedig nem kinő az agyból, hanem oldalt helyezkedik el (rajzol) és éppen hogy belenő. Kívülről nő, nem belülről kifelé. Az agyba belenő a szem. Vagyis kívülről fejlődik befelé.

Ebből látható, hogy ami a felszínen van - legyen az akár a bőrben, akár a szemben -, azzal a dologgal fűg össze, ami által az ember leginkább összeköttetésben

áll a külvilággal. Egy olyan ember, aki folyton ágyban fekszik, aki nem tudja használni az *akarátát*, annál nehéz lenne azt mondani, hogy az Énjét erőteljesen kifejlesztette. Egy mozgékony embernél már inkább mondhatjuk, hogy erősen kifejezésre juttatja az Énjét. Márpedig ami minket a külvilággal kapcsolatban tart, az az érzékszervek sora: szaglás, látás stb. Vagyis elmondható, hogy mivel az Én különösen erős hatást fejt ki ebben az egészen finom érrendszerben - ugyanis az íriszben egy félelmetesen finom érrendszer található -, nagyon jól látható benne, hogy miképpen működik az Én, illetve hogy az ember egészséges vagy beteg.

Ez az eredeti igazság és ismeret, amivel erről rendelkezhetünk. Azonban az a tény, amit most elmondtam, egyben a legbonyolultabb dolgok közé tartozik, mivel igencsak járatosnak kell lenni abban, hogy mit is jelent az íriszben egy kicsi szabálytalanság, ha következtetéseket akarunk levonni belőle az egészségi állapotra vonatkozóan. Mondok egy példát. Előfordul, hogy egy íriszben itt vagy ott kicsiny pontocskákat látunk, sötét pontocskákat. A kis sötét pontok természetesen azt jelentik, hogy annak az embernek van valami a testében, ami egyébként nincsen, amikor a kis sötét pontok nem szoktak ott lenni. De most képzeljük el, mi van akkor, ha a kis sötét pontos írisz tulajdonosa egy félelmetesen buta fickó. Akkor meg fog betegedni egy olyan betegségben, amire a kis sötét pontok előre utalnak. De az is előfordulhat, hogy olyan emberről van szó, akit gyermekkorában erején felül tanítottak, és fizikai ereje teljes megfeszítésével kellett a leckéket megtanulnia. Ha bizonyos szerveit gyerekkorában túlterhelte, amelyek a szem felé gyengébben kezdtek el működni, akkor előfordulhat, hogy ott vannak ezek a pöttyök, amelyek gyermekkori vaslerakódások által jöttek létre. Előfordul tehát, hogy a pöttyök egy elkövetkezendő betegségre utalnak, de előfordulhat, hogy a gyermekkori túlterhelés eredményei. Az emberek gyakran azt gondolják, hogy ha itt vagy ott sötét folt van az íriszben, akkor a testben valami nincs rendben. Ez azonban attól függ, hogy csak a jelenkori életvitelét ismerjük az adott embernek, vagy ismerni akarjuk a betegségek igazi okát is, mert akkor hagynunk kell, hogy elmesélje az életét, a gyermekkoraát. Tehát amit az íriszben látunk, az több

mindenre is utalhat. Mindebből bármire is következtetni, az egyike a legkomplikáltabb dolgoknak.

Ezért annyira felháborító, hogy manapság mindenféle könyvecskék jelennek meg. Legtöbbször igen rövidnek, és az írisz- vagy szemdiagnózisról szólnak. Az ember ötven oldalon elolvashatja, amit az íriszdiagnózisról tudni lehet. A könyv megadja az írisz beosztását, a pupillát sematikus vázlatokban, és már meg is van a betegség. A lépbetegséget itt, a tüdőt ott, a szifiliszt amott stb. A mi íriszdiagnosztánknak már nincs is másra szüksége, csak belenéz egy nagyítóval a szembe, aztán odavándorol a könyvecskéjéhez, és észreveszi, hogy a tüdőnél jel van. Már konstatálja is: ez tüdőbetegség, így teszi ezt ma számos íriszdiagnosztá, akik egy óra alatt tanulták meg egy könnyből a diagnózist. A többi már csak a könyvecské dolga. Ők már diagnosztizálnak is. Nos Uraim, ez felháborító. Ugyanis a legnehezebb dolgot óhajtják ezek az emberek a leggyorsabban és legkönnyebben megtanulni. Ez pedig nem valami értékeset hoz létre, hanem épp ellenkezőleg: az egész orvosi létet károsítja. Különbséget kell tudnunk tenni aközött, hogy valaki tényleg komolyat akar tenni az orvostudományban, vagy egyszerűen csak pénzt akar keresni.

Természetes, hogy az emberek bosszankodnak a tudományon. Teljes joggal teszik, mivel a tudomány, az alapján a példa alapján is, amit a látóidegről mondtam, a szemétre figyel, azt becsüli legtöbbször az emberben. A szemetet, mint amilyen a látóideg is. Ezt persze nem tudják az emberek, de valamiképpen mégis érzik, és felháborodnak a tudományon. Meg lehet érteni. De amit az íriszdiagnózissal művelnek, az fikarcnyival sem jobb a tudománynál, sőt gyakran még rosszabb is. A tudomány gyanútlanul viselkedik, mert a materializmus nem enged teret másnak. Az ember legnemesebb részéhez képest csak kosz és mocskok. Természetesen a kosznak is nagy fontossága van, hiszen ha benne maradna a testben, akkor az hamarosan elhalálozna. Vagyis törődünk kell vele. Csakhogy a tudomány a koszt tartja a legnagyobb becsben! Mindamellet jó úton jár, és nem egyszerűen csak pénzt akar keresni. Csak éppen vaksággal verte meg az ég. Szép nagy vakfolt tátong a megismerési módszerében, a jó szándékot viszont el kell ismernünk. Csakhogy az íriszdiagnózisról szóló

könyvecskék esetében már nem beszélhetünk jóindulatról, csupán pénzsóvárságról. Ezért minden esetben meg kell jegyeznünk: lehet, hogy egy törekvés mögött valódi és igaz dolog áll, de a legnagyobb igazságokat is fel lehet használni mocskos célokra. Hiszen valóban csodálatos, hogy a csöppnyi íriszben az ember teljes egészségi állapota megtalálható. De pontosan mivel valóban látni, hogy az ember egészséges vagy beteg, a legnehezebb leolvasni az íriszt. Azt kell hogy mondjuk: ha valaki anélkül végez íriszdiagnózist, hogy ismerné az egész embert, az csak garázdálkodik.

Mit is jelent ismerni az egész embert? Már megtanultuk, hogy fizikai-, éter-, asztrálestestből illetve Énből épül fel. Ha valaki íriszdiagnózist végez, annak nem elég a fizikai testet ismerni. Ismernie kell az összes többit, a szellemi részeket is. A szokványos anatómia, amit csak hullákon vizsgáltak ki, bizonyos körülmények közt kielégítő lehet, és viszonylag jó dolgokat nyújt, még ha nem is tudja, hogy a látóideg csak egy kosz a szemben, de legalább rátalált a látóidegre. Azonban az íriszdiagnosztának legtöbb esetben fogalma sincs még a látóidegről sem, neki csak az ötvenoldalas kis könyvecskéje van az írisz beosztásával, amivel aztán bátran diagnosztizál és vizsgálhatja embertársait. Persze ilyenkor nem árt neki egy másik ötvenoldalas könyvecskéje, amiből megtudhatja, hogy mit kell tudni a tüdőbetegségekről és gyógyításukról. Csakhogy a tüdőbetegségnek számtalan oka lehet. Azzal, hogy értesültünk egy elváltozásról a tüdőben, még nem sokat értünk el. A zavar oka lehet akár az emésztésben is. Tudni kell, hogyhonnan ered. Nagyon sok embernek beteg a tüdeje. És ahány ember, annyi ok. Ezekkel a dolgokkal rendkívül óvatosan kell bánnunk, mert ahol a leggyönyörűbb dolgok vannak, ott rejlenek a legnagyobb garázdaságok is. Nagyon sokszor beszéltem önöknek ezeken az előadásokon arról, hogy az ember nemcsak a Földtől függ, hanem az egész csillagos égtől. De ez is a legkomplikáltabb rálátást igényli. Ebben nem szabad kontárkodni. Az asztrológiai garázdaság és svindli ma világszerte folyik. Az íriszdiagnózis ebben nagyon hasonlít az asztrológiához. Az asztrológiában is egy nagyon nemes, gyönyörű tudás rejtőzik, viszont azoknál, akik ma az asztrológiát gyakorolják, nem túl

sok nemes dolgot fedezhetünk fel. Csak embertársaik pénztárcájára spekulálnak.

Ebből megérthetik az összefüggéseket, Uraim: Egyik oldalon vannak azok a jelenségek, amelyek az ember testének teljes felszínét megváltoztatják. A bőrén fehér foltok jelennek meg, miközben a bőrszíne egyébként sötétebb lenne. A szemszíne is megváltozik. Albínó. A felszínen folynak bizonyos tevékenységei a testnek, elterelve ezeket a test belső szerveitől. Ha valaki nem albínó, nem egy svábbogár, akkor az a szemén is meglát-szik, viszont a szem finomabb felépítése, struktúrája utal a testben lejároló folyamatokra, a szervezet állapotára. Az albínó nem azért beteg, mert ő egy albínó, egyszerűen csak beteg állapotban van, amihez gyerekkora óta alkalmazkodik.

Nem helyes az albínót leukopátiásnak nevezni. Az elnevezés ugyanis arra utal, hogy leukociták vannak a vérben, illetve a vér másmilyen, mint az egészséges emberben. Az ok persze ismeretlen. De ha a felszínre érve a vér sápadtabb, akkor nem az általánosan ismert sápkór lép fel, hanem a bőr fehérsége. Ez a különbség a sápkór és a leukopátia között. Az első esetben a test belsejében válik sápadttá a vér, a második esetben akkor, amikor a vér a felszínre kényszerül. Arra ugyanis szüksége van az Énnek. A májra belül van szükségünk. Ha önök mindent olyan élesen érzékelnének, mint ahogyan azt a májuk teszi, akkor folyamatosan csak befelé figyelnének: „Aha, a gyomromba épp egy kevés káposztaleves érkezett. A gyomor falai elkezdtek felszívni. Olyan, mint valamiféle kisugárzás, nagyon izgalmas. Most érkezik a vékonybélbe a gyomor kapun keresztül. Bejut a bélbolyhokba, amelyek a vékonybél falát borítják.” Mindezt megfigyelhetnék és nagyon érdekesnek találnák. De egy másodpercük sem maradna a külvilág figyelésére. A belvilág nagyon érdekes, és megfigyelni valókban gazdag, néha még szebb is, mint a külvilág, viszont meglehetősen eltereli az ember figyelmét. Általában nem vagyunk tudatában ennek a belső figyelésnek. Ami a felszínen van, az tudatosodik. Ha tehát valaki belül, ahol az asztrálember működik erőteljesebben, nem megfelelően dolgozza fel a vasat, az sápkóros lesz. Ha kívül nem dolgozza fel rendesen a vasat, hanem feloldja azt, amint azt már korábban

Elmagyaráztam önöknek, akkor albínó vagy - még ritkában - leukopátiás lesz.

Amit tehát önök kérdeztek a tőlem, az, a következőkkel függ össze: Az albinizmus oka, hogy az Én szabálytalanul dolgozza fel a kén-t és a vasat. Ezzel szemben a sápkór akkor lép fel, ha az asztrálest nem tudja szabályosan feldolgozni a vasat, és az visszaüt a vérré. Ha tehát helyesen tekintünk az emberben zajló folyamatokra, akkor felfedezhetjük a benne működő érzékfeletti, magasabb testeket. Aki valóban érti a fizikai testet, az érti a fizikai test feletti, érzékfeletti testeket. A materializmus esetében az a helyzet, hogy egyáltalán nem érti az érzékfeletti testeket, emiatt persze a fizikai testet sem értheti.

Ha visszaérek jövő szerdáig, akkor időben értesítem önöket. Talán akad valakinek kérdése addigra, ami egy hasonló beszélgetésre adhat okot.

ÖTÖDIK ELŐADÁS

Ma Uraim, olyasmiről szeretnék beszélni, ami még jobban megvilágítja az eddig elmondottakat. Következő alkalomra készüljenek kérdésekkel. Ma szívesebben beszélnék arról, ami újra rávilágít, milyen kapcsolat van a Föld és a világegyetem között. A folyókon és a tengereken fogjuk mindezt megvizsgálni.

Mint tudják, a Föld kívülről csak részben látszik szárazföldnek, legnagyobb részét víz borítja, és ez a vízgolyó is a világűrben kering. A folyókról tudjuk, hogy a Föld belsejéből törnek elő, majd a tengerbe ömlenek. Vegyük példának okáért a Dunát. Mint tudják, a Duna a Fekete-erdőből ered. De vehetnénk a Rajnát is, ami az Alpok déli részéből ered. A Duna a legkülönbélebb völgyeken át a Fekete-tengerig folyik. A Rajna pedig az Északi-tengerbe. Ha a folyókat a szokásos módon figyeljük, akkor csak a folyásukat és a torkolatukat vesszük nagyító alá. Örömmel leljük a folyókban, de nem gondolunk bele, milyen nagy jelentőségük van a Föld egész léte és élete szempontjából, a folyóknak és a tengereknek egyaránt.

Az emberben lévő folyadékról már többet szoktak beszélni. Korábban elmondtam, hogy az ember legnagyobb részben folyadékmaszsa. Mint tudják, az erekben folyik egy bizonyos típusú folyadék: a vér. A tény, hogy a vér folyékony, az elképzelhető legnagyobb jelentőséggel bír az ember számára. A vér hozza létre és tartja fenn az életet. Mint fizikai emberek teljesen rá vagyunk szorulva, hogy a vér megfelelő módon körbefolyjon a testünkben, mégpedig egy szigorúan meghatározott módon. Ha utat tévesztene, nem élnénk tovább. Általában nem vesszük figyelembe, hogy a víznek - ahogyan azt a folyókban és tengerekben megtaláljuk - pont ugyanilyen nagy jelentősége van a Föld szempontjából. Vajon miért nem?

Tudják, a vér esetében könnyen feltűnik, hogy piros és mindenféle anyagokat tartalmaz, ami miatt különlegesnek tartják. A víz esetében azt gondoljuk: Ez egyszerűen csak víz. Nem nagyon tűnik fel. Azok az anyagok pedig, amik az oxigéneken meg a hidrogéneken kívül benne vannak - mint amilyen mondjuk a vérben a vas -, sokkal kisebb mennyiségben vannak jelen. Emiatt nem is veszik figyelembe. Ennek ellenére igaz, hogy a víz körforgása felbecsülhetetlen értékkel bír a Föld és az élet szempontjából. Ahogyan a test sem lenne képes a vérkeringés nélkül életben maradni, a Föld sem maradna életben a vízkeringés nélkül.

A vízkeringés azzal tűnik ki, hogy amiből kiindul, az valami egészen más, mint amibe végül megérkezik. Ha egy folyót végigkövetnek, azt találhatják, hogy az édesvízből áll, nem sós vízből. Ezzel szemben a tenger sós. És minden, amit a tenger életre hív, a tenger sósságán alapszik. Ennek rendkívüli jelentősége van: Amikor a víz a Földön cirkulálni kezd, akkor még édes, amikor a kör végéhez ér, már sós.

Szokványos módon mindezt az emberek a következő módon követik végig: egy folyó, mint például a Rajna, valahol ered, majd erre és erre folyik (lásd a képet), aztán a tengerbe ömlik. Ez mindaz, ami a külsőre vonatkozik. De arra nem figyelnek, hogy mialatt a folyó, például a Rajna külsőleg a déli Alpoktól az Északi-tengerbe folyik, addig a Föld alatt egyfajta erőáramlat éppen ellenkező irányban a torkolattól áramlik az eredés felé. Visszafelé megy. Odafent a folyó, sótlan, édes. Ami odalent (a föld alatt) visszafelé megy, a folyó irányába viszi a sót, ami által a Föld sóra tesz szert, ami tulajdonképpen a tengerből származik. Vagyis a folyótorkolattól egy sóáramlat halad a föld alatt a folyó eredése felé. A Föld egyáltalán nem tartalmazna sót, ha a folyótorkolattól ez a sóáramlat nem haladna a folyó eredése felé. Emiatt lesznek újra és újra figyelmesek a geológusok arra a tényre, hogy ahol folyómedrek vannak, ott mélyen a föld alatt mindig nagy mennyiségű só lerakódás található.

Ha nem lenne só lerakódás a föld mélyén, akkor Uraim, a növények gyökerei nem tudnának kinőni, ugyanis ezek csak azért tudnak növekedni, mert táplálékul a földben lévő sót hasznosítják. A növényeknél a gyökérben van a legtöbb só. Ahogy felfelé haladunk, egyre

kevesebb a só, mígnem a virághoz érve a legkevesebb. Megkérdezhetné valaki: „Miért képes rá egyáltalán a Föld talaja, hogy növények teremjenek rajta?” Ennek az az oka, hogy a Földnek is van egy vízkeringése, ami pontosan úgy, mint nálunk, embereknél, a szívtől a vérerek felé halad, majd újra vissza a vénákhoz, amelyek a kékes vért visszaviszik a szívbe. Éppígy a Földnél, a víz is egyfelől megy az egyik irányba, másfelől a só a másik irányba a föld alatt. Ebből egy igazi cirkuláció, körforgás jön létre.

De egyáltalán, miért van úgy, hogy a Föld egyrészt egy vizes sötét, másrészt szilárd föld, illetve a földeket át meg átszelik a folyók, és miért van, hogy ezen az úton a földet átjárja a só? Ha megvizsgáljuk a sós tengervizet, azt találjuk, hogy gyenge kapcsolata van a világmindenséggel. Ahogyan bennünk is gyenge kapcsolatban áll a külvilággal a gyomor. Csak annak segítségével áll vele kapcsolatban, ami odakintről bejön. Éppígy a tenger belseje sem áll kapcsolatban a világmindenséggel. Ezzel szemben a szárazföld és különösen azok a részei, ahol a folyók keresztülfolynak, ahol a só segítségével a földön növények teremnek, kapcsolatban áll a csillagos éggel.

Ha a dologra ilyen szemmel tekintünk, akkor egészen másképpen közelítünk a hegyek forrásaihoz. Nagy örömmel tölt el minket, hogy a forrásokból bugyog a víz, a csodásan tiszta víz stb. De nem csak ennyi az egész! A

források a Föld szemei. A tengerekkel nem lát ki a Föld a világmindenségbe, mert sós, emiatt a tenger olyan, mint bennünk a gyomor. Az édesvízű források szabad utak a világmindenség számára, és pont olyanok, mint az emberi szem, amely a külvilág felé szabadon tekint. Vagyis elmondható, hogy azok a területek, ahol forrás van, messzire kitekintenek a mindenségbe, a világűrbe. Ezek a Föld érzékszervei, míg a Föld teste és belső szervei a sós tengerek. Persze másképp, mint az emberi testben. Nem olyan körülhatárolt, zárt szervek, nem olyan szervek, amelyeket le lehet írni. Meg lehetne rajzolni őket, de nem igazán láthatóak. A tengerekben a Föld belső szerveit tisztelhetjük, a szárazföldek pedig az érzékszervei. Minden, aminek a segítségével a Föld kapcsolatban áll a világmindenséggel, az édes vizekből fakad. Minden, amit a Föld belső szerveinek nevezhetünk, a sós vízből fakad.

Szeretnék bizonyítékkal szolgálni arra vonatkozóan, hogy ez valóban így van. Egy alkalommal arról beszéltem önöknek, hogy a csillagvilággal az ember és az állat szaporodása is kapcsolatban áll. Elmondtam, hogy az egész folyamat nem kizárólag azon áll vagy bukik, hogy az anyában kifejlődik-e a pete, hanem belehatolnak ebbe a folyamatba a csillagvilág erői is. Éppen azáltal nyeri el gömbölyű formáját a pete, hogy ezek az erők hatnak rá. Miként odakint a csillagok mozgása is körpályán zajlik és minden gömbölyű, a kicsiny pete szinte leképeződése ennek a kinti világnak, amire minden oldalról ezek az erők hatnak. Tehát ahol a szaporodás van működésben, ott a csillagvilág hat a Földre. De vegyük csak szemügyre a szemet: a szem egy golyó. Nemrég beszéltem róla. A szemet is a világmindenség építi fel. De ha például megnézzük a lépet, az nem gömbölyű, a lépre sokkal inkább a földi erők hatnak, a Föld belső ereje. Ez köztük a különbség. Ha figyelmesek vagyunk, máris akadáhatunk bizonyítékokra. Korábban említettem, hogy később majd bebizonyítom mindezeket a tengerről és a folyókról. Most ebbe is belevágnék.

Meséltem már, hogy nemrég kísérleteket végeztünk a laboratóriumunkban a léppel kapcsolatban. A lépnek az a jelentősége, hogy ha nem áll módunkban rendszeresen étkezni, akkor ezt a rendszertelenséget kiegyenlíti. Többé-kevésbé mindannyian rendszertelenül eszünk.

A lép a szabályozó szerve mindennek. Erre szereztünk bizonyosságot laboratóriumi körülmények között. Kolisko asszonynak van egy kis füzetkéje ezzel kapcsolatban, amiben le is írja mindezt. A kísérleteknél arra kényszerültünk - mivel a mai tudomány ezt várja el -, hogy kézzelfogható bizonyítékkal szolgáljunk. Majd egyszer, amikor a tudomány is hinni fog az érzékfeletti bizonyítékokban, nem lesz szükség ilyesmire, de ma még igen. Fogtunk egy kanárit - amelynek egyebekben semmilyen fájdalmat nem okoztunk, mert mindezt a legnagyobb óvatossággal tettük -, kivettük a lépet, azonkívül hagytuk tovább élni. A beavatkozás jól sikerült. A kanári nem halt bele a műtétbe, ezzel szemben egy ügyetlenség miatt később megfázott és abba belepusztult. Ekkor felboncoltuk, és rettentően kíváncsiak voltunk, hogy a történet hogyan folytatódott odabent. Mit mondhatunk a szellemtudomány alapján? Mi marad vissza, ha kivesszük a fizikai lépet? Nos, ha egy lép először a helyén van (lásd a képet),

azután kivágjuk, akkor csak az éteri lép marad vissza. A lépet a Föld ereje alakítja, innen van a formája. Ha kivesszük a fizikai lépet és csak az éteri lép marad meg, amint az a kanári esetében is történt, minek kell akkor történnie? Míg a fizikai lép a Földtől függ, a Föld felé törekszik, a közben teljesen szabaddá vált éteri lép, amit többé nem terhel a fizikai lép, újra a csillagok hatása alá kerül. Vagyis azt kell feltételeznünk, hogy létrejön az ég képmása. És nézzenek oda, amikor felnyitottuk a halott kanárit, benne volt egy kicsi kerek test, ami szintiszta fehér szövetből volt! Vagyis a dolog

tökéletesen igazolódott. Az történt, aminek a szellemtudomány előfeltevései szerint történnie kellett. Egy mogyoró nagyságú szövet keletkezett, viszonylag rövid időn belül. Mint látják, elég, ha helyesen közelítjük meg a dolgokat, és mindenütt bizonyítékokra lelünk mindarról, amit a szellemtudomány állít. Ebből megérthetik, hogy a fizikai testben lép fel mindaz, amit szellemileg ki lehet kutatni, és ki is derülhet, ha megfelelő módon állnak hozzá.

Ahogy ebben az esetben kialakult a kis fehér szövetest a körülötte lévő hatásból, ugyanígy válik gömbölyűvé az állati és az emberi pete az égbolt hatására.

Ha ezt tudjuk, akkor azt kell mondanunk, hogy ebből a szempontból a halak különleges helyzetben vannak, mert soha nem jönnek ki a szárazföldre. Talán kicsit kivetődhetnek a partra, de élni nem tudnak a szárazföldön. A tengerben élnek. Ennél fogva egészen különleges a felépítésük. Soha nem jutnak el oda, ahol a Föld megnyílik a világmindenségnek. Így csak nagyon nehezen fejlődnek ki az érzékszerveik és a szaporodó szerveik. Mivel e kettő a világmindenségtől függ. A halaknak nagy gondossággal kell felhasználni mindazt a fényt és hőt, ami a világmindenségből érkezik, hogy kialakíthassák érzékszerveiket és szaporodhassanak. De a természet sok mindenről gondoskodik. Láthatják például az aranyhalak esetében is. Az egész bőrüket arra használják, hogy a fény képes legyen hatni rájuk, emiatt lesznek aranyfényűek. Minden alkalmat megragadnak, hogy felcsapjanak a felszínre és megszerezzék azt, ami a világmindenségből a vízre hull. A petéket is oda kell lerakniuk, ahová még eljut a fény, hogy kikeltse őket. Arra vannak úgymond berendezkedve, hogy a víz alatt éljenek. Nem képesek kijönni a vízből. Mindaz, amit mondok, nem annyira vonatkozik az édesvízi halakra - az édesvíz átjárható a világmindenség számára -, mindez inkább a tengeri halakra jellemző. A tengeri halakon mindenütt megfigyelhetjük: arra rendezkedtek be, hogy képesek legyenek hasznosítani a szaporodásuk számára mindazt, ami a világmindenségből eljut a sós vízbe.

Kivételt képez a lazac, ugyanis egészen különleges a szervezete. A tengerben kell élnie, hogy az izmai szabályosan kifejlődjenek. Ha az izmait rendszeresen akarja

táplálni, földerőkre van szüksége. Azokat elsősorban a tengervízből szerezheti meg. Tengeri sóban kell élnie, hogy az izomzata elég erőssé váljon. Csakhogy ebben az esetben nem képes szaporodni, mert a tengervíz elzárja őt a világmindenségtől. Ha a tengerben kellene szaporodniuk, rég kihaltak volna. A lazacok azonban kivételek. A tengert arra használják, hogy benne megerősödjenek, viszont szinte teljesen vakok, és a tengerben képtelenek szaporodni. Szaporodó szerveik és érzékszerveik nagyon gyengék maradnak. Tompák. Viszont jó kövérek. Hogy ne haljanak ki, minden évben felvándorolnak a Rajnán. Ezt az északi-tengeri és az atlanti-óceáni lazacnál is megfigyelhetjük. Ezért is hívják őket Rajnai lazacnak. Csakhogy a Rajnában újra sovány lesz a lazac. Elveszíti az izomzatát. Amit a tengerben felszedett, most a Rajnában szépen leadja. Egészen sovány lesz. Érzékszerveik és szaporító szervük viszont kolosszális mértékben megerősödik. A Rajnában a lazac képes a szaporodásra. Viszont le kell fogynia, mert az édesvíz nem képes fejleszteni az izomzatát. Mindezek után öregek és fiatalok újra visszavándorolnak a tengerbe, hogy megint jól meghízzanak.

Mint látják, Uraim, a dolog tökéletesen illeszkedik. Azt mondhatjuk, hogy ahol a víz sós, ott a Föld erői hatnak. Mégpedig azokra a szervekre hat erősen, amelyeket a Föld ereje fejleszt ki. A mi izmainknak is a Föld erői segítenek kifejlődni. Mégpedig azért, hogy a nehézkedési erőhatással van ránk, amikor mozgunk benne. A nehézkedési erő a Föld ereje. Minden izomra és csontra a Föld ereje hat. A Föld megosztja velünk a sókat, miáltal erők lesznek a csontjaink, az izmaink. De mindezzel semmire sem megyünk, ha az érzékszerveinkről vagy a szaporító szerveinkről van szó. Teljesen elcsökevényesednének tőle. Ezeknek állandóan szükségük van a Földön kívüli, az égi hatásokra. A lazac pedig ékes bizonyíték rá, micsoda különbség van édes és sós víz között. Ha meg akar erősödni, ha izmokat akar, akkor a sós vízhez vándorol és földerőket vesz fel, ha szaporodni akar, akkor az édes vízhez fordul, és égi erőket vesz fel.

Vagyis azt mondhatjuk, hogy a Föld egyfajta kerin-géssel rendelkezik, ami az állatokat illeti, mint például a lazac esetében. Hol a tengerbe, hol az édes vizekbe

hajtja, úzi a lazacot. Hol ide megy, hol oda, folyton folyvást váltakozva. A lazac példáján is látjuk, hogy a Földön minden élet mozgásban van.

Ha ilyesformán megismertük a lazac életmódját, akkor képet kapunk valami másról is, ami egyébként mindig a szemünk előtt van, és ami egy gyönyörű színjáték: a költöző madarak. A levegőben vonulnak, hol erre, hol arra, oda-vissza. A lazac a vízben költözködik. A lazacok vándorlása a tengerben pont ugyanolyan, mint a vándormadaraké, csak míg a lazac a sós meg az édes víz közt vándorol, addig a madarak a hideg és a meleg vidékeket váltogatják. Aki megértette a lazacok vándorlását, annak feltárul a madarak vándorlása is. A madarak is azért vándorolnak délre, hogy a földerők hatása elérje őket. Ott jól megerősödnek az izmaik. Ha az égi erőkre vágnak, akkor a tisztább északi levegőre van szükségük. Ott kifejlődhetnek a szaporító szerveik. Az egész Földre szükségük van. Csak a magasabb rendű állatok illetve az ember független annyira a Föld erőtől, hogy szervezetük képes attól függetlenül működni.

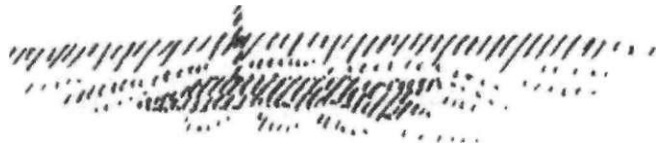
De ez csak látszólag van így. Mi emberek valójában mindig két emberből állunk. Sőt, több ember vagyunk egyszerre. Mint mondtam: fizikai ember, éteri ember és a többi. De már a fizikai ember is igazából két ember: egy jobb meg egy bal ember. A jobb testfél teljesen más, mint a bal. Az itt ülők közül csak nagyon kevesen balkezesek, legtöbbször jobbkezesek. Az agynak az a része, ami a nyelvvel képes foglalkozni, a bal agyféltekében található. Nagyon erőteljes agytekervények. Jobb oldalon, ugyanezen a helyen nem így van. Csak a balkezeseknél van ez másképpen. A balkezeseknek jobb oldalon található a beszédközpontja, de nem a külső csak a belső, ami a nyelvet gerjeszti. Láthatják Uraim, hogy jobb és bal oldalunk kolosszálisán különbözik egymástól. De minden más esetben is ugyanez a helyzet. A szív balra van tolódva, a gyomor is, a máj viszont jobbra. Még az egyébként szimmetrikus szerveink sem teljesen szimmetrikusak. A tüdőnknek baloldalon két lebenye van, jobb oldalon három. Vagyis a jobb oldali ember homlokegyenest más, mint a bal oldali. Miért van ez így? Próbáljunk meg egy nagyon egyszerű dologból kiindulni. Általában nem bal kézzel tanulunk meg írni. Többnyire jobb kézzel írunk. Ez

egy olyan tevékenység, ami nagyobb részt az étertesttől függ. A fizikai testnek a bal oldala van jobban kifejlődve, az étertestnek pedig a jobb. A bal ember két lebenyt hoz létre, a jobb, amelyik tevékenyebb, három lebenyt, mert több életet visz a tüdőbe. Balra inkább fizikai emberek vagyunk, jobbra inkább éteri emberek. Így van ez a nyelv esetében is. Az agy táplálása a baloldalon fontosabb a jobbkezesek esetében, mint a jobb oldalon. Az emberben minden aszerint van berendezve, hogy a baloldalon inkább földi erők hatnak, jobb oldalt pedig inkább az éteri, égi erők.

Pillanatnyilag a tudomány kizárólag a materiát, az anyagot akarja látni, miáltal épp az anyagról nem tud eleget. Azt kultiválja a gyermekek nevelésénél, hogy mindkét kézzel azonosan tudjanak mindent csinálni, de ez botorság. Az ember cseppet sincs erre berendezve. Ha ezt teszik, akkor az emberek félig megőrülnek, mert az emberi test arra van berendezkedve, hogy balra inkább fizikai, jobbra inkább éteri. De mit törődik a mai tudomány fizikaival meg éterivel? Neki minden egyforma. Jobb ember, bal ember egyre megy. Ezeket a dolgokat a szellemtudomány segítségével kell az embereknek átrágniuk, ha egyáltalán érteni akarják. Vagyis baloldalon az ember inkább földi, jobbra pedig, ha szabad így mondanom és nem értik félre, inkább mennyei, kozmikus.

Nos, az ember mostanra erősen elszakadt, emancipálódott a Földtől. A már említett bal földi részt és a jobb mennyei részt úgy fejleszti ki, hogy a baloldal a Földhöz vonzódik, a jobb oldal pedig az éghez. Vannak emberek, akik jobban hajlanak a Föld felé, mint mások, ők többnyire a bal oldalukon alszanak, a bal oldalukra fekszenek. Jobb oldalra akkor fekszenek, ha a bal elzsibbadt vagy jobban foglalkoztatják őket a mennyei dolgok, mint a földiek. Ezt persze nehéz megfigyelni, mivel ebbe még sok minden beleszólhat. Az is elegendő ok lehet a jobb oldalra forduláshoz, ha arra akar fordulni, amerre sötétebb a szoba. Csak a gondolkodás révén juthatunk el arra a következtetésre, hogy az ember aföldi erők miatt szívesebben alszik a bal oldalán. Am erre egyáltalán nincsen is szükség, mert az ember elszakadt a Földtől, és cselekedeteit egyre inkább a Földtől függetlenül végzi. De az állatoknál megfigyelhetjük

mindezt. A világ titkairól mindenütt fellebben a fátyol, ahová csak pillantunk.

Tegyük fel, ez itt a tengerfelszín, odalent van a tengervíz, benne mindenféle sókkal. Vannak nagyon érdekes halak, amelyeknek rendkívül különleges a felépítése. Ugyanis nagy mértékben vonzódnak a földi erőkhöz, míg a többi hal, amikor csak lehet, mindenre lecsap, ami fény vagy levegő a vízbe jut. Azért tehetik, mert nincsen tüdejük, nem a levegőn lélegeznek. Levegőn megfulladnak, elpusztulnak, de a kopoltyúval minden vízbe érkező fény és levegő után odakapnak. Azonban van egy hal, a lepényhal, ami egy nagyon tápláló hal, mert a legtöbb tápanyagot tartalmazza az összes hal közül. Már magában ez is bizonyítja, hogy vonzódik a földi erőkhöz, mert a tápanyagok a földi erőktől származnak. Hogy úgy mondjam, ez a hal a Földdel tart. Mire számíthatunk hát tőle?

Arra számíthatunk, hogy az életében külsőleg is megnyilvánul, hogy ő a Földdel tart. Egyik oldalukra fekszenek, az elhalványul, fehér lesz. Mindezt pedig olyan következetesen teszi, hogy a fej elfordult, a szemek pedig a másik oldalra kerültek. Így a lepényhal egyik oldala úgy néz ki, mint a rajzon a jobb oldali ábra, a másik oldalon pedig ott van a két szem.

Az egyik teljesen lapos és fehér, a másik oldalon pedig ott találjuk mind a két szemet. A fej elfordult, mert a hal mindig a bal oldalára fekszik. A baloldal, a táplálkozó oldal sápadt, fehér. A másik oldal az ég színét veszi magára. Kékes, esetleg barnás, a szemek pedig elfordulnak a táplálkozó oldaltól, a lepényhal tehát teljesen aszimmetrikus: szemei, érzékszervei mind egy oldalon vannak. A másik oldal, mint mondtam, lapos és fehér. A lepényhal tehát rengeteg tápanyagot tartalmaz, mert nagyon vonzódik a Földhöz. Némelyik példány akár 300 kilo is lehet. Nagyon nagy halak. Előszeretettel halásszák őket. A lepényhalak tehát egészen világosan mutatják, hogy a testük a Földhöz vonzódik, hiszen mindig a bal oldalukon fekszenek. Ha az ember is ezt tenné és minden alkalommal a bal oldalára feküdne, akkor az ő feje is elfordulna, a szemei pedig csak az egyik irányba tudnának nézni. De mi nem jutunk el ideig. Az ember elszakadt a Földtől, függetlenebb lett tőle.

Ám valamire sor kerülhet az ember esetében is. Találkozhatunk egy nagyon különleges betegséggel: hogy az ember az egyik szemével, többnyire a jobb szemével, sokkal jobban lát, mint a másikkal. Ha ez nem veleszületett, akkor a kérdezősködésünkre azt a választ fogjuk kapni, hogy éjszaka az ellentétes oldalon alszik. A Föld ereje sokkal erősebben hat azon az oldalon, amelyiken gyakrabban alszik az ember. A szem emiatt meggyengül, a látás romlik. Nem hat olyan erősen, mint a lepényhalnál, de azért valamelyest igen. Az ég felé fordított szem erősebb lesz, mint a másik. Milyen különös összefüggésekre bukkanunk! Mint mondtam, a természet megmutatja nekünk, hogy miféle erővel is dolgozik. Ha valaki megfigyeli a lepényhalat - bármelyik piacon találkozhatnak vele -, akkor azt mondhatja: a sós vízben csak az tud kifejlődni, amit a táplálék megtölt. Ha valamihez hozzá akarnak jutni, ami az égtől jön, akkor a másik oldalukat mindig az ég felé kell fordítaniuk, hogy a szemek az ég felé forduljanak, és ez biztosítja számukra a szaporodóképességet. Vagyis másképpen csinálják, mint a lazacok. A lazac vándorol, az Északi-tengerből a Rajnába, majd a Rajnából a mellékfolyókba, hogy ott szaporodjon. A lepényhalak az egyik oldalukra fekszenek, hogy a másik oldalról

hathasson rájuk az ég, hogy kialakíthassák érzékszerveiket és szaporítószerveiket.

Mit tesz maga a Föld? Nos, Uraim, ha csak és kizárólag a sós tengervíz létezne, a Föld rég elpusztult volna, mert magában nem létezhet. De nemcsak sós tengervíz található rajta, hanem édesvíz is, ami a világűrből felveszi a szaporító erőket, amire a Földnek szüksége van. A sós tenger nem képes azokat a hatásokat felvenni, amik segítségével a Föld képes felfrissülni, megújulni. Amikor egy forráshoz jutnak és ott előbugyog a csodálatosan tiszta víz, észre fogják venni, mennyire kristálytiszta és friss körülötte minden. Csodás illat és frissesség mindenütt. Ami a forrás körül a frissességet okozza, az frissíti fel az egész élő Földet. Ezeken a pontokon megnyílik a világmindenségnek, mint egy szem vagy érzékszerv. Az olyan állatokon, mint a lazac és a lepényhal, megfigyelhetjük, hogy ezekre a helyekre vándorolnak. Ősztönösen tartják magukat a Földhöz. A lazac közvetlenül felkeresi az édesvizeket, a lepényhal pedig arra fordul, testét rendezve át, amerről a fény jön. A forrásokhoz nem tud eljutni. A források olyanok, mint a lepényhalak. A Földön a források azok, amik a fény felé fordulnak. A lepényhalnak közvetlenül kell a testét a fény felé fordítani.

Ezek a dolgok elképesztően nagy tanításokat tartalmaznak, mert látható bennük mindaz, ami az emberben is megvan, de nem lehet ilyen egyszerűen megfigyelni, mert mint említettem, az ember már emancipálódott a Földtől. De ha nem szentelünk figyelmet ezeknek a dolgoknak, akkor a Földi életet egyáltalán nem leszünk képesek megérteni. Ha megfigyeljük a tengert és ott észrevesszük a lepényhalat, akkor látjuk, hogy a tenger a lepényhalon keresztül megnyílik az ég számára. A lepényhal a bizonyíték rá, hogy a tenger szomjazza az eget, mert sótartalma miatt elfordul az égtől. A lepényhalak fejezik ki, hogy a tenger szomjazza a levegőt és a fényt. Ha saját keringésünket megfigyeljük, azt tapasztaljuk, hogy azokon a helyeken, ahol sósabbak vagyunk, ahol az izmaink vannak, ott van egyben az egyik érzékszervünk is, a tapintás. Ezen a ponton az ember is megnyílik, persze nem annyira, mint a szemem keresztül a fénynek, de megnyílik kifelé. Bizonyos szempontból ezek azok a helyek, ahol a tengerben a lepényhalak

helyezkednek el. A lepényhalak megnyílnak az ég számára. Az ég pedig rendkívüli értelemmel áldja meg őket. Éppen úgy, mint ahogy mi is ügyesek leszünk, ha külső tapintóérzékünket jól tudjuk használni, a lepényhalak is ügyesekké válnak, mert megnyílnak az égi erőknél. Ami a tenger mélyén van, egyszer figyeljük csak meg, az mind olyan ügyetlen, otromba. De a lepényhalak elképesztően ügyesek, elképesztően értelmessé válnak, mivel egyik felüket mindig az ég felé fordítják. Ha oda is fordulnak a Föld felé, akkor is: a Föld erői felhalmozzák a tápanyagokat, akár háromszáz kilóig, de van érzékeny érzékszervük, ami megnyílik az égi erőknél. A lepényhalak kisebb halakat esznek. A többi halnak a lepényhal olyan, mint egy kísértet, mert a többi hal feltétlenül fontosnak tartja, hogy ki legyen egyenlítő, hogy mindkét oldalon egyforma legyen. Ha lepényhal közeledik, az a többi halnak olyan, mintha egy ember közeledne. A halak elmenekülnek és a lepényhal pedig éhen maradna, ha nem lenne okosabb, mint a többi hal. Csakhogy azok a halak, amiknek két oldalon van a szemük, butábbak, mint ő, mert nem fordulnak olyan nagy mértékben az ég felé. A lepényhalak sekély partokat keresnek fel, és ott tanyáznak. Lapos testükkel beágyazzák magukat a sekély parti homokba, a szájukkal betérítik magukat homokkal, majd egy kissé felkavarják a homokot, de csak annyira, hogy egy hal keresztül tudjon úszni rajta. Aztán jönnek a halak, a rákok, nem veszik észre a lepényhalat, amikor elúsznak mellette, az meg hirtelen bekapja őket. A lepényhal nagyon értelmes, de erre csak egy olyan hal képes, amelyik különösen szoros kapcsolatban áll az égi erővel.

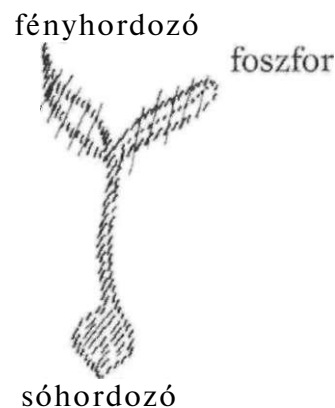
Egyrészt tehát ez az állat erőteljesen kifejleszti a fizikai testét, másrészt viszont az éter testét is. Ezeken a dolgokon tudjuk jól megfigyelni, hogy a bennünk lévő szellemi erő nem a földi erőktől származik. A Föld ereje izmossá tesz bennünket, megadja nekünk a sókat, az égi erőktől pedig azt kapjuk, amiből a szaporodási erő, illetve a spirituális erő, az értelmi erő lesznek.

Az ember alapvetően egy kicsi Földgömb. Hiszen, mint ahogyan azt már eddig is mindannyiszor elmondtam önöknek, az ember kilencven százalékban víz. Igazából az ember is egy hal, mert az, ami az emberből szilárd, az a tíz százalék ott úszik ebben a sok vízben.

Mi mindnyájan halak vagyunk, akik a saját vizükben úszkálnak. Még a tudomány is elismeri, hogy a lényeket tekintve leginkább tenger vagyunk. Ahogyan a tenger folyókat küld szerte szét, úgy a mi tengerünk, a mi folyékony testünk szintén kiküld sótlan folyadékokat. Megvannak a mi külön bejáratú édesvízi áramlataink. Ezek az izmok és csontokon kívül vannak. Ezzel szemben az izmokban és csontokban vannak a sólerakatok, ami a tenger. Ez a tulajdonképpeni táplálékunk az izmokban és csontokban. Ebben a tekintetben teljesen egy kis Földgömb vagyunk, mivel saját sós tengerünk van.

Ha az emberben túlzottan felerősödik az édesvízi áramlat - ami gyermekeknél könnyen előfordul - akkor a gyermek angolkóros lesz. Ha túl sok a só, akkor túlságosan tengerré lesz. Ekkor a csontok törékenyek lesznek, az izmok pedig ügyetlenek és esetlenek. Az emberben mindig egyensúlynak kell lennie a só és a többi tápanyag között.

Mi van a többi tápanyagban? Tekintsünk meg egy növényt. Most már tudják, hogy a növények annak köszönhetően képesek fejlődni, hogy a folyók alatt, amelyek a tengerbe ömlenek, só áramlatok jönnek visszafelé és terjednek szét a földön. A földben a növények só hordozója a gyökérzet. Amikor a növény kibújik a földből, fejlődését a virág köti le. A virág szép színessé válik, mert felveszi magába a fényt. A növény a virágon keresztül veszi fel a fényt.

A gyökere pedig a sót veszi fel. A növény odakint fényhordozó, odalent sóhordozó. Odalent a Föld tenger részére hasonlít, odafent pedig az éghez. A gyökér sóban, a virág pedig fényben gazdag. Korábban ezzel, sokkal inkább tisztában voltak az emberek. Ezért a virágban található valamit foszfornak neveztek el. Amikor minden nagymértékben anyagi, a foszfor is csak egy szilárd test az emberek számára. Phos fényt jelent, phor pedig hordozót. A foszfor tehát fényhordozót jelent. A foszfor hordozza a virágokban a fényt. Azért neveztek el a foszfor ásványt éppen így, mert ha meggyújtják, látványosan el őr belőle a fény. De a tulajdonképpeni fényhordozó a virág. A növény virága maga a foszfor. Azon szerveknek, amelyek az édesvízáramlatokat tartalmazzák a testünkben, arra van szükségük, amit a virágok hordoznak, amikor a fény felé törekednek. A csontok számára, az izmok számára, amelyeknek sósaknak kell lenniük, sóra van szükségük, szilárd táplálékra. Ezek között pedig egyensúlynak kell lenni. A megfelelő mértékben kell a testünkbe jutniuk.

De ugyanígy van ez a Földdel is, Uraim. Még nemigen láthattak arra példát sem önök, sem a világutazók, sem pedig a világjárók, hogy a Föld főzött volna magának egy jó kis ebédet. Ennek ellenére a Föld táplálkozik, anyagcserét folytat, mivel mindaz, amiből a Föld összeáll, felszáll a köddel és a párával. Márpedig önök is tudják, hogy az esővíz desztillált víz, vagyis színtiszta víz, nincsen benne semmi. Egészen finom módszerrel táplálja magát a Föld a világúrból. Nincs szüksége étkezésekre. Nekünk embereknek is csak azért van szükségünk étkezésekre, mert emancipáltuk magunkat a Földtől. A Föld azokból az egészen finom anyagokból táplálkozik, amik a világmindenségben mindenütt jelen vannak. Folyamatosan történik, de annyira finoman, hogy nem lehet észrevenni. Ha csak nagy vonalakban figyeli meg egyik ember a másikat, nem fogja észrevenni, hogy folyamatosan oxigént vesz fel. Éppígy nem vesszük észre a Föld esetében, hogy folyamatosan tápanyagokat vesz fel a világmindenségből.

Mi emberek étkezéseket tartunk. Gyomrunkon keresztül altestünkbe továbbítjuk a tápanyagokat. Ez teljesen világos. De a légzés már nem ennyire egyértelmű és világos. Azon alapszanak a szociális kérdések, ami

teljesen világos: az egyiknek többet lehet a tejbe aprítani, a másiknak kevesebbet. Csakhogy mindenki jólétre vágyik. A szociális kérdések a teljesen nyilvánvalóhoz viszonyítódnak. De máris nem annyira világosak a szociális viszonyok, ha a belélegzett levegőhöz képest viszonyítunk. Itt nem olyan könnyű elvenni egyiknek a másiktól. Valamilyen mértékben talán igen, de nem olyan egyértelmű módon. Altestünkkel teljesen különbözünk a Földtől. Légzésünkben már inkább hasonlatosak vagyunk hozzá, az már észrevétlenül zajlik. A hallásunkon keresztül egészen finom formában vasat szívunk fel. A szemünkön át is felszívunk anyagokat. Azoknál lehet ezt megfigyelni, akiknek ezekből az anyagokból hiányuk van. Különösen az orron keresztül elképesztően sok anyagot szívunk fel, anélkül hogy ezt észrevennénk. Altestünkkel elszakadtunk, felszabadultunk a Föld hatásai alól. Itt tudjuk azokat a tápanyagokat felvenni, amiket a Föld gyárt számunkra. A levegőt viszont olyan formában tudjuk felvenni, ahogyan az a világmindenségben jelen van. Nem véletlen, hogy hasonlatosan a Földhöz, a fejünk is gömbölyű. Ugyanis ugyanazt teszi, amit a Föld a világmindenséggel. Csak odalent hat a nehézkedés. A fejre nincsen túl nagy hatással a nehézségi erő, a fej kerek marad. Ezért itt lehet átjutni a láthatótól a láthatatlanba. A lepényhalak kipusztulnának, még ha esznek is halakat meg rákokat, ha egyoldalúságuknak köszönhet ően nem tudnák felvenni mindazt, ami a világmindenségből érkezik. Ezek azok a szépséges összefüggések, amelyeken keresztül bepillantunk a világmindenség titkaiba és törvényeibe.

Ezekre a dolgokra a szellemtudományoknak kötelessége újra és újra rávilágítani: hogy nem a durva, hanem az egészen finom kis dolgok megfigyelésén keresztül lehet rábukkanni a valódi törvényekre.

Szerdán kilenckor folytatjuk. Tegyük majd felkérdéseiket, ha vannak.

HATODIK ELŐADÁS

Jó reggelt, Uraim! Kiötlőitek valamit, amiről ma beszélni kívánnak?

Burle úr: *Ha szabadna a doktor urat ezúttal az emberi ruházatról kérdeznünk. Egyes országokban csak egy kis darab rongyot tekernek maguk köré, míg máshol állig begombolkoznak. Az egyik csillogó, színekbe öltözik, a másik az egyszerűbb színeket kedveli. És itt lenne még a nemzeti viseletek kérdése is. Illetve ha a nemzeti lobogóról szólna valamit: hogy mit – jelent és miért vált ki ilyen eksztatikus hatást?*

Dr. Steiner: Ami az emberi viseletet illeti, valószínűleg azért foglalkoztat minket ennyire, mert erről a témáról nemigen maradtak fenn dokumentumok, kevés a történelmi okirat.

De látjuk, milyen ruhában járnak az egyszerűbb népek és törzsek, és azt is látjuk, milyen ruhában jár saját népünk, amihez tartozunk. Ám csak igen kevésé foglalkozunk azzal, hogy saját magunk mit húzunk magunkra. Egyszerűen csak követjük a szokásokat. Természetes, hogy így teszünk, mert ha nem így tennénk, akkor félig vagy egészen bolondnak néznének minket.

Az első kérdés, amelyet talán a legnehezebb megválaszolni, hogy miért kezdett el ruházkodni az ember, hiszen, mint már említettük, igen kevés írásos bizonyíték maradt ránk ez ügyben. Ha mindent figyelembe veszünk ennek áttekintéséhez, akkor azt kell mondanunk, hogy sok tekintetben a ruházat nyilván azt az igényt fejezte ki, hogy az ember megóvja magát a természettől, ahogyan az állatoknak is megvan a maguk védelme. Az állat a legmesszemenőbbekig védve van a külső behatások ellen, amelyek képtelenek áthatolni a szőrzeten és a bőrrétegeken a szervezet finomabb rétegeihez.

Felmerül a kérdés: vajon az ember miért nem rendelkezik ezzel a természetes védelemmel? Nem akarom túlzott mértékben hangsúlyozni magát a miértet, mert a természetben nem igazán jogos a miértek után faggatózni. A természet élénk állítja a lényeket, nekünk pedig az a dolgunk, hogy megvizsgáljuk. A miért szinte soha nem teljesen jogos kérdés. De megértik, ha ennek ellenére azt kérdelem: miből fakad, hogy természetéből fakadóan az ember védtelen és ruhátlan?

Van azonban egy másik kérdés, amit előbb meg kell vizsgálnunk, nevezetesen hogy mennyiben függ össze az állat természetétől adott ruházódása azzal, hogy az állat szellemileg kevésbé fejlett. A válasz pedig az, hogy nagyon is összefügg! Az állatoknál és az embernél is többnyire a testnek azon területei a legfontosabbak, amelyeknek egyébként nincs túl nagy jelentősége a külső életvitelben. A szervezet egészen apró kis részeit kellene itt felsorolnunk. Ha azok nem egészségesek, az egész emberi szervezet elpusztul. Más összefüggésben már említettem a pajzsmirigy két oldalán elhelyezkedő, gombostűfejnél alig nagyobb szerveket. Azt gondolhatnánk, hogy nem túl fontosak. De ha egyszer úgy hozza a sors, hogy valakinél pajzsmirigy operációt kell végezni, a sebész pedig ügyetlen és emiatt kivágja ezeket a pirinyó kis szerveket, akkor az egész szervezet megbetegszik. Az ember elhülyül, és meghal végelgyengülésben. Vagyis ezek a gombostűfejnyi kis szervek az elgondolható legnagyobb jelentőséggel bírnak az emberi szervezet szempontjából. Azért van így, mert egy egészen finom szerkezetű anyagot választanak ki, ami a vérbe jut. E nélkül az anyag nélkül a vér használhatatlan. Tehát, mint látják, vannak olyan szervek, amelyekre nem gondolunk minden összefüggésben, pedig az elképzelhető legnagyobb jelentőséggel bírnak annak a bizonyos lénynek a szempontjából, akin megtaláljuk.

Vegyük most az állatok közül azokat, amelyek szőrrel rendelkeznek. Azt gondolhatjuk, hogy a szőrzet arra való, hogy az állat ne fázzon télen és a többi. Minden bizonnyal erre is alkalmas. Viszont ahhoz, hogy ez a szőrzet egyáltalán kialakuljon, az állatnak nagyon erős napsugárzásra van szüksége. A szőrzet ugyanis csak akkor alakul ki, ha az állatot nagyon erős napsugárzás éri.

Most azt mondhatnák: szőrzet nemcsak ott alakul ki, ahol erős a napsugárzás. Pedig mégis így van. A dolog olyan messzire megy, hogy az anya testében lévő megtermékenyített pete az első időben szőrös. Erre mondhatná valaki, hogy pedig nincs is kitéve a napnak. Ezt a szőrzetet később el is veszíti. Miért? Azért, mert a napsugárzás, amit az anya felvesz, belül is hat. A szőrzet nagyon erősen összefügg a napsütéssel.

Vegyük példának okáért az oroszánt. Az oroszán hímjének hatalmas sörénye van. Erre az állatra nagyon erősen hat a napsugárzás. Ezért van, hogy az oroszánnak erős a tüdeje, amit a nap befolyásol, viszont rövid a bélrendszere. Ez különbözteti meg őt a többi kerdőzöttől, amelyek inkább az altestüket, a belüket fejlesztették erősebben. A nap hatásától függ, hogy egy állat mennyire és milyen módon szőrös vagy bundás.

Ha a nap erősen hat egy állatra, akkor az állatban a nap gondolkodik és akar, vagyis az állat nem lesz eléggé önálló. Az ember önállósága éppen azon áll vagy bukik, hogy nincsen szőrzete, és emiatt többé-kevésbé ki van téve a Föld és a külső környezet hatásainak. Érdekes rádöbbenni, hogy az állatokra kevésbé van hatással a Föld, mint az emberre. Az állatok nagyobb részt földön kívüli erők hatására alakulnak, fejlődnek. Erre már többször is szolgáltatam bizonyítékokat. Az ember viszont mindenfajta természeti hatástól függetlenné vált. Ez pedig abból fakad, hogy a bőre minden irányban póré, és emiatt saját védelemről kell gondoskodnia.

Saját ruházatukon is láthatják, hogy valójában két fő tényezőből áll. Ruházatunk egyik része abban jeleskedik, hogy télen megvéd a hidegtől. Ez az a rész, amelynek segítségével védelmet keresünk. De ez még nem minden. Különösen az asszonyoknál figyelhetjük meg, hogy nemcsak arra ügyelnek, hogy a ruha védje őket, hanem arra is, hogy szebbek legyenek általa. Néha ez egészen borzalmasra sikerül, de az eredeti cél az, hogy széppé tegye őket. Ez már ízlés vagy ízléstelenség kérdése, ám a törekvés ugyanaz. Ez a ruházat két fő feladata: védelmet biztosítani a külvilág ellen, illetve díszíteni.

Az első feladat inkább északon alakult ki, ahol több szükség van a védelemre. Emiatt ott a ruházatnak sokkal inkább védő karaktere van. Az is igaz, hogy az emberek ebben a tekintetben nem vitték túl sokra.

A melegebb vidékeken, ahol egész népek mászkálnak szinte teljesen meztelenül, a ruházat, akármilyen kevéske is, inkább díszítésre szolgál.

Mint tudják, a magasan fejlett civilizációk a melegebb vidékekről származnak. Főként onnan ered a szellemi élet. Emiatt azt is észrevehetjük, hogy az a ruházat, amely kizárólag a külső hatások elleni védelmet szolgálja, tökéletlen maradt. Ezzel szemben az a ruházat, amely a díszítést szolgálta, elképesztő fejlődésen ment keresztül. Csak az szabott határokat, hogy kinek milyen az ízlése. Itt figyelembe kell venni az emberiség összes szellemi irányzatát. Vegyük a primitív népeket. Ők igencsak kedvelik az erős színeket. A mi környékünkön, ahol a szellem oly mélyen szántóan fejlődött - vagy legalábbis mi ezt gondoljuk -, nincs erős érzékünk a színekhez.

Az ősi népeknél azonban felmerül még valami. Nevezetesen, hogy az embernek vannak érzékfeletti lénytagjai is. Az úgynevezett civilizált vidékeken senkit nem érdekel, hogy élnek kevésbé okos emberek, akik még hisznek az érzékfeletti lénytagok létezésében. A mi vidékünkön az okosság a cél. Az egyszerű népek érzékelik azt az érzékfeletti lényüket, amit én asztráltestnek neveztem, és mivel színesnek érzékelik, meg akarják jeleníteni magukon azt, ami láthatatlan. Így aszerint díszítik fel magukat, hogy milyen színeket látnak az asztráltesten: pirosat vagy kéket. Ez attól függ, hogy milyen a szellemvilágról alkotott képük, felfogásuk.

A görögök például látták, hogy az éteri fej sokkal nagyobb, mint a fizikai. Szinte kilóg. Ezért Paliász Athéné istennőt sisakkal ábrázolták. De ha közelebbről megvizsgálják az istennő ábrázolását, észrevehetik, hogy a sisak felső része nyitott, mintha egy szem volna rajta. Bármelyik ábrázoláson megnézhetik. Még a legrosszabbul sikerült szobron is ott van a sisakon a szem. Ez azt bizonyítja, hogy mindez a test része, hozzá tartozik.

Ezek a környékeken, ahol volt érzékük az érzékfeletti testekhez, az elkészült ruha stílusa ahhoz alkalmazkodott, ahogyan az emberi asztráltestet elképzelték.

Mint önök is tudják, Uraim, a mi környékünkön már csak a kultikus öltözetet készítik színesben. Ha ezeket a kultikus öltözékeket szemügyre vesszük, rá fognak jönni, hogy éppen olyan, mint amilyennek az asztráltestet

képzeltük. A színek, a forma stb., minden az asztráltest alapján lett kialakítva és az érzékfelettiből származik. Ha valaki ezt megértette, rögtön az is világossá válik számára, hogy a ruhát úgy készítették, mint egy ékszert. Ez is nagyon fontos. Figyeljük csak meg régi festők képeit - Máriát például mindig egy bizonyos meghatározott ruhában ábrázolják, mert ez hivatott elárulni, hogy milyen volt az asztrálteste, milyen volt ő a szívében, a lelkében. Ezt hivatott ábrázolni a ruházat. Azután figyeljük meg azokat a képeket, ahol Mária együtt lett megfestve Magdolnával. Azt fogják látni, hogy a régi festők másnak látták Máriát és másnak Magdolnát. Ezt a különbséget festették meg, mivel a különbség az asztráltestben van, a ruhát pedig aszerint ábrázolták, hogy milyen színű és formájú az asztráltest.

Minket, civilizált embereket beszippantott a materializmus, így már nincsen érzékünk az ember érzékfeletti oldala iránt. Itt földi értelemmel gondolkodunk, a földi értelem uralkodik mindenen, felett. Ezért nincsen többé érzékünk ahhoz sem, miként kell felöltözni, hogy legalább félig-meddig emberi legyen, amit magunkra húzunk. A férfiak csövekbe dugják a lábukat. Ez minden ruhák legdísztelenebbike, ami valaha is megjelent a Földön. Ha pedig különösen nemesen szándékozunk kinézni, még ennél is tovább megyünk, a fejünkre pániksövet, más néven cilindert húzunk. Képzeltük csak el, milyen arcot vágna egy ókori görög, ha egy szép nap felébredve szembejönne vele egy ilyen nadrágszárakba bújtatott lábú és pániksövetbe bujtatott fejű ember, mégpedig feketében. A görög nem gondolná, hogy aki vele szemben jön, az egy ember, sokkal inkább nézné valami hihetetlen kinézetű szellemnek. Mindezt nem árt figyelembe venni.

Olyan dolgok jönnek létre, ami egy öltöny absztrakt formájának nevezhető talán, bár az öltöny magában is elég ronda, de még ráadásul lapokra vágják és frakknak nevezik. Ha valami, hát ez éppen eléggé mutatja, milyen mértékben esztelenné vált az emberiség. Csak azért követi mindenki a szokásokat, mert ha nem ezt teszi, akkor bolondnak nézik. De tisztában kell lennünk vele, hogy a férfivilág öltözködési szokása lassan leginkább egy örültek házához hasonlatos, különösen ha azt is tekintetbe vesszük, hogy éppen a normális kinézet

lenne a cél. Ez is mutatja, hogy egyre szabadabbá válunk, függetlenedünk a valóságtól.

Az asszonyok, akikről sok férfi azt gondolja, hogy kevésbé civilizáltak, mint a férfiak, sokkal inkább ragaszkodnak öltözködésükben az ősi stílushoz. Ma már a nők öltözködését is sokan a férfi irányvonalhoz kívánják igazítani, csak még nem sikerült nekik teljes mértékben.

Mit is jelent tulajdonképpen az, hogy ékesíteni? Azt jelenti, hogy külső ésegekben is kifejezésre juttatjuk azt, ami az ember szellemileg. Ha rá akarunk jönni, hogy az ősi népek miért úgy alakították öltözködésüket, ahogy, akkor tisztában kell lennünk azzal, hogy ők még nem voltak annyira függetlenek és önállóak, mint a mai ember. Ma minden ember független személyiségnek éli meg magát - megjegyzem, némi joggal. Hát igen - gondolják -, van saját értelmem, amivel jól kigondolok mindent, amit el akarok intézni. Ha elég beképzelt, akkor egyenesen újítónak tartja magát, így aztán ma a Földön szinte ugyanannyi újító van, ahány ember. Ma az ember teljesen önállóan gondolja magát. Ez a korábban élt embereknél, népeknél teljesen másként volt. Az ősi néptörzsek egy egységnek érezték magukat a törzsükkel, és az egész csoportnak egyetlen szelleme volt. Annyira összetartozónak érezték magukat, mintha a test egyes szervei lettek volna. A csoportszellemre pedig úgy tekintettek, mint ami összetartja őket.

Ezt egy egészen konkrét formában képelték el. Majd kifejezésre juttatták mindezt a ruházatukban. Így például Görögországban, ahol a csoportlélekre úgy gondoltak, mint aminek a fején egyfajta sisakszerű folytatás van, ott az emberek is sisakot helyeztek a fejükre. A sisak egyáltalán nem védelmi szempontból jött létre, hanem mert azt gondolták, ezáltal hasonlatossá válnak a csoportszellemhez. Ezért hordtak sisakot.

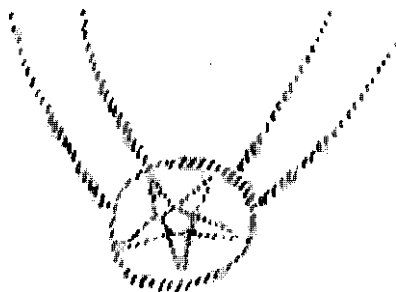
Más csoportlelkeket sasnak, keselyűnek, esetleg bagolynak vagy más állatformának képelték el. Ez esetben a ruházatot tollakkal borították, hogy hasonlítsanak a csoportlélekhez. A ruházat legtöbbször szellemi igények szerint alakult.

Tehát az ősi népek és törzsek mindig azt fejezték ki a ruházatukkal, amit a csoportlélekről gondoltak. Ha találunk egy ősi népet és feltesszük a kérdést: miképpen öltözködtek, hogyan díszítették fel magukat; tollakkal vagy bundával, és azt találjuk, hogy tollakkal, akkor az a nép madárszerűnek képzelte a csoportleiket, ami többé-kevésbé a védő szelleme is volt. Ha inkább prémmel díszítették magukat, akkor a csoportleiket, ami szintén bizonyos mértékben a védőszellem is volt, oroszlánszerűnek vagy tigrisszerűnek képelték.

Hogy végül miként alakult régen az öltözet, azt abban a kérdésben is megtaláljuk: hogyan képelték el ezek az emberek a csoportleiket? Nagyon is helyes, amit Burle úr mondott: az egyik ember a laza, másik a szoros ruhát kedveli. A laza ruházat a madárruhából fejlődött ki, vagyis szárnyas ruhát szerettek volna készíteni. Az tetszett nekik, ha a ruha szárnyaszerű. Nagy hatást tett az emberek ügyességére, ha lobogó ruhákat készítettek. Ha megfordultak, akkor egyben tetszetős mozgást végeztek a karjukkal is. Ez viszont ügyessé tette őket. Azt mondhatjuk tehát, hogy önmagunk feldíszítése nem más, mint a szellem kifejeződése a különböző korok ruháiban. A puszta védelem, ami ellen nemigen van mit szólnunk, a filiszter kifejeződése az emberben. Minél inkább csak azért készül ruha, hogy védjen, annál inkább filiszter az illető. Minél inkább a díszítés a cél, annál kevésbé filiszter az illető, annál inkább azt akarja kifejezésre juttatni, ami szellemi, ami emberi méltóságát adja.

A civilizációban természetesen mindez egy idő után elsikkadt. Mindenképpen jó tisztában lennünk a következővel. Képzeljék el, hogy egy ősi nép, mondjuk, rájön, hogy a nap különleges hatással van az emberi szívre, egészében a teljes mellkasra, ezért így gondolkodnak: „Csak akkor vagyok szívélyes ember, ha a nap elég erős hatást gyakorolhat a szívemre. Nem a bőrömre, mert akkor csak besz őrsődök.” A napsugarakat belsőleg kell feldolgozni a szív számára. Teljes joggal lett

a szív kapcsolatba hozva a nappal. Mit tesznek azok az emberek, akik erről a kapcsolatról még élő tudással rendelkeznek? Egyfajta medált helyeznek a szívük fölé, a nyakukba akasztva, ami a napot ábrázolja. A nyakukban lóg valami, ami a napot ábrázolja (lásd a képet). Ezek a népek úgy járnak-kelnek, hogy azt vallják: „A nap hatással van a szívemre”.

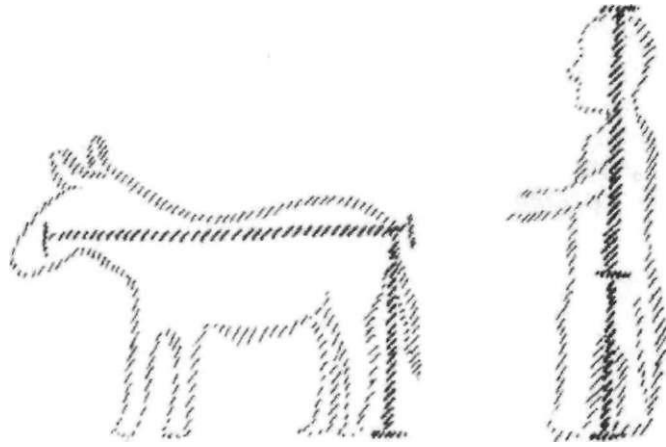
Később természetesen elfelejtették mindezt. A civilizált embernek kiment a fejéből, hogy ez a szimbólum korábban azt jelentette, hogy a nap hatással van a szívre. Ami egykor értelemmel bírt, ma már csak megszokás. Megszokásból lóg az emberek nyakában, de már fogalmuk sincs, mit is jelentett mindez egykor. A szokások először kifejlődnek, aztán az állam vagy a kormányzat egyszerűen birtokba veszi őket. Mondjuk valaki - ez mindig egy ember - feltalál egy gyógyszert. A szelleméből jön az ötlet. A vezetés azon van, hogy ezt a gyógyszert igénybe vehesse, ezért azt mondja: csak az én engedélyemmel lehet a gyógyszert bárhol is árusítani. Vagyis végső soron a kormányzat kezéből kerül forgalomba a gyógyszer.

Így alakult ezzel a napmedállal is. Az emberek eredetileg saját tudásukból kiindulva készítették el, majd ősi szokásból hordták, végül a kormányzat azt mondta: szabad akaratából senki nem készítheti, csak a mi engedélyünkkel, így alakultak ki az érdemrendek. A kormányzat a híveit tüntette ki vele. Az érdemrendeknek természetesen a legkisebb értelme sincs. Aki pedig a rendjeleket szidja, jó ha tudja, hogy eredetileg mindnek megvolt a maga jó értelme. Olyasvalamiből származnak, aminek nagyon is volt értelme.

Ugyanez történt az egykori ruhadarabokkal is. A régi görögök és rómaiak még pontosan tudták, hogy amikor meztelenül flangálnak, és a testüket mutogatják, az nem a teljes ember, mert azon felül még ott vannak az érzékfeletti lénytagok. A tóga az érzékfeletti testnek a szimbóluma. Ezzel akarták a régi rómaiak az érzékfeletti testeket leutánozni. A tóga nem más, mint az asztrális test. A redők, amelyeket oly művészi módon rendeztek el, az asztrális test erőit szimbolizálták. A modern kor pedig - mivel mit sem tudott többé a valódi szellemi emberről - fogta a régi ruhadarabokat, és hogy valami újat hozzon létre, minden oldalról jól megkurtította, először is azt a részt, ami majdnem a földre lógott, hogy egyszerűen lehessen belebújni, majd egyszer csak kialakult a férfiöltöny. A mai modern férfiöltöny nem más, mint a tóga megrövidített változata, csak épp nem ismerjük fel.

De vegyük példának okáért a derékövet. A deréköv úgy alakult ki, hogy az emberek jól tudták: középen fel vannak osztva, ahogyan egyetlen állat sem. Kizárólag az embernek van rekeszizma. Egyetlen állat számára sincsen ennek az elválasztó vonalnak olyan nagy jelentősége, mint számunkra. Hasonlítsák csak össze. Ezt mára a legteljesebben elfelejtették. Például összehasonlítják az ember méreteit az állat méreteivel, hogy kitalálhassák, mennyi élelemre van szüksége az egyiknek illetve a másiknak. De gondoljanak csak bele: itt van az ember, itt meg egy állat (rajzol - kép s következő oldalon). Jön valaki, aki megméri az állat, majd az ember hosszát. Önök szerint ezt a kettőt össze lehet hasonlítani? Ez teljesen értelmetlen. Amit az állatnál megmérnek, az az embernek csak a derekáig ér. Csak az ágyékiig mért méretet lehet az embernél összehasonlítani az állatéval. De ha mindenképpen össze akarják hasonlítani az állattal, akkor hozzá kell mérni a hátsó láb magasságát is. Néha nagyon meggondolatlanok az emberek.

Amikor a primitív népek rájöttek, micsoda jelentősége van annak, hogy a test fel van osztva, azt az övvel mutatták meg. Emberi tulajdonságot szimbolizált az öv. Ha valaki valóban megismeri az embert, akkor például azt is tudja, hogy a gondolkodás számára nagyon fontos az ők vannak a térdhajlatban, amit ma nem díszítünk fel különösebben, hiszen a nadrág szára mindig

eltakarja. Így alakult ki az angol térdszalagrend. Pont úgy, ahogy az imént elmondtam. Minden ehhez hasonló dolog valódi megismerésen alapult, nem pedig egy rettenetesen absztrakt, teoretikus gondolkodásból alakult ki, amivel ma is rendelkezünk.

A modern ruházatkodás minden szint elveszítette. De miért vesztette? Mivel az érzékfelettit leginkább a színekkel lehet kifejezni. Minél nagyobb öröme telik valakinek a színekben, annál erősebb benne a hajlam, hogy megértse az érzékfelettit. Ma divat a szürke szürkével, lehetőleg még a színek is színtelenek. Ezt legjobban az a mondás képes jellemezni, hogy: „Sötétben minden macska fekete.” Ami azért van, mert a mai ember egyáltalán nem akar belenézni a fénybe, mármint a szellemi fénybe. Minden szürkévé vált számára. Ezt legjobban a ruházatkodáson keresztül képes kifejezni. Mivel nem tudja többé, hogy milyen színekkel díszítse fel magát, jobbnak látja egyáltalán nem feldíszíteni. Úgy tűnik, az a helyzet, hogy mindent, amit a régi ember az érzékfelettről tudott, a ruházatkodásával fejezett ki. Ma az egész civilizáció szürke. De az életben bizonyos célokra megmaradtak a színek, anélkül hogy bárki tudná, honnan valók.

Az olyan ruházat, amit a hadseregünk hord, abban a korban alakult ki, amikor az emberek még rá voltak utalva, hogy folyton védjék magukat. A katonai ruházat minden kis részét azon lehet letesztelni, hogy milyen viszonyban vannak a védelemmel vagy a támadással.

Ma minden katonai ruházat idejétmúlt és érthetetlen. A modern öltönyt még lehet valamelyest érteni, mert a tógából alakult ki. A katonai zubbonyt csak akkor érti meg az ember, ha nem a tógából próbálja levezetni, ami már-már önnön karikatúrájává silányodott, hanem a középkor lovagjaiból, amikor az egész ruházat egy vért, egy páncél volt. A páncél lett átalakítva.

A kérdésben megemlítik a zászlót is. A zászlóval a következő a helyzet. Eredetileg mindig a címerállat volt látható rajta - nem feltétlenül kellett, hogy állat legyen. Mi is az a címerállat? Nos, a címerállat ugyanaz a csoportlélek, aki összetartotta az embereket. Akkor is szerették volna maguk előtt látni, ha összegyűltek. Ezért készítették róla zászlót. Egy zászlóban foglalták össze közös gondolataikat ebben a témában.

Nagyon fontos, hogy tisztában legyünk vele: a régi korok festői sokkal valóságosabban festettek, mint a mai festők. Ma gyakran festenek faliképeket, ami azt jelenti, hogy a képet bekeretezik és a falra függesztik, mert így szokás. De ennek alapvetően az égvilágon semmi értelme. Minek kellene egy képet a falra függeszteni? Régen ez a következőképpen történt. Voltak az oltárok. Az oltárokra képeket festettek, hogy az emberek emlékezetét megmozgassa, amikor előtte állnak. Voltak a templomok, ahová az emberek eljártak. Azt festették az oltárra, ami mindenkinek eszébe kellett, hogy jusson, ha ott végigment. Annak volt értelme, mert kapcsolatban állt azzal, ami végbement az emberekben.

De nézzük a lovagkort - min is alapult a lovagi kor? A lovagkor alapja az volt, hogy a lovagok közé tartozó emberek mindig felnéztek az úgynevezett ősökre. Az ősök sokkal fontosabbak voltak, mint ők maguk. Ha az embernek jó sok őse volt, akkor értékesebb ember volt. Ott tehát az ősök képeit rakták ki a falra. Ennek is megvolt a maga értelme.

Amikor ez az értelem eltűnt, akkor jöttek a tájképfestők. Nos, egy tájképet rakni a falra - hát kérem, az aztán minden bizonnyal tartogat valamit az ember számára. Igazán nem akarok rosszindulatú lenni ebben a tekintetben, és nem akarok minden tájképfestőt elátkozni, de végtére is egy megfestett táj sosem válhat olyanná, mintha egyszerűen kimennénk a természetbe. A tájképfestészet elsősorban azért és akkor jelent

meg, amikor az ember végképp elvesztette a természet iránti érzékét.

Ha csak néhány száz évvel ezelőtti festményeket megnéznék - mondjuk Leonardo vagy Rafael képeit -, azt fogják látni, hogy embereket festettek, akik mögött a természet csak háttér volt, szinte gyermeteg módon ábrázolva. Mindenki egyetértett abban, hogy a tájat odakint a természetben kell megtekinteni. De az emberen keresztül különféle dolgokat lehet kifejezni. Az ember nem pusztán természet, általa sok minden kifejezhető. Rafael nagyon sok mindent kifejezett a Mária festményekben. Talán ismerik azt a Drezdában függő képet, amelyen Mária látható bal karján a kis Jézussal, fölöttük felhővel. Lent két alak látható: Szent Sixtus és Szent Barbara, ami miatt Sixtusi Madonnának nevezik ezt a képet. Nos Uraim, Rafael nem azért festette ezt a képet, hogy azt csak úgy bárhová kiakasszák. Azért festette meg Máriát a gyermekkel, hogy abból egy zászló váljon, amit körmeneteken magukkal visznek az emberek. Tudják, azok a körmenetek, amikor az út végén az oltárhoz érnek. Olyankor mindig vittek elől egy zászlót. Az oltárnál megálltak, az emberek pedig letérdeltek. Valaki később odafestette azokat is, akik letérdelnek, Szent Sixtuszt és Szent Barbarát. Azonban ők eredetileg egyáltalán nem tartoztak a képhez. Jó rondák is lettek Rafael képéhez képest. De az emberek ezt nem veszik észre. Néhány ember legalább annyira csodálja a képen Barbarát, mint Máriát vagy a gyermek Jézust!

Mindez azt mutatja, hogy az ember elfordult mindattól, ami értelmes volt a festészetben. Vajon minek festett Rafael egy zászlóképet? Azért, mert az emberek fejében ez a közös gondolat kellett hogy járjon a körmenet alatt - ami megfelelt annak a gondolatnak, amiből kiindulva egyáltalán értelme van zászlót készíteni.

Nos, azért előfordul néha, hogy felmerül a vágy, hogy bizonyos értelemben mégis kapcsolódjanak az emberek ahhoz, ami megmaradt a régi időkből, amikor a dolgoknak még valódi értelme volt. Vannak olyan vidékek például Finnországban, ahol az emberek újra hordani kezdték a régi ruhákat. Azok, akik különösen nemzetiségiek akarnak lenni, felveszik ezeket a régi ruhákat, amit már-már elfeledtek, de most újra felújítottak.

Csak hogy a mai ember már nem olyan korban él, mint amikor az ősi ősztönök még éltek, amikor a ruházat még értelemmel volt telítve. Ma abból kiindulva kellene ruhát készíteni, ami ma él a szellemben, amint azt a régi népek is tették, akik aszerint készítették el a ruhát, amit helyesnek tartottak a világban és az emberben. A ma emberében nincs meg ez a képesség, mert még tudomásuk sincsen az ember igazi lényegéről, a szellemi emberről. Emiatt van, hogy manapság a ruháink teljességgel értelmetlenek, olyan mértékben, hogy az már szinte a szertelenséggel határos.

Az ember régóta hord derékövet. Az őv azt fejezte ki, hogy az emberben ezen a tájon valami különleges van. Az őv csak azért volt, hogy ezt kifejezze. Később csak nézték, nézték az ővet, és látták, hogy felosztja az embert. Nos, ezek után ezt a felosztást az ővvel oldották meg. Ahelyett, hogy az őv csak kifejezése lenne valaminek, oda vezetett mindez, hogy a női öltözékek totálisan összenyomják az ővvel a májat és a gyomrot.

A mai társadalomban a legtöbb dolog teljesen ésszerűtlenül, értelmetlenül jött és jön létre. Jó néhány dolog, amit ma teljesen értelmetlenné tartunk, a primitív népek számára értelmes volt. Vegyük például azt a népet, amelyik ahelyett hogy ruhába öltözködött volna, az öltözködésnek egy teljesen más formáját választotta. Mint már tudjuk, a ruha eredetileg díszítő elem, ami hozzátesz valamit az emberhez. A ruha egy utalás, egy kinyilatkoztatás. A ruhán keresztül a láthatatlan nyilatkozik meg. Vagyis ahhoz, hogy az ember fel legyen öltözve, nem feltétlenül szükséges ruhát viselnie - legalábbis a vadabb népek így gondolták régebben és még manapság is -, elég, ha telerajzolják a testet. Ilyenkor a testet tetoválások díszítik. Az emberek mindenfelét rajzolnak a testükre.

Ezeknek a rajzoknak eredetileg nagyon mély jelentése volt. Tegyük fel, valaki egy szívet karcoltat a testébe. Ennek nincs túl nagy jelentősége nappal. Azonban alvás közben a testre rajzolt szív rendkívüli hatással van a lélekre, amely gondolattá formálódik a lélekben. Felébredve persze, mihelyt tudatánál van, elfelejti. A tetoválás eredetileg azzal a céllal született, hogy az emberre még álmában is hatással legyen. Sajnálatos módon mára mindez még a vad népeknél is elveszítette

jelentőségét, legalábbis annyira, hogy már csak szokásból teszik. Az eredeti értelme odalett.

Ha mindezt fontolóra vesszük, láthatjuk, hogy a ruházat részben védelmül szolgál, legnagyobbbrészt azonban azért jött létre, hogy díszítsen. A díszítés pedig azért jött létre, hogy az ember kinyilvánítsa az érzékfelettit. Végül az emberek eljutottak odáig, hogy azt hiszik, a ruha arra való, hogy hordjuk. Ekkor alakultak ki a nemzeti viseletek. Természetes, hogy az a nép, amelynek szüksége van rá, hogy sokkal inkább védekezzen az időjárás ellen, az vastagabb ruhákat készít, de azokon a testtájakon mindenképp, ahol különösen éri a hideg. Melegebb vidékeken inkább fejlődhet a díszítés, ott a ruhák könnyedebbek, szellősebbek, stb. vagyis az egész környezettől függ, milyen mértékben készül a ruha védelemre és milyen mértékben díszítésre. Aztán ezt elfelejtik az emberek, és amikor a népek vándorolni kezdenek, előfordul, hogy egy nép a ruházatához illő környékről olyan vidékre költözik, ahol nem érthető többé, miért pont ilyen ruházatot visel. De megtartották megszokásból. Emiatt manapság meglehetősen bonyolult lenne környezet alapján kikövetkeztetni, hogy az emberek miért éppen olyan ruhát hordanak, amelyet. Ebből is látható, hogy az emberek felhagytak a gondolkodással. Olyanok, mint a jegesmedve, ami megkapta fehér kabátját, mert az nem üt el az északi hó színétől, és ezzel védelmet jelent számára az üldöztetéstől stb. - ám ha ugyanezt a meleg öv alatt kívánná viselni, az nem jelentene védelmet, sőt.

Az ember mindent megtart, amihez egyszer hozzászokott, anélkül hogy fontolgatná az értelmét. Ezért nem olyan egyszerű megválaszolni azt a kérdést, hogy ez vagy az a nép miért éppen úgy öltözik manapság, ahogy. Ehhez vissza kell térni a régi időkhöz.

Például rájöhetnek, hogy a magyar népviselet nagyon különleges. A magyarok magas szárú csizmát viselnek, aminek nagyon szűk a szára, szoros nadrágot, amit a csizma alá dugnak, és szorosan záródó felsőt. Mindez mára modernizálódott és elvesztette az értelmét, de még utal arra, amire a magyar nyelv is. Ugyanis a legtöbb ősi kifejezés vadász kifejezés. Nagyon különös: ha valaha eljutnak Pestre és ott sétálgatnak, akkor olyan feliratot fognak találni, hogy „Kávéház”. Ez

ugyanaz, mint a Kaffeehaus. Ez a szó természetesen nem magyar, hanem magyarított német. Azt mondják „kávéház”, és nem veszik észre, hogy tulajdonképpen egy német szóról van szó. De ha eltekintünk a számtalan német és latin kifejezéstől, akkor azt vesszük észre, hogy a legtöbb szó vadász kifejezés, ami arra utal, hogy a magyarok eredetileg vadásznép volt. Ami pedig a népviseletüket illeti, az a létező legkényelmesebb viselet volt egy vadász számára. Később azt modernizálták, alakították át. Ha a mai ruha előtt állunk, abból már nem sokat érthetünk meg.

Nos, Burle úr, sikerült néhány dolgot tisztáznunk?

Burle úr: *Meglehetősen.*

Akkor a következő előadás szombat reggel lesz. Talán felmerül addigra néhány újabb kérdés.

HETEDIK ELŐADÁS

Jó reggelt Uraim, van-e valami különleges kívánságuk a mai napra?

Müller úr: *Egy egészen rövid kérdés. Nemrégén a doktor úr beszélt az arzén hatásáról és az elhízott gyermekekről. Sok évvel ezelőtt a vásárban többször láttam ilyen elhízott gyermekeket. Feltűnt, hogy a vásárban mutogatott gyermekek legfeljebb nyolc, tizenkettő vagy tizenhat évesek voltak. Az így mesterségesen nevelt gyermekek néha Magyarországról jöttek. A doktor úr említette, hogy ott gyakori az ásványokban az arzén. Szeretném tudni, meddig élhetnek azok a gyermekek, akiket arzénnel mesterségesen felhízalnak. Nem lenne lehetséges eljárást indítani az ilyen emberek ellen, és elérni, hogy mindezt törvénnyel tiltsák? Vagy csak titokban használják ezt a szert?*

Doktor úr azt is említette, hogy azok, akik egy bizonyos stádiumban beszüntették az arzén szedését, újra lefogytak. Ezekkel a gyerekekkel nem ez történt. Voltak gyermekek, akik majdnem két mázsát nyomtak, bár még csak tizenhat évesek voltak.

Azután beszélt a doktor úr arról is, hogy a testünk alkoholt állít elő, illetve az alkoholfogyasztás különféle hatásairól. Az egyik ember iszonyú agresszív lesz, a másik meg egészen nyugodt. Másvalakinek leragad tőle a szeme, mint például nekem is. Másnapra kemény szemcsék gyűlnek a szemembe, amiket alig lehet szétnyomni.

Arról is beszélt a doktor úr, hogy a szemből meg lehet állapítani a betegségeket. Mostanában olyan emberek is akadnak, akik azt állítják, hogy a vizeletből is képesek diagnosztizálni. Bázelen is például. Van ebben valami igazság? Én nem tudom elhinni.

Azt is meg szeretném tudni, igaz-e, hogy ha valaki hisz egy orvosságban, akkor az tényleg meg is gyógyítja?

Es még visszatérnék a doktor úr előző előtti előadására az édesvizekkel kapcsolatban. Van egy tó Darmstaditban,

ahová f folyton meleg víz ömlik egy vegyi gyárból - még gőzölög is -, és ebben a tóban aranyhalak ezrei élnek. Mind sötétpiros. Hogy lehet ez? Teljesen sötétvörösek

Dr. Steiner: Az első kérdés a kövér gyermekeket érintette. Mint azt már sejtették, a vásári bódékban érdekességként mutogatott gyermekeket valóban arzénal vagy más hasonló anyaggal hizlalják kövérré mesterségesen. Elég könnyen le lehetne tesztelni, hogy ezek a gyermekek nem igazán erősek, csak hájasak, kövérek.

De ez az ügy lényegesen komplikáltabb annál, mint amit nemrégiben elmondtam önöknek a felnőttek arzénfogyasztásáról. Amit akkoriban mondtam, az csak a felnőttekre vonatkozik. Az arzén hatására kerülnek abba az állapotba, amiről beszéltem önöknek. Ezeknél a gyermekeknél - akiknek az esetében valóban egyfajta bűnözésről beszélhetünk, amit nem is érdemes letagadni - még valami máson is alapszik az arzén illetve a hozzá hasonló anyagok hatása. Őket gonosz módon abban a korban kell kezelni, amit mindig úgy emlegetek önöknek, mint a legfontosabbat: a fogváltás és a nemi érés közötti időszakban, vagyis hét-nyolc illetve tizennégy-tizenöt éves kor között. Ebben a korban nem csak az jellemző a gyermekre, hogy elég érett ahhoz, hogy iskolába menjen. Van itt valami egészen más is.

Mint emlékezhetnek rá, mondtam önöknek, hogy az ember nemcsak fizikai testből áll, ami fizikai szemmel látható és kézzel megérinthető. Az ember érzékfeletti, lelki-szellemi részekből is áll. Van egy finomabb testünk, amit étertestként írtam le önöknek. A fejlődést tekintve az étertestre pontosan úgy kell tekintenünk, mint a fizikai testre. Egészen sematikusán ábrázolva (lásd a rajzot) az ember fizikai testén kívül és azt áthatva helyezkedik el az étertest. Ezekén kívül találjuk az asztrálestet. Az étertest és az asztrálest a szokványos fizikai szemmel már nem láthatóak. A növényeknek van étertestük, s ezért képesek növekedni. A növekedés az étertestből fakad. Az embernek és az állatoknak asztrálestük is van, emiatt képesek érzékelni és érezni. Erre a növény már nem képes. Azt is mondtam önöknek, hogy egyesek azt képzelik, a növények éreznek, de ez nem igaz.

Nos Uraim, minden egyes anyag esetében, ami hatással van az emberre, fel kell tennünk a kérdést: Melyik

lénytagjára hat az adott anyag? Az arzén az asztrális testre van különösen erős hatással. A légzés az asztrális testtől függ. Ha egy ember arzént kap, akkor mindenféle következménnyel számolnia kell, amit az arzén képes az asztrális testen keresztül elérni.

Az ember első pár évében, mondjuk a születéstől a hetedik évig, a fogváltásig, főképpen a fizikai test fejlődik. Jól láthatóan fejlődik a fizikai test. Csak figyeljenek meg egy újszülöttet, nem nagyon fogják tudni megmondani, hogy az anyára vagy az apára hasonlít. Persze a nagynénik és nagybácsik mindig befutnak a gyerek születésekor és az egyik szerint: „Ő, mintha csak az anyja arca alapján metszették volna - különösen a lábcskái.” A másik szerint: „Össze lehet keverni az apukájával!” - De a helyzet a következő: a kicsi gyerek fizikai teste még teljesen kialakulatlan, és csak később lehet látni, hogy mire hasonlít. Figyeljék csak meg a kisbaba orrát, ami egyébként nagyon kifejező szervünk. A kisbaba orra még teljesen más, mint később. Néhányunknál csak később, de legtöbbször a fogváltásra az orr is elnyeri végső alakját, bár ez a szerv alakul ki legkésőbb.

A hetedik, nyolcadik év után még erősödnek az izmok, nőnek a csontok, de a végleges forma már kialakult. Vagyis az első hét-nyolc évben a fizikai test fejezi ki magát leginkább. A fogváltás és a nemi érés között, tehát a hetedik-nyolcadik év és a tizenegyedik-tizenötödik év között főként az éteri test fejlődik, amelyben az emésztő és növekedési erők rejlenek. Az asztrális test pedig a tizenegyedik évtől fejlődik a huszadik, huszonegyedik évig. Ebben az időszakban fejlődik ki rendesen az asztráltest. Na nem mintha előtte nem lenne - az embernek születésétől megvannak a magasabb teste -, de a kiformalódása csak a tizenegyedik-tizenötödik év után kezdődik el.

Ha valaki átlépte a tizenegyedik, tizenötödik évet és arzént kap, akkor már kifejlődött az asztrális teste. Bár hat rá az arzén, de a szervezet képes ellene védekezni. Ha egy gyermek abban a korban kap arzént, amikor még nem fejlődött ki az asztrális teste, vagyis hétnyolc éves kora körül, akkor az arzén teljes erővel hat a gyermekre. Még nincs jelen az ellenhatás az emberi szervezetben. Aminek viszont az lesz a következménye, hogy zsírtömegek rakódnak le. Minden zsírrá változik, minden golyószerűvé válik, minden szélesedik.

Az élet szempontjából elképesztően nagy jelentősége van annak, amiről most beszélek. Bárki mondhatja önk körül, hogy „jó, jó, ha a gyermeknek hét-nyolc éves kora körül arzént adunk, akkor nagyon kövér lesz, de mindenki ismer embereket, akik mindenféle arzénszedés nélkül is irtózatosan kövérek már gyermekkoruktól fogva”. Igen, ez igaz Uraim, de gondoljanak bele abba, hogy a természetben előforduló összes anyag jelen van mindenütt, legalább egy egészen kis mennyiségben. Az ember nem képes úgy táplálkozni, hogy legalább egy kis mennyiségű arzén ne jusson be a szervezetébe. A táplálékainkban is jelen van.

Mint tudják, a gyermekek ízlése eltérő: az egyik ezt eszi szívesen, a másik meg azt. Vannak olyan gyermekek, akik azt szeretik enni, amiben különösen sok arzén van. Későbbi életszakaszokban is előfordulhat, hogy valaki meghízik attól, amit nagyon szeret. Ha olyasmit esznek, amit nem szeretnek, akkor cérnavékonyra fogynak. Ha azt eszik, amit szeretnek, és még idejük is van átadni magukat az élvezetnek, akkor hájasak és

kövérek lesznek. Gyermekeknél ez különösképpen igaz, különösen hét és tizennégy éves kor között. Az arzéntartalmú ételeket kedvelő gyermekek kövérek lesznek. De a vásárokon mutogatott gyermekeknek külön arzént adnak, különösen az Alpokban vagy akár Magyarországon, ahol a hegyek és a kövek arzéntartalmúak. Arzént adnak nekik, és ebben a korban a gyermek kapva kap az arzén ízén. Hozzászokik, vágni kezd rá. Rémiszt ő, de a gyermekeket rászoktatják az arzénra, mintha csak cukorka volna. Rendszeresen eszi, és így még mielőtt az asztráltest kialakulhatna, a gyermek már hájas, zsíros. Pont azért lehet ezeket a gyerekeket mutogatni, mert abnormális módon kövérré válnak. Az emberek pedig érdekesnek találják mindezt. Mindig valami különlegeset akarnak látni, és egyesek mindent megtesznek azért, hogy ezt a vágyat kielégítsék! Vannak még ennél is borzalmasabb történetek. A kislíúkkal ugyanebben a korban néha még szörnyűbb dolgokat tesznek.

Mint tudják, a tizenegyedik, tizenötödik év körül megváltozik a hang. Ebből is látható, hogy a nemi érés és a hang között valamiféle összefüggés áll fenn. A fiúknál a hang változik meg, a lányoknál fejlődni kezd a mell. A fiúknak viszont teljesen megváltozik a hangja. Létezik ilyenkor egy garázda cselekedet, amit Rómában művészi fokra emeltek: hogy a kislíú hangját megőrizték, kivágják a nemi szervüket. Így jönnek létre a híres énekes líú, férfiak, a kasztráltak, akiknek elképzelhetetlenül magas marad a hangja. Ez például még durvább garázdaság, mint az előző. De a szentség kabátja alá rejtik. Nem tudom, hallottak-e ezekről. Sajnos léteznek a világon ilyen és ehhez hasonló szörnyűségek, amiről tudnunk kell. Szinte a világon mindent kihasználnak, hogy színpadon szórakoztathassák az embereket.

Sajnos a fiatal korban adagolt arzén hatására hájassá és zsírossá fejlődött fizikai testhez képest a kifejlődni készülő asztrális test túl kicsi lesz. Túl kicsi és erőtlen. Amikor eljön a nemi érés kora, és az asztrális test elkezdene kifejlődni, túl kicsi és erőtlen lesz a nagy és kövér fizikai testhez képest. Ezeknek a gyerekeknek, akiket arzénnal táplálnak és kövéren mutogatnak a vásárokon, túl kicsi az asztráltestük. Ennek viszont az a következménye, hogy bizonyos szervek képtelenek kifejlődni. Petyhüdtek és erőtlenek maradnak. Különösen a tüdő.

Az egész félelmetes és szörnyű, mert egyszer csak hús, huszonegy éves kor körül elérkezik az idő, amikor egyáltalán nem képesek lélegezni többé. Ez nemcsak amiatt van, mert a tüdő szinte felolvad a zsírban, hanem inkább azért, mert teljesen erőtlenné válik. Egyszer csak elérkezik a pillanat, amikor a tüdő nagyon különlegessé válik. A tüdő nem puszta légzőszerv, Uraim, a tüdő egyben nagyon fontos emésztőszerv, amit helyesen kell táplálni, ha azt akarjuk, hogy jól érezze magát a bőrben. A legtöbb tüdőbetegség nem a helytelen légzésből fakad, sokkal inkább abból, hogy a tüdő nincsen helyesen táplálva.

Tizenhét-tizennyolc éves kortól ezek a nagyon kövér gyermekek nem tudják megfelelően táplálni a tüdejüket, mert az elzsírosodás miatt a tüdőhöz nem jutnak el a tápanyagok. Bár mindig a tüdőhöz kerül legutoljára a tápanyag, de azért oda is el kell jutnia. A tápanyagok az emberi testben minden lehetséges átalakuláson keresztülmennek. Hatszor, hétszer is átalakulnak. A tüdőnek erre a hétszeres átalakuláson átment anyagra van szüksége: a legnemesebb anyagokra. Ezeknél a gyermekeknél a tápanyagok el sem jutnak eddig a szintig. Ezért halnak meg legkésőbb a húszas éveik elején. Mindenképpen azt kell állítanunk, hogy a vásárokon mutogatott, mesterségesen felhizlalt gyermekek meg fognak halni húszas éveik legelején. Vagy elsorvadnak, vagy tüdőbetegek lesznek. Ezért nem lehet őket idősebb korban látni, mivel addigra meghalnak.

Nagyon nehéz törvényesen fellépni ez ellen. Az embereknek kellene gondoskodni arról, hogy mások felhagyjanak ezekkel a dolgokkal, ahogyan általában is igaz, hogy az embereknek kellene felelni a szociális élet tisztaságáért, nem pedig nyomban törvényért kiabálni. Nem helyes rögtön törvényért kiabálni. De meg vagyok győződve róla, hogy amit most itt elmondtam önöknek, azt csak nagyon kevesen tudják. Rendkívül kevesen tudják, mennyivel károsabb az arzén abban a korban, amikor ezeknek a gyerekeknek beadják, mint idősebb korban lenne. Meg vagyok róla győződve, hogy ha az embereket felvilágosítanák minderről, akkor törvények és rendőrök nélkül is sokkal jobbá válna minden. De hogy legyenek a dolgok jobbá, ha nem lehet felvilágosítani?

Most azt mondhatnák: „Hát persze hogy mi keveset tudunk, mi nem vagyunk tanult emberek, ezt a tudós egyetemi professzorok jobban tudják, mint mi.” Csakhogy pont nem ez a helyzet. Nekik fogalmuk sincs az egészről. Emiatt nem terjednek el ezek a dolgok. Márpedig fontos lenne, hogy a lehető legtágabb körökben elterjedjen mindez. Mindenáron terjeszteni kell. Feltétlenül tudnia kell róla mindenkinek!

Ehhez hasonló, mégis ettől kissé különbözik az alkohol. Az alkoholról már beszéltünk korábban is. Persze az arzénmérgezés, aminek kövérség lesz az eredménye a gyermekek esetében, egy felnőtt lelkét terheli, viszont ha valaki felnőttként veszi be, az felelőssége teljes tudatában kell hogy tegye. Vagyis azt kell mondanunk, hogy a felvilágosításnak ebben az esetben sokkal erősebb hatása lenne. Például ha valaki csak émelygésre szed arzént, és felvilágosítják, az valószínűleg lemondana róla. Ezzel szemben az alkohol esetében az a kellemetlen, hogy nem használ túl sokat a felvilágosítás, ha nem vezet oda, hogy az ember egyáltalán semennyit sem iszik. Ha egy-két pohárral iszik, máris olyan állapotba kerül, hogy lepereg róla a felvilágosítás, és tovább iszik. Ezért az alkohol esetében nagyon nehéz felvilágosítást végezni. Már csak a felvilágosításnak elegendő hatással kéne bírnia, de mivel folyton törvényekért nyúlunk, ez sajnálatosan erejét veszti az emberiségnek. Vannak országok - gondoljanak csak Észak-Amerikára -, ahol egyenesen betiltották az alkohol-behozatalt, csak hogy az emberek egyáltalán értelmüknel maradjanak. Ha az emberiség odáig jutott, hogy csak törvényekkel képes normális maradni, akkor ennek az emberiségnek itt a Földön már nem sok értéke van.

Az alkohollal a következő a helyzet. Mint mondtam, az emberi test maga is előállítja azért, hogy saját magát konzerválja. De abban bizonyosak lehetnek, hogy any-nyi alkoholtól, amit a testük önmaga állít elő, soha nem fognak berúgni. Ez pontosan az a mennyiség, ami elegendő ahhoz, hogy a tápanyagokat konzerválja, hogy tartósítsa a test mindazt, amire tartósan szüksége van. Gondolhatják, mi mindenhez kell az alkohol, amit a test előállít. Már nyilván önök is látták, hogy ha egy döglött állatot meg akar valaki tartani eredeti állapotban, akkor nem a levegőre rakja ki, hanem alkoholba,

spirituszba teszi. Az alkohol megőrzi a halottá vált élő anyag formáját. Ez nagyon fontos természeti törvény. Ha a holtta vált élő anyagot átadjuk a természetnek, mi történik? Az emberi test abban a minutumban szétesik, feloldódik, amikor a földnek átengedjük. Ugyanez történik minden élővel. Abban a pillanatban, hogy az étertest elhagyja az élő, az élő szétesik. Csak akkor nem, ha egy olyan anyag, mint az alkohol, közbeszól. Az alkoholban már eleve benne van mindaz az erő, ami egy élő szervet összetart.

Ebből is láthatják, hogy az alkohol nem egy szokványos földi anyag. Az emberi, állati és növényi testet szétrombolja a földi erő. Az alkohol viszont konzerválja, megőrzi és megóvjja a szétesést ől.

De hogyan keletkezik az alkohol? Figyeljék csak meg a szőlőtőkét! Az alkohol ott keletkezik, ahol a nap a leginkább éri a szőlőtökét. Mint tudják, Észak-Németországban nem terem borszőlő, ugyanis ott nincs elég napfény, nincsen elég ereje a napnak. Ha Grünbergnél, Széziában húznak egy párhuzamos vonalat az egyenlítővel, akkor az afeletti részen nagyon kevés ittas embert találnak, mert ott nagyon savanyú a szőlő. Csak ott terem bor, ahol a nap elég erőt tud kifejteni a növényekre. A bort tehát nem földi erők, hanem földön kívüli, naperők hozzák létre. Az embernek nagyon óvatosnak kell lennie, csínján kell bánnia azzal, ami nem földi.

De hogyan lehetséges, hogy az ember képes önmagában alkoholt létrehozni? A következőképpen történik mindez. Most olyasmiről fogok beszélni, ami nagyon fogja önöket érdekelni, de nagyon kell figyelniük, ha meg akarják érteni. Hol is vannak naperők, Uraim? Mindenütt, ahová a nap süt. De nemcsak ott, ahová odasüt. Egészen más formában is jelen lehet a naperő. Figyeljék csak meg: mondjuk, egy nagyon forró nyári napon kiteszek egy széket az égetően tűző napra és pár órán át kint is hagyom. Majd megkérem önöket, hogy foglaljanak helyet rajta. Önök rá is ülnek. „Mennydörgős mennykő - gondolják majd -, ez aztán forró!” Nos, mint az önöknek is nyilvánvaló, azon testrészüket, mely az ügyben érintett, éppen nem süti a nap. Nem azért ég. Ha megfelelő pozícióban a napra helyezték volna érintett testrészüket, akkor felmelegítette volna, miként azt a székkal is tette. Akkor megélhették volna

ezt a saját testükön. De nem ez történt. A szék lett meleg. Itt egy teljesen átlagos élettelen test, ami felvette magába a nap melegét, és később leadta önök felé.

A kőszén esete jóval komplikáltabb. A kőszén sok-sok ezer éve mint pálmafa vagy más növény ácsorgott a földön. Hogyan is történt? Nos, itt volt a Föld (lásd a rajzot), itt meg a pálmafa vagy valami pálmához hasonló, amire rásütött a nap. Majd ez a növény elpusztult és belesüllyedt a földbe. De ahogyan a szék is megőrzi a nap melegét, a pálmában is benne maradt, és vele együtt süllyedt a föld mélyére.

A pálmafa elszenesedik. A nap melege még mindig benne van. Ezer és ezer év múlva önök kiássák, beteszik a kályhába, ahol visszaadja a nap melegét. Önök ma azzal a napmeleggel fűtenek, ami sok ezer éve tűzött a földre. Erre nemigen szoktunk gondolni. A szék esetében, ami a feneküket megegeti, még észlelik, hogy a nap hátrahagyta az erejét. A kőszén esetében erre már nem jövünk rá. Vagyis azt mondhatjuk, hogy ott, ahol a földben kőszén van, mindenütt ősi naperők maradtak fenn. A kőszéntelegekben ősi naperők rejlenek.

Önök is esznek növényeket. Ez esetben magukba pakolják a növényeket, de az önök teste gyorsabban dolgozik, mint a Föld. Odabent nagyon gyorsan lesz a növényből étellel megáldott szén. Az önök testében szénnel teli szénsav keletkezik. Csak nem kövesedik meg, mint a föld mélyén lévő szén, hanem szénsav marad. A szénsavban szén van, amit önök magukban

hordoznak, illetve oxigén, ami a levegőből és a táplálék-
ból származik. Szén és oxigén. De önk vizet is isznak,
így a testükben hidrogén is van. A hidrogén összekap-
csolódik a szénnel és az oxigénnel. Gondoljanak most
arra, ami az emberi testben is benne van és bizonyos
körülmények közt bűzleni kezd. Gondoljanak csak az
állati tojásra, az nagyon tud bűzleni. A nitrogéntől. A
levegőben azért nem bűdös, mert más anyagokkal van
kötésben megfelelő módon.

Nos, önk élük az életüket, ehhez szükségük van oxigénre, szénre, nitrogénre, a testükben pedig alkoholt gyártanak. Azért csinálunk odabent alkoholt, hogy ne hulljunk darabokra. A test ugyanis darabokra hullana - miként azt is teszi halála után -, ha nem termelne alkoholt és alkoholhoz hasonló anyagokat. De fel kell tennünk a kérdést: Melyik testünkre van hatással az alkohol? Legelsősorban a fizikai testre van hatással, ha mértékletesen élünk vele, mert ha az ember maga túl kevés alkoholt hoz létre, akkor jól jön neki egy kevés az anyagok tartósításánál. A fizikai testet egyáltalán nem károsítja az alkohol. A fizikai testre az alkohol egyáltalán nincs káros hatással. Ha az alkohol rossz hatással lenne a fizikai testre, az magán a szőlőtőkén is látszana, hiszen az is egy fizikai test. A szőlőtőke tök részeg, hiszen tiszta alkohol az egész - de fizikai teste ettől egyáltalán nem szenved kárt. A felnőttekre az asztrális testen keresztül hat az alkohol. A gyermekekre azért olyan nagyon káros az alkohol, mert ott valami más is történik. De felnőtteknél az asztrális testre hat, mint ahogy az arzén is, és ezen felül az Én-re. Az Én a vérkeringésben él. Emiatt az alkohol nagyon erős hatással van a vérkeringésre.

Gyerekeknél azért olyan kellemetlen a helyzet, mert az alkoholnak saját asztrális teste van. A növénynek csak éterteste van, de a benne lévő alkoholnak asztrális teste van. Ugyanúgy hat, mint az, ami a vérben buzog. Nem lehet ezt megérteni? Meg lehet érteni, nemde? Ugy hat, mint az, ami a vérben buzog. Ezért az a gyermek, amelyik alkoholt kap, túl korán jut asztrális testhez, aminek csak a tizenegyedik év táján szabadna kialakulnia. Addig ugyanis nem igazán tudja irányítani. Emiatt a gyermek számára az alkohol különösen káros, mert hatása alatt a gyermek asztrális testhez jut.

Ebből viszont azt is láthatják, hogy az alkohol úgy istenigazában az ember lelki részére van nagy hatással. Ott hat. Lerombolja a légzést, a vérkeringést, amelyek a lelki-szellemi részből erednek. Ezekre hat az alkohol.

De most nem szabad azt gondolniuk, hogy a fej meg a mellkas is egy különálló szerv, mert bár az ember hármass felosztású, mégis minden mindennel erősen összefügg. Nemcsak az altestet kell táplálni, hanem a fejet is, sőt különösen a fejet. Amikor az ember alkoholt iszik, jó ha olyan altesttel rendelkezik, ami nagy hatásfokkal képes feldolgozni az alkoholt - vagyis ez most egy olyan ember, aki három-négy pohár bort remekül képes feldolgozni. Nem tudom, Müller úr ezek közé tartozik-e. De valószínűleg jól visel egy kevéske alkoholt, nem?

Müller úr azt mondja, nem igazán, mert már egy pohár sörrel is rosszul van másnap.

Dr. Steiner: Akkor önnél pont fordítva van, ön egyáltalán nem viseli el az alkoholt.

Müller úr helyesel.

Dr. Steiner: Akkor ön arra jó példa, aki egyáltalán nem viseli jól az alkoholt. Ha olyasvalakiról van szó, aki nem tudja jól feldolgozni az alkoholt, annak feldolgozatlanul jut a fejébe, befolyásolja a szemeket, és eléri, hogy a slejmfelnyomuljon a fejbe. Miként a jó borisszának a vére jön mozgásba, annak, aki nem viseli jól az alkoholt, a slejmfelnyomuljon a fejbe, kívül besűrűsödik és szemcséssé válik. A kis szemcsék besűrűsödött slejmdarabkák. Ez történik azzal, aki már az első pohár italt is rosszul viseli. De most tegyük fel, hogy valaki jól viseli az alkoholt. Olyankor is a fejébe száll, de a vérbe is bejut. Nem keletkeznek kis szemcsék, helyette a fej vérkeringése erősödik, és olyan anyagok válnak ki benne, amelyek károsak. Ilyenkor jön a macskajaj, és az ember abba az állapotba kerül bele, amikor már inkább továbbiszik. Ebben különbözik az alkoholnak az emberre gyakorolt kétféle hatása.

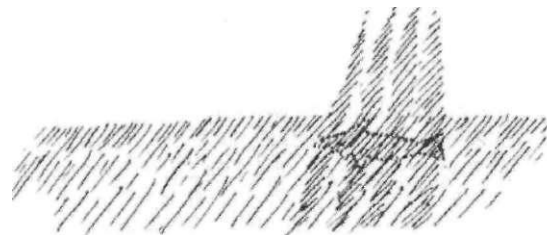
Azt kéne azonban mondanunk: tulajdonképpen semmiféle különbséget nem kellene tenni, inkább, ha bár-

miféle nem normális hatás lép fel, akkor fel kell hagyni az alkohollal. Akármilyen legyen is az alkohol hatása, az soha nem jó, ha az illető továbbiszik.

Mint mondtam, az alkohol az asztrális testre és az Én-re hat. Az Én-re hat izgatólag. Az embereknek ízlik az alkohol, emiatt azt hiszik, kapnak is tőle valamit, ami kiemeli őket a földi dolgokból. Ez egy nagyon érdekes érzés. Hiszen tudjuk, hogy az alkohol nem a földi, hanem a földön kívüli erőktől származik. Az alkohol búfejtő, nem igaz? Az alkohol segítségével az ember kikerül önmagából, amitől nagyon jól érzi magát. Ez az, ami miatt a legtöbben alkoholistává válnak.

De volt még egy kérdésünk, amiről beszélnünk kell. Hajói értettem, Darmstadt közelében van egy tó, amibe meleg ipari víz ömlik. Mindabból, ami már elhangzott, tudhatják, miért van ez a jelenség. Már az előző előtti előadáson is próbáltam rávilágítani: az a tény, hogy a tengeri halaknak nem jut közvetlenül napfény, még nem jelenti, hogy semennyi naphatás nem jut el hozzájuk. Pontosan úgy, miképpen a kőszén is ezer és ezer évig megtartja a napfényt a Föld belsejében, éppúgy a víz is megőrzi a nap hatását. Csak egyszerűen másképpen kell a halaknak ráhangolódniuk, mint a szárazföldi állatoknak. Ha a halaknak tüdejük lenne, mint az állatoknak és az embernek a szárazföldön, akkor képtelenek lennének vízben élni. Mint tudják, ha egy magasabb rendű állat vagy az ember huzamosabb ideig víz alatt tartózkodik, akkor megfullad. Vagyis nem tud vízben élni. A halak azért tudnak élni a vízben, mert nem tüdejük van, hanem kopolyájuk. A kopolyával juttatják a vízben lévő oxigént és a benne rejlő napfényt a szervezetükbe.

Talán tudják, hogyan tenyésztik az aranyhalakat. Átlagos vízben nem lehet őket tenyészteni. Ha nap nélkül tenyésztik őket, akkor elveszítik a színüket. Három-négy hónap után teljesen elhalványulnak. Akkor nyerik vissza élettel teli színüket, ha a vizet, amiben élnek, közvetlen napsugárzás éri. Ugyebár elég nagy különbség, ha a vizet, amiben az aranyhal él, közvetlenül éri a napfény, mert akkor nem a régi naphatást kell felhasználnia, ami már régóta a vízben van, hanem a frisset. (Lásd a képet!)

A darmstadti gyár esetében, ami a meleg vizet a tóba engedi, van még valami más is. Igazat fognak nekem adni abban, hogy ha valami egy ideig kényszer alatt élt és azután újra felszabadul a kényszer alól, akkor különösen nagy erővel kezd el újra élni és fejlődni. Csak gondoljanak arra, hogy mi történne, ha egy embert hosszabb időre megkötöznének. Egy tagját sem lenne képes megmozdítani. Amikor azután megint szabaddá válik, annyira örül az életnek, hogy különösen élvezi. És most gondoljanak arra a vízre, ami a darmstadti gyárból a tóba ömlik. Ez a víz egészen különös módon jutott hozzá a napfényhez. A darmstadti üzem szénrel működik. A meleg a kőszénből származik. A szén megőrizte az ezer meg ezer évvel ezelőtti napmeleget. Ez a napmeleg ömlik bele a tóba. Az a naperő, ami ezer meg ezer évig volt bezárva a kőszénbe, nagyon hatékony, ha kiszabadul. Jobbat nem is lehetne tenni azzal a tóval, minthogy azt a meleget, ami kiszabadult, beleengedjük a vízbe. Akár teljesen mesterségesen is lehetne csinálni az egészet: meleg vizet eresztene egy medencébe, amiben az aranyhalakat tenyésztik. Ez a víz a lehető legjobb hatással van az aranyhalakra is, amitől az elképzelhető legelőbb szintet kapják.

A következő kísérletet végezhetnénk. Veszünk egy nagy medencét. Először alulra meleg vizet engednek, majd rá rendes vizet. Aztán beleengedik az aranyhalakat. Aztán veszünk egy második medencét, amibe meleg vizet engedünk, és folyamatosan engedjük bele a vizet. Aztán lássuk, melyikben lesznek élénkebb színűek a halak. Nem abban, amiben a nyugodt víz van, hanem abban, amibe folyamatosan ömlik a víz, és az életben tartja az erőket.

Ez történik ennél a gyárnál önmagától, hiszen folyamatosan engedik a tóba a meleg vizet. Vagyis nem csoda, hogy nagyon elszaporodtak ott a halak. Ilyenek

a természeti hatások. Csak akkor érti őket valaki, ha valóban a dolgok mögé lát.

Most azt fogják mondani: „De mi az, aminek ilyen hatása van a napsugarakban?” Pontosan ugyanaz az éter, Uraim, ami a mi étertestünkben is tevékenykedik. A napsugárban is az éter tevékenykedik. Ahogyan bennünk is az éter ösztökéli az asztralitást, ugyanígy van ez odakint a természetben. A szőlőtökének van éteritása, éterteste, de azáltal, hogy érintkezik a napmeleggel, asztrális erők keletkeznek benne, földön kívüli erők fejlődnek benne, és ez az alkohol. Csak úgy érthetünk meg bármit is, ha akár az embert, akár a természetet vizsgálva, mindig az emberből indulunk ki.

Most pedig egy egészen más dologhoz érkeztem, amit Burlé úr ruhákkal kapcsolatos kérdéséhez szeretnék kiegészítőül adni önöknek. A legkülönbözőbb dolgokat mondtam a ruházatról, de tényleg nagyon érdekes, hogy az egész ruházat úgy alakult ki az emberi ösztönöknek köszönhetően, hogy teljesen megfelel az ember felépítésének és természetének. Mint fizikai lény az ember három részre osztható. Fejre, mellkasi szervekre, ami elsősorban a légzés és a vérkeringés központja, illetve a belső mozgásé, és ezen kívül a külső mozgásra, a végtagokra. Az ember tehát fizikai teste alapján három részre osztható: fej, mellkasi rendszer - amit általában ritmikus rendszernek hívok, mert ott minden ritmus alapján zajlik - és külső mozgás, mozgásszervek, a külső mozgatórendszerek.

A fejben különösen az étertest hatékony, a mellkasban, a vérkeringésben és a légzésben, az asztrális test, az akaratlagos mozgásban pedig az Én. Ha megfigyelik a ruházatokat - leszámítva a teljesen vad törzsek öltözködését -, láthatják, hogy alapvetően mindig három részre osztható. Persze kissé mindenütt más, ráaggatnak mindenféle firlefancot, kacatot-vacakot, de alapvetően három részből áll. Az emberi történelem során természetesen nagyon sok változáson ment keresztül a ruházat, hozzáadtak, elvettek stb. Az első a bőrmellényből alakult ki. Egyiptomban a férfiak szinte csak ebben jártak. Mire szolgált ez a ruházat az embernél? A végtagok számára találták ki. Azzal, hogy eltakarta a lábat, azt fejezték ki, hogy képesek járni. A lábak erejét szimbolizálta a bőrnadrág.

Érdekes, hogy ezek a dolgok továbböröklődnek. A szabadkőművesek például ilyen bőrmellényt viseltek a gyűléseiken mint különleges kitüntetést. Ez egy ősi egyiptomi örökség. De pont olyan kevésbé vannak ezzel tisztában az emberek, mint azzal, hogy a kitüntetés, amit hordanak, honnan ered. A bőrkötény annak a jele, hogy valaki a végtagjaival nagyon erősen akar hatni. A bőrkötényből alakult ki minden, ami a végtagjainkat takarja. Például a nadrág is, csak már annyira átalakult, hogy sokkal inkább akadályoz a mozgásban, mint segít. De a végtagokra vonatkoztatható. A bőrkötényt az egyiptomiak különösen művészire alakították, és próbálták úgy elkészíteni, hogy pontos és kényelmes legyen. Aztán már a karokat és a mellkast is érintette az öltözet, és készen volt a mellény, amin a felső végtagok is keresztülbújtak.

Másodsor, Uraim, a mellkasi részt kívánta az ember a ruházattal kifejezni. Minden olyannal kifejezi az ember a mellkast, ami ingszerű, és a fejen át kell felhúzni. Az ősi asszíroknál alakult ki az ing, amit felülről vesz fel az ember, és rásimul a testére. Ez fejezi ki a mellkasi rendszert, a belső mozgást. Emiatt vannak rajta redők. A görögök Ázsiából vették át ezt a ruhadarabot, és hozzárakták a redőket, ami bizonyos mértékben még a vérereket is szimbolizálja. Úgy viselték, hogy a vérkeringés legfontosabb áramlatai megjelenjenek rajta.

A harmadik a kabát, amit magára borít az ember. A kabát eredetileg nemcsak a vállat borította, hanem a fejet is. Bizonyos országrészekben még ma is látható. A kabát a fejet is eltakarta. A kapucnis kabátban fejeződnek ki a fejből jövő gondolatok. A bőrkötény inkább az akarat, ami a végtagokban él. Az ing, ami még ma is létezik - az öltönyben még úgy ahogy megmaradt, de a katolikus papok öltözködésében még teljesen jól látható -, a mellkas öltözéke. De az asszonyok ruházatában is felfedezhetjük. Végül a fejet elfedő csukja. Persze sokféle megváltozott már mindez. Gondoljanak csak a kabátra, amit most a vállunkon hordunk, de eredetileg a fejet is elfedte. Egy piros kabát nagyon szép. Ez a szín olyan szép, hogy az ember nem törekszik rá, hogy valamivel elcsúfítsa. Aztán eljött az idő, amiről már beszéltem, amikor az emberek többé nem figyeltek a színekre. Akkor aztán fekete meg kék kabátot készítettek. És mit

csináltak az emberek a kabáttal? Levágták a kapucnit és csináltak helyette kalapot, sapkát. így lett a sapka. Ez persze ma már nem látszik rajta. De annyit mondhatok, hogy valahányszor látok egy embert kabátban és cylinderben, mindig így szólok magamban: „Mennydörgős mennykő, hű de megváltoztál!” - mert a frakk és a cylinder eredetileg egy és ugyanaz a ruhadarab volt. Aztán levagdosták, a kabát pedig elnyerte mai borzadályos formáját mint frakk, fent meg maradt a cylinder. Figyeljék meg egyszer a frakkot és a cylindert együtt, azután próbálják meg a cylindert elől kilyukasztani úgy, hogy csak úgy rá lehessen borítani a fejre, akkor megkapják azt, ami ez a kettő eredetileg volt. így kell megközelíteni a régi ruhadarabokat, és akkor láthatjuk, miből keletkeztek a mai ruhák. Bár nem hiszem, hogy Burle úr olyan sokszor visel frakkot és cylindert, hogy ezért kérdezte volna (derültség). Az emberek úgy néznek ki a cylinderben meg a frakkban, mint akinek levágták a fejét.

Jövő szerdán kilenckor folytatjuk.

NYOLCADIK ELŐADÁS

Jó reggelt, Uraim! Van esetleg újabb kérdésük?

Mutter úr azt kérdezi, hogy mi lehet az oka annak, ha a pupilla megváltozik.

Dr. Steiner: Ez túl személyes kérdés! Valamikor le kellene jönnie a Klinikára, a Terápiái Intézetbe. Amikor lemegyek, szólok önnek, hogy velem jöhessen. Ez orvosi probléma.

További kérdés: *Mit jelent a halak oldalán látható hosszanti csík?*

További kérdés: *Egy ember elképesztő mennyiségű alkoholt ivott, és pár hete elhunyt. Halála előtt néhány nappal rengeteg csokoládét és cukrot evett, ami egyébként soha életében nem volt szokása. Mi történhetett?*

Dr. Steiner: Ami a halak oldalán lévő csíkot illeti, a következő dologgal kell tisztában lennünk. Bármelyik lényt vizsgáljuk, legyen az növényi vagy állati, fel kell tennünk a kérdést: Miképpen áll hozzá ez a bizonyos lény a külvilághoz? Például egy növény esetében ott a zöld szín a levelekben. A zöld szín azon alapszik, hogy a növénynek meghatározott viszonya van a fényhez és a meleghez. Bizonyos dolgokat felvesz a fényből, illetve visszaad, másokat meg nem vesz fel. Ezen alapszik a növény zöld színe.

Azt is kérdezhetnék, miből fakad ez vagy az a jelenség a halaknál. Felhívom a figyelmüket arra, hogy látni fogják: azok a halak, amelyek homályos vizekben élnek, sokkal sötétebbek, mint azok, amelyek áttetsző, tiszta vízben élnek. Azok a halak, amelyek inkább a sötétebb

részeket keresik fel, kékesek vagy feketék. Azok, amelyek a világosabb részeket szeretik, világosabbak. Már ebből is láthatják, hogy a fény és a hő milyen nagy hatással van a halakra.

Figyeljék meg egy alkalommal azokat az állatokat, amelyek olyan vidéken élnek, ahol sok a hó, mint például a jegesmedvék. Maguk is fehérré váltak. Minden, ami él, valamilyen mértékben ki van téve a környezeti hatásoknak.

A halaknál nagyon látványos összefüggés van a külső és a környezet között. Az oldalukon húzódnó sáv arra szolgál, hogy elég érzékennyé tegye őket a fényvel és a hővel szemben. A csík által válnak a halak különösen érzékennyé. Abban nem sokat segít, hogy könnyebben jussanak előre - ahogyan erről egyszer már beszéltem önöknek -, viszont egyfajta érzékszerv, ami belülről érzékeli a fényt és a hőt, és segít azt feldolgozni.

A másik kérdés egy emberre vonatkozott, aki egész életében alkoholista volt, majd élete végén próbált jámbor maradni, emiatt csokit és cukrot evett. Elhangzott, hogy élete utolsó pár napjában tette ezt. Könnyedén megérthetjük ezt a jelenséget, ha számtalan más esettel összehasonlítjuk, amelyek gyakran fordulnak elő az életben. Sok embert ismertem, akiknek egyre reszketegebb lett az írása, ahogy öregedtek. Nem tudtak többé rendszeresen írni, az írásukon nagyon meglátszott, hogy megöregedtek. A korábban erőteljes írásuk reszketegebb lett, de pár nappal a haláluk előtt ismét erőteljes vonásokkal írtak, visszanyerve korábbi írásképüket. Sok embert ismertem, aki közvetlenül a halála előtt újra szép, erőteljes írással írt. Az is számtalan esetben előfordult már - ugyan nem a saját tapasztalatomat osztom meg önökkel, de megbízható megfigyelésekről van szó -, hogy olyan emberek, akik gyermekkorukban megtanultak egy másik nyelvet, mert például más országba költöztek, később újra elfelejtették. Mondjuk később nincs lehetőségük gyakorolni azt a nyelvet, mégis pár nappal a haláluk előtt hirtelen újból tökéletesen beszélnek. Megint felszínre tört! Ezek a jelenségek nagy jelentőséggel bírnak. Mi is történhetett itt? Amikor egy

ember meghal, a fizikai testét, vagyis lényének egyik tagját hátrahagyja a Föld számára. Feloldódik a Földben, szétporlad benne. A következő test, az étertest pár nappal a halál után feloldódik a világéterben. Megmarad az asztrálest és az Én, amelyek segítségével az ember áthaladhat a szellemvilágon. Csak ezek juthatnak keresztül a szellemvilágon.

Az ember egyes lénytagjai ilyenkor teljesen különválnak. Ha valaki látja ezeket a dolgokat, azt fogja tapasztalni, hogy pár nappal a halál előtt elkezdenek eloldódni egymástól. Mitől van tehát, hogy valakinek az írásképe megváltozik pár nappal a halála előtt? Nos, Uraim, a fizikai test segítségével nem vagyunk képesek írni. De akkor minek a segítségével írunk tulajdonképpen? Az Én segítségével. A fizikai testet csak felhasználja az Én az íráshoz. Márpedig az Énünk nem öregszik. Az Énjük pontosan olyan fiatal, mint születéskor. Nem öregszik. Az asztrálest sem öregszik olyan nagymértékben, mint a fizikai test. Viszont a fizikai testet kénytelenek vagyunk igénybe venni az íráshoz, hiszen a fizikai kéznek kell megragadnia a tollat. Ahogy az ember öregszik, a fizikai test egyre gyöngébb és gyöngébb lesz, egyre nehezebben férünk hozzá. Ráadásul még le is rakódnak benne anyagok, aminek az lesz a következménye, hogy az ember nem képes rendszeresen használni az ujjait. Ügyetlenné válik és reszket, ahelyett hogy szép feszes vonalakat produkálna. Amikor közelít a halál, az étertest lassan oldódni kezd a fizikai testtől. Ez már pár nappal a halál előtt is megtörténhet. De néha csak a legutolsó pillanatban. Azt viszont nem mondhatjuk, hogy ha egy embert halála előtt pár napig megfigyelünk, és látjuk, hogy esetleg meghalhat, akkor többé nem próbáljuk meggyógyítani. Ami meglazult, az képes újra szorosan egymáshoz kapcsolódni. Amíg egy emberéletben van, minden körülmény dacára meg kell tenni mindent, hogy meggyógyuljon. A dolog mégis úgy áll, hogy sok embernél a halál előtt pár nappal meglazul az étertest kapcsolata.

Csakhogy amikor az étertest meglazul, olyankor az ember megerősödik. Azt, hogy ez valóban így is van,

valami másból is észrevehetjük. Vannak bolondok, akik rendkívüli erőt képesek fejleszteni magukban. Néha nagyon csodálkozunk, micsoda erőt képesek kifejteni. Nemcsak az ütések sokkal erősebbek, mint egy átlagemberé, de olyan nehéz bútorokat is könnyedén felemelnek, amit másnak eszébe nem jutna megpróbálni. Mint látják, itt valami nagyon különös történik, ami megkülönbözteti ezeket az embereket az átlagtól. Mi történhet? Az őrütek éter vagy asztrálteste egy kissé mindig lazábban kapcsolódik a fizikai testhez. Fizikai testünk nem erős. Az mindig gyenge. A fizikai test az asztrál és étertest segítségével válik erőssé. Nagyon helyesen mondja a népnyelv, hogy: „Hiányzik egy kereke”. Valami meglazult. A népnyelv sokszor szól helyesen, mivel van érzéke az érzékfelettihez. A régi népi szólásokat nem szabad lenézni. Olyasmit láthatunk bennük, ami a valósággal teljesen megegyezik. Amikor az őrült éter vagy asztrálteste meglazul, olyankor ugyanabba az állapotba kerül, mint az, aki pár nap múlva meghal. Amikor az étertest megerősödik, az illető újra rendesen tud írni. Ha az asztrálteste erősödik meg - minden ott van, amit elfelejtünk -, akkor előhúzza az asztráltest-ből mindazt, amit elfelejtett, és újra birtokolhatja a rég elfeledett nyelvet. De vegyük most az ön által említett esetet. Nem ismertem azt az embert, tehát nem tudom, milyen életmódot folytatott. Ön ismerte? Egy ilyen embernél az is nagyon sokat számít, ha volt asszony a közelében vagy bárki más, de lehet hogy éppen ön, aki folyton arról beszélt neki, hogy mennyire káros az alkohol. (A kérdező elismeri, hogy így volt.) Akkor máris van valamink, ami alapján elindulhatunk. Olyan emberek voltak a közelében, akik folyton figyelmeztették, hogy a túl sok ivás káros az egészségre. Csakhogy emberünknek mindez egyik fülén, be, a másikon ki, ahogy mondani szokták. Megint egy szólás, ami nem alaptalan. Teljesen igaz, hogy sok dologban úgy vagyunk beállítva, hogy az egyik fülünkön bemegy, a másikon már ki is jött. Miért? Mert az asztrális test figyelmen kívül hagyja. A fül csak az eszköz. Az asztrális test viszont nem hajlandó meghallani.

Olyan is előfordulhat, hogy az asztráltest nagyon is meghallja, csak a fizikai test nem hajlandó együttműködni, mert az illető túl gyenge. Most képzeljék el, hogy emberünk számtalanszor hallja Erbsmehl úr szájából, hogy: „Te teljesen megőrültél - most nagyon durván fogalmazok -, hogy állandóan leiszod magad. Ez nem mehet így tovább, nem méltó egy emberhez.” és így tovább, amiket szegény ember mind lenyel. Megtörténik, hogy valaki állandóan lenyel mindent, de tovább csinálja ugyanazt. Csakhogy az asztrális teste meghallotta, ami elhangzott. Talán olyan sokszor és olyan erősen hangsúlyozták mindezt, hogy az asztrál- és az étertest el sem tudott menekülni e tudás megőrzése elől. Amíg akadály nélkül csücsültek a fizikai testben, addig nem hallották meg. De abban a pillanatban, amikor a fizikai test állapota miatt az éter- és asztrális test meglazultak, eljutott az emberhez a gondolat: „Erbsmehl úrnak valószínűleg igaza lehetett! Talán tényleg nem normális, hogy egy életen át részeg vagyok. Akkor most vezekelek” - gondolhatják, hogy ezt érezte, hiszen meglazult az étertest és az asztráltest. Akkor azt mondja az asztrál- meg az étertest: „Aha, most már nem iszik alkoholt, most csokoládét meg cukros italokat iszik!” Lehet, hogy ha lett volna limonádéja, azt is megitta volna.

Az, hogy ilyesmi megtörténhet, azt bizonyítja - mármint egy olyan ember számára, aki valódi megértéssel szemléli a dolgokat -, hogy az emberben sok minden van, ami nem jön elő. Ennek éppen az ellenkezőjéről egyszer már meséltem önöknek. Mindennek az ellenkezője abban áll, hogy nem benne marad valami az étertestben vagy az asztráltestben, hanem túl mélyen belenyomulnak a fizikai testbe, miáltal emberünk túlságosan is meghallja a dolgokat. A következő eset történt: Egy valamikori ismerőssémmel - nagyon tanult úriember volt - egy napon az történt, hogy elhagyta a tudata és az emlékezete. Többé nem tudta, ki volt ő és miket tett. Egész tudásából nem maradt semmi. Mindent elfelejtett. Azt sem tudta többé, hogy ő, ő maga. De az értelme mégis tiszta maradt. Nagyon tisztán gondolkodott. Elment a pályaudvarra, vett egyjegyet, és

elutazott. Ami pénze volt, mind magával vitte. Nagyon messzire utazott. Amikor megérkezett oda, ahova a jegye szólt, vett egy másikat. Ezt újból és újból megtette úgy, hogy halvány fogalma nem volt arról, mit is tesz. Az értelem ugyanis különálló az embertől, így minden tökéletesen értelmesen történt, mint ahogyan az állatok is értelemmel teli cselekedeteket hajtanak végre - ahogy azt már többször megvilágítottam önöknek jó néhány példával -, anélkül hogy Énnel rendelkezzenek. Aztán egy napon magára talált, visszatért az emlékezete. Megint tudta kicsoda ő. Tudása újra a fejében volt, és egy berlini hajléktalan szálláson találta magát. Végül ott kötött ki. Stuttgartból indult, és később végig lehetett követni, hogy miként jutott Berlinbe. Tudattalan állapotban Budapestre utazott, majd tovább stb. Visszautazott Stuttgartba. Aztán valaki a családjából - mind nagyon meg voltak rémülve - érte ment. Újra mindenre képes volt. Később öngyilkosságot követett el. Először tudattalan állapotban távozott el, majd öngyilkossággal.

De mi is történt ebben az esetben? Az a férfi, akiről az imént meséltem, úgy él bennem, hogy bármikor meg tudnám őt festeni. Olyan szemei voltak, hogy az embernek az volt az érzése, a koponya mélyéig lát. Olyan volt, mintha az orra beásta volna magát az arcába - de persze nem nagyon feltűnően -, a fizikai testbe. Nagyon furcsán beszélt az emberekkel. Amikor beszélt, a szavairól sokkal inkább meg volt győződve, mint a másik ember. Szinte azt az érzést keltette, hogy annyira szereti saját szavait, hogy a nyelvén ízlelgeti, aztán lenyeli őket. Annyira tetszik önmagának amit mond, hogy lenyeli saját szavait. Ha valaki ellentmondott neki, rettentően dühös lett. Kívül nem mutatta, hogy dühös, csak az arca torzult el. Ha az utcán egy autó kattogva ment, ő szörnyen összerezzent. Ha valami újat meséltek neki, akár jó akár rossz volt, ugyancsak összerezzent.

Ez az ember mindenre nagyon is odahallgatott, és minden azonnal lement a fizikai testébe, ahol kifejezésre jutott. Emiatt az asztrálteste egyre mélyebbre hatolt a fizikai testébe. Semmit sem tartott meg magának,

mint az ön alkoholistája, hanem minden beásta magát a fizikai testbe, mígnem a fizikai test végül még a saját Énjét is eltolta egy id őre.

Ez az ellenkező eset. Az alkoholistánál a figyelmeztetések az asztrális testben maradtak, és csak akkor jöttek elő, amikor az kissé eloldódott. A másik esetben az asztrális test olyan mélyen belesüllyedt a fizikai testbe, hogy képes volt önmagában működni.

Mint látják, az embereknél sokszor megfigyelhetjük, milyen szoros viszony áll fenn a magasabb lénytagok és a fizikai test, illetve az étertest között. De mindez azt is mutatja, hogy az élet csak úgy ismerhető meg, ha figyelünk azokra az élethelyzetekre, amik közvetlenül árulkodnak arról, hogy az emberben van fizikai-, éteri-, asztráltest és Én.

Vannak esetek, amikor valakinek hirtelen teljesen megváltozik az étvágya, az ízlése az élete során asztráltestében hagyott morális dolgok miatt. De még egyéb jelenségeket is tapasztalhatnak. Előfordul például a következő. Nagyon érdekes történetet fogok elmesélni. Volt egyszer egy asszony, aki zöldségekkel meg effélékkel üzletelt. Ez nagyon régen történt. Zöldséges kosarával háztól házig járt. Pont olyan volt, mint amilyennek az ember egy zöldséges asszonyt elképzel. Nevetett, ha valaki viccet mesélt, egyébként elég közömbös volt az élet iránt. Zöldséget vitt a házakhoz, elfogadta érte a pénzt, így telt az élete. Egyszer érkezett egy házhoz, ahol megint el szerette volna adni a zöldségeit. De csak a ház ura volt otthon, ő nyitott neki ajtót. Ennek az úrnak nagyon különleges pillantása volt. Nagyon komolyan pillantott az emberekre, és már sokszor megfigyelte, hogy ha ezzel a pillantással néz, akkor az emberek olyasmiről kezdenek beszélni, amiről egyébként inkább hallgatnának. Ekkor a következő derült ki - nagyon megbízható forrásból származik ez a történet: A zöldséges asszony megérkezett, a férfi ránézett. Láttá, hogy a nő megrémül, de nem szólt csak nézte. A nő így szólt: „Ne nézzen így rám! Kérem, ne nézzen így rám, inkább mindent elmondok.” A férfi nem szólt, csak tovább nézte. A nő pedig azt mondta: „Csak félelemből

tettem." A férfi még mindig nem szólt, csak nézte a nőt. „Kérem, ne nézzen így, nem tettem volna meg, ha nem féltém volna annyira." A férfi csak nézett, nem szólt. „Elmondok mindent, csak könyörgök, ne nézzen így rám!" A férfi nézett. „Kérem, ne nézzen! Nem öltem volna meg, ha nem féltém volna annyira." A férfi tovább néz. „Nagyon féltém az emberektől, mert az a gyermek nagyon rosszakat mondott rólam az embereknek. Nem is voltam teljesen magamnál." És mint látják, a nő A-tól Z-ig elmesélte a férfinak, hogy megölt egy gyermeket. Mi történt itt?

A helyzet a következő. A férfinak volt egy nagyon különös, éles tekintete. Ha valakinek átlagos tekintete van, akkor beszélgetés közben nem nagyon nyomja vele a másikat. Ha valaki könnyen fixálja a tekintetét, akkor az képes áttörni a gátakon, és magnetizálja a másik étertestét. Márpedig a lelkiismeret az étertestben található. Ha az étertest rendesen kapcsolódik a fizikai testhez, akkor az ember rögtön képes elnyomni azt, ami megmozdítja. De ha valami magnetizálja az étertestet, például egy ilyen tekintet, akkor elkezd eloldódni. Ha pedig valami nyomja az ember lelkiismeretét, akkor az is eloldódik, felemelkedik és rettenetesen zavarja az asztrálestet és az Én-t. Ennek pedig az lesz a következménye, hogy az ember beismerő vallomásokat tesz, amiket egyébként soha nem tenne.

Ez megint azt bizonyítja, hogy ha az étertest kapcsolatát mesterségesen meglazítják, akkor önállóvá válik, és hogy nagyon sok minden rejtőzik az ember fizikai testében, amit ott hordozunk. Bizonyos körülmények között mindezek előjönnek halál előtt, bár nem mindig.

Nagyon sokszor visszaélnék ezekkel a dolgokkal. Ha egy kicsit is figyelték a háború előtti eseményeket, láthatták, hogy rengeteg levél járta az országot egy amerikai vállalat címzésével. Mindig ugyanaz volt benne. Mi történt? Alapítottak egy amerikai vállalatot, aminek szerte Németországban voltak fiókjai. Frankfurtban és a legtöbb nagyvárosban szintén, valószínűleg jól ment nekik az üzlet. Elterjedt a hír, hogy aki hatalmat akar az emberek felett, az rendeljen egy bizonyos könyvecskét

ettől a vállalattól. Csak ennyi meg ennyi pénzt kell elküldeni, aztán megkapja a könyvecskét, abban pedig benne vannak az utasítások, miként lehet hatalmat szerezni az emberek felett. Minden utazó ügynök és kereskedő azt gondolta: „Milyen szép is lenne, ha hatalmam lenne az emberek felett. Mennydörgős mennykő, mennyit fogok tudni eladni, senki sem fog tudni ellenállni nekem." A könyvecske azzal indított, hogy elmagyarázta, miként kell a tekintetet úgy használni, hogy ne pont a szemébe nézzünk a másíknak, hanem a két szem között fodrozzunk egy pontot éles tekintettel. Az magnetizálja a másikat, és azt fogja tenni, amit csak akarunk. Mindenki megrendelte. Ahol csak előfordultak ilyen ügynökök, tömegével jöttek a csomagok. A legtöbbnek ettől fikarcnyit sem ment jobban az üzlet. A legtöbbnek nem használtak a jó tanácsok. De néhányan képesek voltak használni. És olyat tettek, amit soha nem szabadna megtenni, mert az emberi szabadsággal szembeni bűn. Senkinek sem szabadna arra törekedni, hogy ilyen hatalomra tegyen szert egy másik ember felett! Amikor a természettől kapja ezt a képességet, mint az a férfi, akiről beszéltem, bizonyos körülmények között az is éppen eléggé rossz, de olyankor legalább a természet adja ezt a képességet. Olyankor sokkal kevésbé élnek vissza vele, mint azok, akik el akarják sajátítani. A háború alatt lecsengett ez az örület, és most már szinte egyáltalán nem létezik. De éppen ezekből a dolgokból lehet megtanulni, hogy az emberek miképpen használják ki a szellemet. A legdurvább materialisták, akik megrendelték ezeket a dolgokat, felhasználták a szellemet, de csak ott, ahol profitra tehettek szert. Nem hisznek a szellemben, mégis kihasználják, hogy profitot termeljenek vele. Arra akartam csak felhívni a figyelmüket, milyen súlyosan vissza lehet élni ezekkel a dolgokkal.

De még sok mindent megfigyelhetünk ezen a téren. Amit ebben az esetben egyesek tudatosan próbáltak meg elérni, és ami abban a könyvecskében le volt írva, azt néhány ember, ha nem is ilyen nagy mértékben, de használja, ha el akar érni valamit. Talán voltak már olyan gyűléseken, ahol szónokok beszéltek. Egyet fognak

velem érteni abban, hogy nem a szónokból áradó meggyőződés játssza az egyetlen szerepet abban, hogy mekkora a hallgatókra gyakorolt hatása, sokkal inkább az a befolyásoló erő, ami a szónokból a hallgatók felé árad. A helyzet az, hogy éppen a legnépszerűbb szónokok azok, akik helytelen módon nyernek befolyást a tömegek felett. Korunkban remek alkalmak nyílnak tapasztalatszerzésre ez ügyben.

Mostanában például a Goetheanumban írok az életemről. Ezeket az írásokat talán olvasták is páran önök közül. Töreksem a lehető legegyszerűbb elbeszélésre, cirádák nélkül, soha nem használva erős kifejezéseket. Már akadt is egy kritikus, aki jól megfedte ezért az írásaimat, és azt mondta, hogy nem érezhető a költészet és valóság, mint Goethénél, hanem inkább a józan valóság. De én pont erre töreksem. Egyáltalán nem töreksem elérni mindazt, amit egy ilyen kritikus elvár tőlem. A kritikusoknál a józanság helyet a részeg stílus az uralkodó. A részeg stílust találhatjuk mindenütt manapság. Ma nem hatni akarnak egymásra az emberek azzal, amit mondanak, hanem le akarják nyugtózni a másikat. Itt kezdődik az a hatás, ami már nem helyénvaló. Amikor ugyanis úgy ír valaki, ahogyan azt én teszem, akkor az Én-re van hatással, aminek megvan a maga szabad akarata. Amikor a részeg stílust használja valaki, az az asztrális testre hat, ami nem annyira szabad, sokkal inkább nem szabad. Úgy lehet hatni az asztrális testre, ha a beszélő tudja, hogy szavait szívesen hallgatják.

Azok az emberek, akik ezzel a módszerrel nem meggyőznek, hanem rábeszélnek, olyan szavakat és mondatokat használnak, amiről tudják, hogy a másiknak tetszik, míg az az ember, aki a valóságról beszél, nem feltétlenül olyat fog mondani, ami a másiknak tetszésére van. Korunkban az igazság nem nagyon tetszik az embereknek. Már abból, ahogyan ír valaki - ha a mondatai logikusak, egyik következik a másikból -, látni lehet, hogy az Én-re hat, ami rendelkezik szabadsággal. Ha a mondatok nem logikusak, de láthatólag úgy vannak megfogalmazva, hogy a másik ember tetszését

lelje bennük, akkor felszítják a sóvárgást, az ösztönöket, szenvedélyeket, vagyis az asztrális testre vannak hatással, ami viszont nem rendelkezik szabadsággal. Korunk egyik ismertetőjegye, hogy igen sokszor esik szó a szabadságról, mégis a szóban és írásban nyilvánosan elhangzott mondatok követik el a legnagyobb bűnt az emberi szabadság ellen. Mindenütt azt látjuk, hogy visszaélnak a nyilvános beszéddel és írással.

A szokványos, hétköznapi eseményeket is jobban megértik, ha képesek különbséget tenni az Én és az asztrális test közt aszerint, hogy éppen melyikre hatnak. Például olyan jelenségeket is könnyebben megértene, mint hogy egy ember a halála előtt újra rendesen képes írni, vagy beszélni kezd egy rég elfeledett nyelven, vagy esetleg erkölcsi nyomás alatt állva - amit egész életében figyelmen kívül hagyott - a halála előtt hirtelen olyasmiket eszik, amiket azelőtt soha. Ebből láthatják, hogy a fizikai testben ott rejlik az Én, ami eloldódik.

További kérdés: *Doktor úr múlt alkalommal beszélt az arzén hatásáról. Manapság Svájcban megint aktuálissá vált az ópiumkérdés. Nemrégiben Dr. Usterinek megjelent egy cikke a „Goetheanumban” az ópium és a mák közötti összefüggésről. Hallhatnánk valamit az ópiumról?*

További kérdés: *Körülbelül két éve publikálták Einstein teóriáját. Ma kevesebbet hallhatunk róla. Beigazolódtott ez a teória, vagy eltűnt a süllyesztőben?*

Dr. Steiner: Einstein teóriájáról sokáig kellene beszélnem, mivel röviden kifejtteni túl bonyolult. Ha valóban meg akarjuk érteni, akkor némi matematikai ismeretre mindenképpen szükség van. De azért nagyon érdekes volt Einstein elméletével kapcsolatban az a tény, hogy bár jó sokan beszéltek róla, érteni nemigen értették. Csak fennhőázásból beszéltek róla, hiszen, mint mondtam, a megértéséhez matematikai ismeretek szükségesek. De amennyire matematika nélkül is meg lehet érteni, elmondok majd róla valamennyit, amiből érthetővé válik, hogy egyfelől igaz, másfelől viszont jó

nagy tévedés. Még ma is beszélnek róla. A nagyközönség mindenre ráharap, ami a lapokban megjelenik. A nagyközönség mára elfelejtette ugyan, de az egyetemi professzorok ma is einsteiniánusok. A tanult emberek közt az einsteini elmélet ma sokkal elterjedtebb, mint pár éve. Néhány dolgot elmondok majd róla a következő előadáson. Csak kicsit több időre van szükségem, mint ami ma rendelkezésünkre áll. Van ezen kívül még kérdés?

Kérdés: Különösen az ópium és az alkohol különbsége érdekelne. Dr. Usteri cikke azt sugallja, hogy a mákony felfelé húz, az alkohol meg lefelé.

Dr. Steiner: Nézzék Uraim, fel kell tennünk magunknak a kérdést: Melyik lénytagot befolyásolja az alkohol? Az Én-t. Ehhez fizikai eszközként a vérkeringést használja. Fizikai szinten az alkohol a vérkeringésen keresztül fejt ki a hatását az Én-re. Ezért a vérkeringést - ami igazából az ember életének alapja - az alkohol nagy mértékben befolyásolja.

Az ópium nagyon erős hatást fejt ki az asztrális testre, mégpedig oly módon, hogy kihúzza a fizikai testből. Az ember pedig mindezt nagyon kellemesnek éli meg. Kis időre megszabadul a fizikai testétől, amit nagy jó-téteménynek érez.

Valószínűleg már hallották, hogy az alvás édes. Csak-hogy alvás közben nehéz az alvás édességét valóban megtapasztalni, mivel alszunk. Nem lehet az élvezetet érezni, csak utóíze van. Éppen ez az utóíz mondatja az emberekkel, hogy édes az alvás, édes az álom. Ha ópiumot vesz magához az ember, akkor érzékeli ezt az élvezetet. Mert úgy van a testében, mintha aludna, miközben ébren van. Emiatt érzi magát olyan nagyszerűen ebben az állapotban. Olyan, mintha egész testét cukor töltené el, valami egészen különleges cukor, teljesen eltölti testét az édesség. Csakhogy közben az asztrális test elszabadul a fizikai testtől, ami miatt viszont mindent érzékel, még ha nem is teljesen tisztán. Nem szokványos álmái vannak, hanem a szellemi világot

érezkeli. Nagy utazásokat tesz a szellemi világban. Ez tetszik neki. Vagyis, ahogy ön is mondta, felemelkedik a szellemi világokba. Az alkohol ezzel szemben igénybe veszi a fizikai testet, le egészen a vérkeringésig. Az asztrális test nem szabadul el. Még jobban igénybe veszi a fizikai testet. A fizikai test az egész embert teljesen igénybe veszi az alkohol esetében, sokkal inkább, mint egyébként. Ez a különbség. Az ópium esetében a szellemi-lelki rész felszabadul, élvezi a fizikai test édességét, utazgat a szellemvilágban, még ha nem is teljesen szabályosan. A keletiek sokat írtak a szellemvilágról - még ha nem is mindig teljesen szabályos módon - az ópium, a hasis és más anyagok hatása alatt.

Többek közt ez is egy olyan téma, ami nem nagyon érthető meg anélkül, hogy ismernénk az ember négyes felépítését.

Következő szombaton kilenckor folytatjuk.

KILENCEDIK ELŐADÁS

Jó reggelt, Uraim! Esetleg egyiküknek, másikuknak eszébe jutott-e valami, amit szeretne megkérdezni? Vagy valami azzal kapcsolatban, amiről a közelmúltban beszéltünk?

Mutter úr megkérdezi, hogy mondana-e a doktor úr esetleg valamit arról a kérdésről, amit nemrégén már fel-tettek: miszerint vannak kuruzslók, akik az ember vizelet-éből állapítják meg a betegséget.

Dr. Steiner: Igen, erről valóban kérdeztek nemrégén. Ezt a kérdést átfutottam, de lehet, hogy nem volt rá idő.

Müller úr tovább kérdez: Baselbietben él egy ember, aki nagyon jó eredményeket ért el azokkal a szerekkkel, amiket a vizelet vizsgálata után adott a betegeknek. Mit gondoljunk erről?

Dr. Steiner: A vizelet vizsgálatáról a következőket mondhatom. A vizelet vizsgálata nem a kuruzslók sajátja, a tudományosan elismert orvoslásban ugyanakkora szerepet játszik. De elég nagy a különbség a módszerek között, amellyel a mai doktorok kezelik ezt a kérdést, illetve az ön által említett emberek között, akik ugyebár nem orvosok. Mindez a következőn alapszik. A vizelet vizsgálata ősidők óta mindennemű orvosi vizsgálódásban óriási szerepet játszott. De megfontolandók ezzel kapcsolatban a következők. Ha visszamegyünk az orvostudomány 18. század előtti szakaszára - mert hiszen az orvostudomány reformja először ekkor ment végbe, mégpedig a 18. századi Itáliában -, akkor azt vesszük észre, hogy mind a diagnózis, mind a gyógymódok teljesen más princípiumokon nyugodtak. A mai

orvoslás megveti ezt a régi tudományt. Ami bizonyos mértékben jogos, másfelől viszont egyáltalán nem az. Tisztában kell lennünk a mai és a régi orvostudomány közötti különbséggel, ha érteni akarjuk a mai orvostudományt. A régi orvostudomány tökéletesen tisztában volt azzal, hogy az ember nem pusztán fizikai testből áll, ami szemmel látható és kézzel megérinthető. Tudták, hogy az ember érzékfeletti lény is egyben, és ez az érzékfeletti rész áthatja a fizikai testet, amint azt eddig minden alkalommal hangsúlyoztuk.

Akkor fogják meglelni a különbséget az új és a régi orvoslás közt, ha az emberi lét legelejére mennek vissza, nevezetesen a születés előtti időkre. Nem a születés előtti szellemi létre, hanem a fizikai, a magzati létre gondolok az édesanya hasában. A mai orvoslás és általában a természettudományok alapvető fontosságúnak tartják, ahogy a pete az anya testében kifejlődik és felépül. Először még csak a petesejttel van dolgunk, ami megtermékenyül. Ez egy nagyon kicsi, kizárólag mikroszkóppal megfigyelhető sejt. Ez a sejt a továbbiakban osztódni kezd, és kehelyformát vesz fel. A harmadik héten karimát növeszt az egyik oldalon. A hatodik hetedik héten az ember egy kis hallá formálódik. Az egyik oldalon kialakul a fej (lásd a rajzot), itt jönnek létre az első idegpályák. És így tovább. Lépésről lépésre végigkövetve ezt a folyamatot kutatja a tudomány az ember és az állatok keletkezését.

Mindezen kívül azonban van még valami a magzat körül az anya testében, mégpedig egy sűrű folyadék. A folyadék körül pedig mindenütt ott az anyaméh. Ebben a folyadékban mindenféle dolgokat találhatunk, ami a szülésnél majd mint méhlepény és magzatvíz eltávozik. Erre úgy tekintenek, mint valami hulladékra, mint aminek semmi haszna, semmi jelentősége, mint ahogy mindenre így tekintenek, ami az élőlényekből eltávozik.

De a helyzet egészen más. A helyzet a következő: Abban, ahogyan a sejt osztódni kezd, majd kialakul az emberi test, a külső természeti erők dolgoznak, de abban a folyadékban, ami mindezt körülöleli, ami a szülésnél kilöködik, abban a szellemi-lelki erők tevékenykednek. A szellemi-lelki elsősorban a kicsi emberi test körül található. Csak később húzódik be az emberi testbe. A szellemet abban a valamiben kell keresnünk, amit a szülés után kihajítanak. Ez ugyan nagyon meglepő, viszont rendkívül fontos.

Manapság olyannyira megtagadják a szellem vizsgálatát, hogy egy barátom feladatként tűzte ki, hogy az általam megadottak alapján megvizsgálja, miként adja le az embriót, vagyis a fizikai lény számára a méhlepényt és a magzatvizet, illetve a burokat a szellemet. Ez tudományosan meglehetősen jól vizsgálható. De sajnos megfeneklik az ügy azon a ponton, hogy ha véletlenül hozzájuthatnánk is egy embrióhoz - ami már magában véve sem túl gyakori eset - ha az anya meghal vagy valamiért muszáj megoperálni, a mai természetkutatók azonnal mindent elvesznek, és nem hagyják, hogy az emberi petét bárki megvizsgálja. Már maga az a mód, ahogyan mindezt kezelik, zavaró egy valódi tudomány számára. A materializmus már ott elkezdődik, ahogyan az ember keletkezését vizsgálják.

Mint önök is tudják, az emberben mindaddig zajlik a kiválasztás, amíg életben van. Amit pedig kiválasztunk, az nem túl közkedvelt a mai világban, mivel erősen bűzlik. A kiválasztási folyamatok végtermékei majdnem mind bűzősek. Ezért úgy is tekintenek rájuk - megjegyzem, némi joggal -, mint amit el kell tüntetni, le kell mosni stb. Ezek a végtermékek azok, amelyeket említettek: a vizelet, a széklet, az izzadság és még sok minden más. Még az is ezek közé tartozik, amit a körmükből levágnak. Azzal a különbséggel, hogy az egy szilárd végtermék. Csakhogy vannak olyan dolgok, amelyekre nem úgy tekintenek, mint a kiválasztás végtermékére, pedig mégis azok.

Például az egyik olyan szervünk, amit a legnemesebbek közé sorolnak: az emberi szem. Gondoljanak csak

arra, milyen egyszerű kivenni az emberi szemet. Szinte kiválasztva csücsül a szemüregben. A szemben lévő folyadék - ezt már elmagyaráztam önöknek - szintén egy kiválasztási végtermék. Azt is mondtam, hogy a különböző szervekben, a fülben illetve a hallójáratban is kiválasztási végtermékek vannak, amire a fülzsírból is következtethetnek, ez a legkülső végtermék a fülben. Az emberben mindenhol a kiválasztás anyagaira bukkanunk. Egyfelől az emberben zajlik a felépítés, másfelől a lebontás, a kiválasztás.

Nos, mi következik ebből? Nemrégem említettem valamit, ami nagyon tanulságos ebben a tekintetben. Azt mondtam, hogy az emberek az idegekre és az agyra úgy tekintenek, mint bármely más szervre, mint a májra vagy a lépre. Csakhogy, Uraim, ez nem igaz. Az agy a kiválasztás egyik végterméke! Ha pedig össze akarjuk hasonlítani valamivel az agyat, akkor az nem a bél lesz, hanem ami a bélben benne van. Vegyünk egy darabka belet: van ott bélfal illetve béltartalom (lásd a képet). A helyzet a következő. A bélfal hullámos. Az agynál, illetve az idegeknél hiányzik a fal. Bár ott van, de nem látszik, mert áttetsző. Csak a tartalom látható (lásd a képet). Joggal mondhatnák: mi tölti ki az agyat? Egy igen sajátságos béltartalommal van kitöltve. Ha tehát a béltartalmat mocskosnak mondjuk, akkor az agyat is mocskosnak kell tartanunk. És tudományosan ez teljesen így helyes. Ugyanis a gondolkodási folyamat nem az agy tevékenysége. Sokkal inkább mondhatjuk, hogy a gondolkodási folyamat közben választódik ki az agy. Minél feljebb haladunk az emberen, annál több mindent találunk, ami csak egy kiválasztási végtermék.

Beszéltem már önöknek az érzéki emberről, amely látható, illetve az érzékfeletti emberről, amely bennünk is van ugyan, de nem látható. Az emberből azt látjuk, ami folyamatosan felépül, amiből a fizikai emberi test kialakul. Először kialakulnak a karcsőkevények, aztán a lábcsőkevények stb. (lásd az előző ábrát). De az érzékfeletti, az asztrális test és az Én, a kiválasztásra vannak, folyton a kiválasztást végzik. Felépítést csak a fizikai test és az éteri test végez. Az asztráltest és az Én pedig mindig lebont.

Ha az ember házat épít, arra törekszik, hogy a lehető leggyorsabban felépüljön és hogy abban a lehető legtovább lakhasson. De a természet időről időre lebontja ezeket, különben önök még ma is láthatnák azokat a házakat, amelyek az ősi Indiában álltak. De már azok közül is csak keveset láthatnak, amelyek itt nálunk álltak háromszáz éve. Az ember esetében az a helyzet, hogy a felépítés és a lebontás teljesen egyszerre megy végbe. Először felépítünk. Eszünk, felvesszük a tápanyagokat, amelyek a májba jutnak, ahol átalakulnak. Ezután már meg is kezdődik a lebontás, a kiválasztás. Az emberi tevékenység tulajdonképpen teljes egészében a felépítésből és a lebontásból áll. Ha csak felépítenénk, akkor buták és tompák lennénk. Sok hülye fickóból állna az emberiség. De nem egyszerűen hülye fickók lennénk, hanem egyenesen szellem nélkül járkáló növények, ha csak felépítenénk. A tény az, hogy lebontunk, hogy példának okáért az agyban folyamatos a kiválasztás, hogy vannak kiválasztó szerveink, mirigyeink. Mindezekre alapszik, hogy nem vagyunk teljesen hülyék, hanem eszes, okos emberek, némi különbséggel persze. A szellem tehát a lebontáshoz kapcsolódik, nem a felépítéshez. Emiatt persze a lebontó folyamatok jelent ősege óriási.

A helyzet a következő: az a folyamat, ami akkor megy végbe, amikor a méhlepény, a magzatburok és a magzatvíz kiválasztódik, végbemegy minden egyes lebontó folyamat esetében. Amikor az emberi lény felépítése körül egyre több lebomlás megy végbe, olyankor a szellem tevékenykedik. Születés után, amikor a szellem már képes magában az emberi testben is tevékenykedni, akkor

a méhlepényre, a magzatburokra és a magzatvízre nincs szükség többé. Emiatt kilöködik. De az életben végig folyamatosan történik kilöködés. Kilöködnek anyagok a többé-kevésbé szilárd vagy lágy béltartalommal, kilöködnek anyagok a vizelettel és kilöködnek anyagok az izzadtsággal is. Hogy milyen jelentősége van az izzadásnak, arra akkor jöhetünk rá, ha egyszer igazi rémál-munk van. Figyeljenek csak oda egyszer, amikor igazi rémál-munk van. Ha például azt álmodják, hogy valaki üldözi önöket, aki meg akarja ölni vagy legkevesebb jól elnászpángolni önöket. Önök elfutnak. Csak futnak és futnak és futnak. Aztán hirtelen felébrednek, de szinte fürdenek az izzadtságban. A felfokozott tevékenység, ami végbemegy, hogy olyan képeket látnak, ami félelmet vált ki, izzadás formájában zajlik le. Az izzadás testi kísérő tünete annak, ami egy rémálom esetében végbemegy. Vagy gondoljanak csak egy súlyos tüdőbetegre, aki ugyan még nincs az utolsó stádiumban, de a tüdöje nem működik rendesen. Mivel a tüdő nem működik rendesen, összenyomódik: ennek az embernek rémálmai vannak. És le is izzad minden éjjel. Van tehát egy összefüggésünk az izzadtság kiválasztása és a szellemi tevékenység között, amikor álmunkban képeket látunk. Ilyenkor Uraim, az étertest működik, mivel a rémálom csak a felébredés pillanatában zajlik le. Az ember azt hinné, hogy egész éjjel rémálma volt. Pedig az egész álom a felébredés pillanatában történik meg.

Be is lehet bizonyítani, hogy felébredéskor játszódnak le a rémál-mok. Egy alkalommal, amikor sokan a mostaniak közül még nem voltak jelen, elmeséltem egy jellegzetes álmot, amiből látható, hogy az egész a felébredés pillanatában szalad át a fejen. Egy diák az előadó terem ajtajában áll. Egy másik jön oda hozzá és szidalmazni kezdi. Diákok közt ez borzalmas sértés. Csakis párbajjal lehet megoldani, máshogy nem. Azonnal segédet keres magának. A másíknak is kell egy segédet találni - egészen hosszú történetet álmodik meg a diák -, megbeszélnek mindent, a segédek egyeztetnek. Ez látszólag borzalmasan sokáig tart. Megálmodja, ahogyan kimennek az erdőbe, ahogy felállnak egymással

szemben, kimérve a távolságot és lelépik. A pisztolyokat megtöltik, majd céloznak és eldördül az első lövés -mindezt végigálmodja, majd felébred! Észreveszi, hogy álmában annyira nyugtalan lett, hogy leesett a székről. Még esik lefelé, mialatt felébred. Vagyis az egész álmot az okozza, hogy leesett a székről. Ebben az egyetlen pillanatban futott át a fején az egész álom. Csak belsőleg érződik ennyire hosszúnak. Valójában az egész álom a felébredés pillanatában zajlik. Emiatt van, hogy a beteg emberek a felébredés pillanatában rémál-mokat álmodnak. Alszanak, majd felébredéskor megindul az izzadtság kiválasztása. Ilyenkor az étertest tevékenykedik. Ha magunktól korán ébredünk, akkor az asztráltest és az Én, amelyek éjjel eltávoztak a fizikai testből, éppen visszatérnek, ami miatt izzadni kezdünk. Vagyis izzadásnál főként az étertest intézkedik, hogy szellemi lények legyünk. A kövek és a növények nem álmodnak, ilyenformán nem is nevezhetőek szellemi lénynek.

De vizsgáljuk most a vizelet-kiválasztást. Azt nem vesszük észre olyan nagymértékben, mint az izzadást, mert az izzadás nem nagyon tud mást tenni, mint eltávozni és befedni a bőrfelszínt. Ha például a bőrben kis zacskók volnának, amelyekben felgyűlhet az izzadtság, egy másik finom kis bőr pedig még el is fedné, akkor észre sem vennénk. Akár létezne is, hogy a bőr belsejében ilyen kis zsákocskák vannak. Odabent felgyűlne, majd finom kis izmok segítségével kipréselődne és elfolya. Ahogyan az izzadtságot az étertest, úgy a vizeletet az asztráltest választja ki. Csak épp nem vesszük észre, hogy ha nő az érzelmek intenzitása, akkor több vizelet választódik ki, mintha az érzelmek gyengék. A vizelet ugyanis nem azonnal távozik. Ha valaki lelkes valami iránt és huzamosan ebben az állapotban marad - teljesen lényegtelen, hogy tesz vagy csak szemlél valamit - és az embernek nem lenne húgyhólyagja, akkor ebben az állapotban folyton ürülne a vizelet. Meglehetősen rossz elrendezés lenne. Nem mehetnénk be egy múzeumba, mivel ott rögtön fellelkesülünk. Mindenhol WC-k állhatnának. Viszont a helyzet az, hogy az így kiválasztott anyagokról a természet gondoskodott.

A húgyhólyagban összegyűlik és bizonyos időnként kiürítjük. De a vizeletet főképpen az asztrális test választja ki, ami mindenhol ott van a testben, a vizelet a test minden pontjáról érkezik, a vesékben gyűlik össze, és onnan megy a húgyhólyagba.

A béltartalom viszont főképpen az Én fennhatósága alá tartozik - állatoknál az asztrálest alá, de embereknél az Én alá. De nemcsak a bél munkálkodik a kiválasztásban, hanem a teljes ember. Az emberben mindenütt folyik a kiválasztás. A bél csak az elvezető csatorna. Azt mondhatjuk tehát: éppen a kiválasztáson látszik, hogy az izzadásnál az étertest működik közre, a vizeletnél az asztrális test, a székletnél pedig az Én.

Ha erre rájöttek, máris nem tudnak úgy tekinteni a kiválasztásra, mint lényegtelen dologra. Tegyük fel, hogy valakinek normális a vizelete. Ez esetben az asztrális test rendesen dolgozik. Hogy valaki beteg vagy egészséges, teljes egészségben az asztrális testtől függ. Minden, ami összefügg a betegséggel és az egészséggel, kapcsolatban áll az asztrálest tevékenységével.

Ha például tojást eszünk, amit meg kellene emésztetni, akkor a tojás először a szájba kerül, majd a gyomorba. Onnan a belekbe jut, ahol mint tojás végleg teljesen szétesik. Szétesik a tojásfehérje. De az alatt az út alatt, amelyet a fehérje a belekből a májig megtesz, újra felépül, és az állati illetve adott esetben növényi fehérjéből ezen az úton végighaladva emberi fehérje keletkezik. A vérbe már csak az emberi fehérje jut be.

Ha megfigyelik az emberi szervezetet, láthatják, hogy középen ott a rekeszizom (lásd a rajzot), alatta a máj, felette pedig a szív. Ezeket kizárólag a rekeszizom választja el egymástól. Ami a belekből a májba érkezik, átváltozik állati és növényi fehérjéből - ezeket a rajzon sárgával jelölöm - emberi fehérjévé (sötét sárga). Mindezt a máj fogja össze, és innen távozik a szívbe.

A helyzet a következő: Ha fehérjét eszünk, akkor az asztrálestnek dolgoznia kell, hogy az állati és a növényi fehérje szabályosan átalakuljon emberi fehérjévé. Ha az asztrális test lusta, olyankor nem tud rendesen dolgozni. Ilyenkor a májban az állati fehérjéből nem készül emberi fehérje, ehelyett az állati fehérje közvetlenül bejut a vesékbe, és a vizelettel kiválasztódik. Ha ilyen esetben a vizeletet megvizsgálják - amit a modern medicina meg is tesz - akkor a vizeletben megtalálják a fehérjét.

Vagy tegyük fel, önök krumplit esznek. A burgonya már a szájban elkezd átváltozni, mivel a keményítő egy általánosan fontos tápanyag, és nemcsak azért létezik, hogy inget keményítsenek vele. A burgonya szinte kizárólag keményítőből áll. A burgonya, cukorrá változik, miközben megteszi az utat a szájból a gyomorba, majd onnan a belekbe. A burgonyakeményítőből először dextrin lesz, majd cukor. A burgonya csak a szájban rossz ízű. A belekben elképesztően édes, mivel átváltozik cukorrá. De amikor a belek a burgonyakeményítőt átalakították cukorrá, majd emberi cukorrá, akkor a test minden részéhez eljuttatják, ami ez által melegebb lesz, ebből nyeri ugyanis a belső hőt, amivel rendelkezik. De ahhoz, hogy mindez megtörténhessen, az asztrális testnek szabályosan kell működnie. Ha nem így van, akkor nem éri el, hogy a cukor szabályosan átalakuljon emberi cukorrá, és ez esetben a növényi és az állati cukrok egyenesen a vesébe kerülnek. A cukor kiválasztódik, az ember pedig diabéteszes, vagyis cukorbeteg lesz.

Mindezt a mai modern orvostudomány vizsgálja is, és rendkívül fontosnak tartja. Sőt, manapság ez a legelső, amit megvizsgálunk: a vizelet fehérje- illetve

cukortartalmát. Ez rögtön ad egy kiindulópontot azzal kapcsolatban, hogy az adott embernek ez vagy az a betegsége van-e vagy nincs.

Tegyük fel a következőt: azt szeretnénk, hogy a fejünk egészséges legyen - ami itt a földön a fizikai ember számára nem a legjelentéktelenebb ügyek közé tartozik -, az emberek mindenekelőtt a fejüket akarják egészségesnek tudni, mivel azt képzelik, hogy a fej a legfontosabb szervük. Vagyis azt szeretnénk, hogy a fejük rendben legyen. Ha pedig ezt akarjuk, akkor egy bizonyos szubsztanciát, ami folyamatosan termelődik a testünkben, nevezetesen az oxálsavat, fel kell juttatnunk a mellkasból a fejbe. Az egészséges fejnek szüksége van bizonyos mennyiségű oxálsavra. Az oxálsavat éppúgy képesek vagyunk a testünkben előállítani, akár az alkoholt, amire szintén szükségünk van. De ehhez a fejnek szabályosan kell dolgoznia, hogy az oxálsav folyamatosan termelődjön. Ha ez nem történik meg, akkor a fej vérszegény lesz, az oxálsav pedig eltávozik a vizelettel.

Ebből láthatják, Uraim, hogy a modern orvoslás a vizelet kémiai vizsgálatával a legfontosabb betegségeket képes diagnosztizálni. Csak hogy a mai kémia nem létezett korábban. Orvostudomány mégis létezett!

Tegyük fel, valakinek láza van. Most egy drasztikus esetet veszünk. Mit is jelent, ha láza van valakinek? Nem azt jelenti, hogy ellustult az asztrálteste. Épp ellenkezőleg: túl intenzíven dolgozik. Olyannyira, hogy hatása egészen az Én-ig feljut. Az Én számára ez olyan, mintha valaki korbácsolná. Az Én azonban felelős a vérkeringésért. Azonban egy túl intenzív asztráltest, amely be akar hatolni a szervekbe, de nem tud, és ezért önmagában tombol mint a vihar korbácsolta tenger, lázat idéz elő. Az embernek saját asztrálteste okozza a lázát. Mi lesz ennek a következménye? A vért túl gyorsan űzi körbe a testben. A vér nem képes szabályos változásokra. Nincs ideje, hogy alakítsa a szerveket. Vér formában átjut a szívből a vesébe, onnan a vizeletbe, amitől a vizelet túl sötét színűvé változik. Aki ért hozzá, hogy ítéletet alkosson a vizelet sötét színe alapján,

az máris tudja, hogy láz tombol a testben, akár kicsit, akár nagyon sötét a vizelet.

Most tegyük fel, hogy az asztrális test ellustult, és nem dolgozik többé szabályosan. Ilyenkor a vér egészen lassan kering a testben, a pulzus éppen hogy csak tapintható. Már a pulzusból meg lehet állapítani, hogy a vér túl lassan kering. A test összelöttyen. Minden lehetséges helyen fájdalmak lépnek fel. A vizelet világossárga vagy egyenesen fehér. Nos, e két vélet között, hogy a vizelet sötétsárga vagy fehér, az elképzelhet ő legtöbb színárnyalat előfordul. Ha valaki járatos a vizelet színének jelentésében és fény felé tartva megvizsgálja, akkor már csak a színből a legkülönfélébb dolgokat kiolvashatja.

A vér állandóan pótolni akarja mindazt, ami a szervekből távozik. Emiatt a vérben van egy állandó tendencia: meg akar szilárdulni. Ha viszont a vér túl gyorsan fut át a szerveken, akkor képtelen számukra anyagokat leadni. De erős, szilárd akar maradni. Emiatt, ha vizeletként a vesékből kijön, ettől a vértől a vizelet pelyhes lesz. Ha tehát fény felé tartjuk a vizeletet, akkor ebben az esetben pelyheket fogunk benne látni. Ha az asztráltest lusta és a vér lassan áramlik a testben, akkor nem látunk a vizeletben semmiféle pelyhet, sokkal inkább víztiszta, áttetsző lesz a vizelet.

Vagyis nemcsak a vizelet színe, de a felhőssége vagy tisztasága is rengeteget elárul. Ha a vizelet úgy néz ki, mint egy esős nyári nap, amit sötét felhők takarnak, és mindenféle mutatkozik benne, mindenféle fortyog benne, vagyis olyan, mint egy viharos nyári nap, akkor annak az embernek olyan betegsége van, amit erős láz kísér. Ha tudjuk, hogy mi történt vele, akkor ezekből a betegségekre is következtethetünk. Ha a vizelet meglepően tiszta, akár egy napsütéses nyári nap, ahol mindent át meg átjár a napfény, akkor arra következtethetünk, hogy ennek az embernek épp ellenkező betegsége van: pusztulnak a szervei. Az egyik szerv is, másik szerv is tétlen stb.

Ha tehát valaki járatos abban, hogy a vizelet hogy nézhet ki, akkor igen sok mindenre következtethet. Es

épp ebben áll a különbség a mai és a régi orvostudomány közt: a régi orvoslás megtekintette a vizeletet, ahogy az ember szemügre vesz egy napos vagy egy viharos nyári napot, vagyis inkább egy durvább megközelítéssel ítélte meg, de jártasságával az állagból sok mindenre következtethetett. A mai, inkább materialista orvoslás a vizeletet kémiaiilag vizsgálja, talál-e benne cukrot, fehérjét, oxálsavat stb. Tehát az egyik inkább, aki, nézetből, a másik inkább az összetétel alapján ítélkezik.

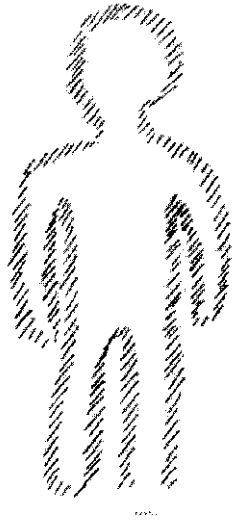
Abban az időben persze, amikor a vizelet kinézetének még nagy volt a jelentősége, az emberek nagyon alapos tudással rendelkeztek róla, nem voltak sarlatánok. De azok, akik ma ezt teszik, többnyire már csak sarlatánok. Bár távolról sem áll szándékomban azt állítani, hogy mindenki sarlatán, aki ma a vizelet alapján gyógyít. Valaki szerezhet akkora jártasságot, hogy tényleg képes a vizeletből mindenféle betegségeket kiolvasni. Ez személyes jártasságot igényel, rengeteg gyakorlással és tapasztalattal, amit hasznosítani is tudni kell.

A különbség, hogy a maiak nem nagyon adnak a szellemre. Már-már ott tartunk, hogy lassan eltörlik a szellemet. Amit a kémia nyújt, azt bárki képes megtanulni. Hogy miképpen lehet egy anyagot vegyelemezni, azt az egyetemen bárki elsajátíthatja három, négy, öt év alatt. Bármelyik üresfejű képes kémiai vegyelemzést végezni. Erre törekszik ma mindenki. A szellemet el kell tüntetni. Mindenki ugyanazt kell hogy tudja, ugyanarra legyen képes. Korábban nem így volt. Korábban nagy tisztelet övezte a szellemet. De annak szellemmel kell rendelkeznie, aki meg akarja vizsgálni a vizeletet. Éppen ez a különbség: korábban szellemmel telítődtek az emberek, azáltal hogy okították őket. Ma mindenki csak segédmunkás, napszámos. A történet a következő. Ha valaki dolgozni akar, ahhoz kéz kell, a kezét pedig a szellemnek kell vezérelnie. Ma sok szó esik kétkezi munkásokról meg szellemi dolgozókról, de ezt a kettőt egyáltalán nem szabadna megkülönböztetni. Azoknak is hozzá kellene jutni a szellemi tanulmányokhoz, akik kétkezi munkát végeznek, éppen úgy, ahogyan az úgynevezett szellemi dolgozóknak. Csak akkor lehet az

emberek közt ez ügyben különbséget tenni, ha valóban tisztelni kezdik a valódi szellemi munkát. Ám ma inkább el akarják törölni a szellemet.

Mint látják, Uraim, a régi orvostudomány sokkal inkább adott arra, hogy valamit közvetlenül szemügre vegyen. Ennek más következménye is volt. Nem tudom, önök tudják-e, hogy a modern orvostudomány mennyire fennhordja az orrát és mennyire lenézi a régi orvoslást, amiért az a salakanyagokból készített orvosságokat. Azt mondták: az ember mindenféle salakanyagokat ürít. Ha bármilyen formában ezeket a szervezetbe juttatjuk, azok újból azonnal távozni akarnak. De mi is történik? Ezzel például munkára sarkallhatnak egy lusta asztrálestet, vagy rendszeres munkára kényszeríthetnek egy lusta étertestet.

Most azt mondhatnák: „Ha egy embernél azt látjuk, hogy az asztrális test túl gyenge, akkor adunk neki egy kis izzadtságot mint orvosságot.” Persze sokan erre azt mondják, hogy ezt csak a régi koszos orvostudomány tenné. Pedig nem is olyan nagy a különbség, mint gondolnák. Ha ugyanis megvizsgálják a ma adott gyógyszer összetételét, akkor észrevennék, hogy ugyanazok az anyagok vannak bennük, mint az izzadtságban, csak ma ezt a külvilágból, az ásványokból rakják össze. A régiek közvetlenül az izzadtságot használták. Az sok tekintetben sokkal hatékonyabb volt, mint amit külsőleg összetakoltak, hiszen - mint ahogyan azt már sok esetben bebizonyítottam - a természet sokkal értelmesebb, mint az ember. Az ember képes a gyógyszereiben összerakni azt, amit a természet is megalkot. A régiek érdekes módon még nagyon megbecsülték mindazt, amit a maiak már egyáltalán nem becsülnek. A régiek így szóltak: Amikor valaki rendesen megizzad, akkor az egész testét egy izzadtságtakaró borítja (lásd az ábrát). Ez az első. Az ember mindenütt izzad. Az egész testfelületén. Ha az izzadtságot valahogy meg tudnánk hirtelen szilárdítani, az embert meg kivenni ebből a megszilárdult izzadtságból, akkor ott maradna az ember teljes formája! Nagyon érdekes nem? Az izzadtság mindig törekszik leutánozni az emberi alakzatot.

Eközben a régiek még valami mást is tettek. Nemcsak az izzadtságra tekintettek így, hanem a vizeletre is. Például van egy üveg vizeletünk (lásd a képet a következő oldalon). A régiek szemügyre tudták venni a szellemet, sokkal inkább, mint a maiak. És láss csodát! A vizeletből láttak kiemelkedni egyfajta szellemet! Amit az izzadtság magától megformál azáltal, hogy a testfelületen tartózkodik, az ugyanaz, mint ami kiemelkedik a vizeletből. Régen mindezt valóban látták, amikor volt egy pohár vizelet a kezükben. Nem tudom, ismerik-e a mondat a tenger habjaiból kiemelkedő Vénuszról - pont ugyanígy emelkedik ki az emberi asztrál szellem a vizeletből. És például, ha valaki hajlamos volt a kiszáradásra, akkor a vizeletéből sovány és aszott szellem száll fel. Egy olyan ember esetében, aki hajlik a beteges kövérségre, a vizeletből egy minden irányban szétfolyó szellem emelkedik ki. Nevezhetik felőlem képzelgésnek az egészet. Lehetne akár képzelgés is, hogy másfajta szellem száll fel egy tiszta vizeletből mint egy sötét sárgából. De látható, az biztos. Az ilyen emberek, mint orvosok, ez alapján ítélték meg a betegségeket.

Épp így volt ez régen, abban az időben, amikor nemcsak a vizeletet vizsgálták meg, hanem a fekáliát, a béltartalmat is. Régen mindkettő egészen különleges

jelentőséggel bírt a betegségek megállapításában. Képzeljék el, amint valaki megvizsgálta a béltartalmat. Az egyik emberben túl sok a kén, a másokban meg a vas. Első esetben kénes lesz a béltartalom. A kutyák béltartalmában kifejezetten sok kén található. Minél több a béltartalomban a kén, annál szilárdabb és fehéresebb lesz. Minél több benne a szén, annál puhább és sötétebb. A macskáknak ilyen van. Az emberből távozó béltartalom, vagyis a széklet alapján még inkább lehet a betegségekre következtetni, mint a vizeletből.

A béltartalomnál is láttak a régiek egy víziót. Ez meglehetősen érdekes és furcsa! Az izzadtságnál így szóltak: „Ha valaki izzadtságot választ ki, akkor saját szellemébe burkolózik. Amikor vizeletet választ ki, abban benne van a szelleme, ami kiemelkedik.” A széklet minden oldalról zárt, körülhatárolt és meghatározott színe van. Nevezhetik, ha akarják, vízióknak vagy álmoknak - de ezek alapján az álmok alapján nagyon sok betegséget diagnosztizáltak régen.

Manapság ezt próbálják néhányan utánozni. Például azok, akiket önök is említettek, de meglehetősen bizonytalan és botor módon, miközben régi könyvekben olvasnak erről, amit alig értenek. Olyanok is vannak, akik a székletből diagnosztizálnak, de ebből sem sül ki

túl sok jó. Viszont előfordulhat, hogy valaki hatalmas tapasztalatra tesz szert, akkor külsőleg valami egy ilyen diagnózisból. Bár a modern tudomány nem sokat ad minderre, mert jobban bízik a kémiában, és mindent annak segítségével vizsgál meg. De mint említettem, a mai orvostudomány számára éppoly fontos a vizelet vizsgálata, mint a régi tudománytalan orvoslás számára, ami a régi korokból maradt ránk.

Ha régi orvosi könyveket lapozgatnak, rábukkanhatnak egy olyan kifejezésre, amit nemigen érthetnek. Mindenféle misztikusok, akik azt állítják, hogy nagykanállal ették a bölcsességet - nem a tudást, hanem a bölcsességet -, mindig olyan régi könyveket szoktak kívülről felmondani, amiket előzőleg olvastak. Ám ennek nincs túl nagy értéke, mivel egy kukkot sem értettek az egészből. De ha önök is beleolvasnak, rá fognak bukkanni egy kifejezésre. Ujra és újra ott áll egy kifejezés: a múmia. Azt olvashatjuk, hogy a múmia világos, és ez esetben az embert olyan betegség támadta meg, ami sorvadással jár. Ha a múmia egészen sötét, feketés, akkor az emberben láz tombol, a betegség forró. Mindenhol arról van szó, hogy milyen a múmia, és a betegségeket ez alapján diagnosztizálják.

Mi is a múmia? Ha egy mai ember erről olvas, rögtön az egyiptomi múmiákra gondol. Vagyis mihez kezdhetne azzal a ténnyel, ha azt olvassa, hogy a múmia világos vagy sötét vagy bármilyen? Nem jön rá, miről szól mindez valójában, mire gondoltak a régiek, amikor ezeket leírták. Azt nevezték múmiának, amit az izzadságban, a vizeletben és a székletben, mint alakot megláttak. A múmia a szellemi ember. A szellemi ember a bomlás-termékekben válik láthatóvá. A régiek így azt mondták: „Mikor egy gyerek megszületik, eltávozik a magzatburok, a magzatvíz és a méhlepény.” Ekkor a szellem utolsó maradéka is távozik. Ha ezt ma meg tudnák vizsgálni, a következőket találnák: egy kisgyerek születésekor néha csak egészen kevés szellem távozik el, de néha egészen sok. Utóbbiakból lesznek a materialisták.

És így is van, Uraim: az emberben a szellemi tevékenységnek, az asztrális és Én-működésnek nagyon

sok köze van a kiválasztáshoz. Amikor ma lenéznek és sarlatánságnak bélyegzik a régi orvoslást, az arra utal, hogy mindezt már nem becsülik semmire. A szemetet ma nem becsülik túl sokra. Persze bizonyos tekintetben jó, ha nem becsülik túl, mert abból is sok minden következne.

Ismertem egy embert, aki meg akarta szüntetni a mosást, mert azt mondta - miután meghallotta, hogy a szellem a kiválasztásban él -, hogy meg kell őrizni minden koszt. Ennek az lett a következménye, hogy túlbecsülte a koszt. Mindez néha örültségnek tűnik. De nem minden esetben örültség. Vegyük példának okáért a lovakat. A lovaknak patája van. A patából a koszt néha a láb finomabb, lágyabb részeibe is feljut. Előfordul, hogy a ló megbetegszik, ha ezt a koszt onnan folyton eltávolítják. Érzékkel kell rendelkezni az iránt, hogy milyen időközönként kell eltávolítani a koszt, hogy a ló újra termelhesse.

Kézzelfogható bizonyítékot szolgáltat rá a ló is, milyen nagy fontosságú a koszt, a kiválasztás. Mindez fontos az emberi szellem számára, és nagy jelentőséggel bír az egészség és betegség szempontjából. A kiválasztásban megtaláljuk az egészséget és a betegséget. A régiek a kiválasztásban megtalálható szellemet múmiának nevezték. Ha a régi iratokban a múmia szóra bukkannak, akkor mostantól már érteni fogják, mert elmondtam önöknek, hogy a múmia a kiválasztás végtermékeiből keletkezik.

Mint látják, a Müller úr által feltett kérdésből egy egész tudomány kerekedik ki, amelyet csak akkor lehet birtokolni, ha valaki a szellemmel is foglalkozik. Egyébként a kiválasztás csak egyszerűen kiválasztás marad, nem is törődnek vele. A kiválasztásban megmutatkozik, hogy az ember milyen szellemmel rendelkezik. Hogy ez a széklet esetében így van, az már a felületes pillantás számára is nyilvánvaló. Hasonlítsák össze a lovak székletét a marhák székletével. A marhák széklete nagyobb és szétterjedőbb. A lovaké kicsi, gömbölyű fejecskényi. Nem is lehet másként, ha van szépérzékük - hiszen a szépérzék nemcsak arra terjed ki, ami nem büzlik -, minthogy ha meglátnak egy tehénlepényt, azt mondják: abban az egész tehén benne van. Az egész

tehén! Leképeződik benne széles jellegével, lomha tevékenységével, a hajlamával, hogy folyton elterüljön, mindez egészen benne van a fekáliájában. A ló a vadóc-ságával, szeleburdiságával, ahogy mindig szabadulni akar a Földtől, kiugrik, kiszökell a világba - a lócitrom megmutatja az egész lovat. Minden állat fekáliájával ez a helyzet. Ebből rájöhetnek, mit értettek a régiek a múmia alatt, és mi az, ami asztrális. Az érzékfeletti állat, az érzékfeletti ember benne él a kiválasztásban.

A szellemtudomány az, aminek segítségével ezekkel a dolgokkal meg lehet birkózni. De nem lenne jó, ha a végén az ellenfeleink azt mondhatnák: „A szellemtudomány a fekáliában turkál, csak az izzadsággal, vizelettel stb. foglalkozik. A szellemtudomány a mocskok tudománya.” Ez igencsak így lenne ellenlábásainknak!

Tehát, Uraim, mivel felvetődött a kérdés, meg kellett mutatnom önöknek, mi igaz mindebből. De minden adandó alkalommal utalniuk kell rá, hogy nem arról van szó, hogy különleges figyelmet fordítunk mindenre, ami mocskos, hanem a szellemre fordítjuk a figyelmünket. Az ember elájul, ha túlsúlyba kerül testében a felépítés. Ha a felépítés túlsúlyba kerül, az daganatképződéshez vezet. Ugyanúgy szükség van leépítésre is. Le kell bontani. Ha az agyban daganat keletkezik, akkor az ember gyakran elájul, folyton távol marad, mert ott kizárólag felépítés zajlik. Akkor keletkezik az agyban daganat, ha nem történik meg a szabályos lebontás. Az agyidegek szellemi, lebontási végtermékek. Ha túlságosan gyorsan távozik, akkor túl gyorsan áramlik a vér, és gyulladások keletkeznek. Ha hajlamosak rá, hogy a vizeletük túl sötét legyen, akkor a szervezetükben gyulladások alakulhatnak ki. Ha arra hajlamosak, hogy a vizeletük túl világos legyen, akkor daganatok alakulhatnak ki könnyebben. Ez egy dolog. De ugyanígy mindenféle más betegsége is lehet következtetni a vizeletből, ha helyesen képesek azt megvizsgálni.

Szerdán folytatjuk.

TÍZEDIK ELŐADÁS

Jó reggelt, Uraim! Kitaláltak valamit mára?

Burle úr kérdez a relativitáselmélettel kapcsolatban. Mi vele a helyzet, hiszen korábban annyit lehetett olvasni ezzel kapcsolatban. Mára talán elfeledték? Mindenképpen kevesebbet lehet hallani felőle mostanában.

Dr. Steiner: A relativitáselmélet bonyolult kérdés. Ma nagyon kell figyelniük, és valószínűleg még akkor is azt kell majd mondaniuk, hogy még mindig nem ismerik ki magukat a kérdésben. De sok ember jár ugyanebben a cipőben még azok közül is, akik beszélnek a relativitáselmületről. Gyakran úgy emlegetik, mint korunk legnagyobb vívmányát, de érteni nem értik. Igyekezni fogok annyira közérthetően elmagyarázni, amennyire csak lehetséges. Mint mondtam, ma nehéz dolguk lesz, de következő alkalommal majd izgalmasabb vizekre evezünk.

Az einsteini elmélet olyan mozgásokra vonatkozik, amit valamely test végez. Mint tudják, a testek mozgása abból áll, hogy a térben megváltoztatják a helyzetüket. Ha tehát egy mozgást akarunk felrajzolni, akkor azt mondhatjuk, hogy egy test „A” helyen tartózkodik, majd elmozdul „B” helyre. Ha valahol kint ácsorognak és elszáguld önök mellett egy vonat, akkor semmi kétségük nem lesz afelől, hogy a vonat száguldott el önök mellett, míg önök egy helyben állnak. De komoly kétségek közé eshetnek ez ügyben - már ha nem gondolkodnak el rajta komolyabban -, ha mondjuk, elalszanak egy vonatfülkében, majd felébredve kinéznek az ablakon és azt látják, hogy elhalad önök mellett egy vonat. Ez már nem feltétlenül kell hogy igaz legyen, hiszen elképzelhető, hogy mielőtt elaludtak, a vonat még állt, de míg

aludtak, elindult. Mialatt aludtak, nem vették észre, hogy önök alatt a vonat mozgásba lendült, így látszólag a kint lévő vonat halad el önök mellett. Ha pontosabban megnézik, látják, hogy a kinti vonat nyugalomban van, míg az önök vonata halad. Tehát bár mozgásban vannak, önök azt hiszik, hogy nyugalomban vannak, és a kinti vonatról hiszik, hogy az mozgásban van, bár valójában az van nyugalomban. Önök is tudják: nyugodtan előfordulhat, hogy valaki az ablakon kinézve azt hiszi, hogy a saját vonata nyugalomban van, a kinti vonat pedig az ellenkező irányba halad. A szem számára legalábbis ez látszik. Ebből is láthatják, hogy nem minden esetben igaz, amit mi emberek a mozgásról kijelentünk. Felébrednek és azt a véleményt alkotják, hogy a kinti vonat mozog. De egy pillanattal később helyesbíteniük kell: a kinti vonat nem mozog. Én mozgok.

Ilyen és ehhez hasonló ítélet-korrekciók rendszeresen előfordulnak a világtörténelemben. De elég, ha visszamegyünk a történelemben hat-hét évszázadot, amikor mindenki azon a véleményen volt, hogy a Föld szilárdan áll a világűrben, az egész csillagos ég pedig körülötte forog. Ezt a nézetet - talán önök is hallották már - a 16. században korrigálták. Jött Kopernikusz és így szólt: „Mindez nem igaz. A napok, az állócsillagok vannak nyugalomban, mi pedig a Földdel egyetemben eszeveszett sebességgel száguldunk keresztül az űrön. Azt hisszük, hogy nyugalomban vagyunk itt a Földön” -pont ugyanúgy, mint az, aki a vagonban gondolta, hogy ő van nyugalomban, és a másik vonat halad -, de most ezt az ítéletet megváltoztattuk.” Kopernikusz az egész asztronómiát átírta. Azt mondta: „Nem igaz, hogy a csillagok mozognak. A csillagok nyugalomban vannak. Ezzel szemben a Föld őrületes sebességgel száguld az űrben az emberekkel együtt.”

Ebből rögtön adódott a felismerés, hogy amit az ember első látásra megállapít a mozgásra vonatkozóan, nem feltétlenül helyes: nem tudható, hogy önmaga van nyugalomban, vagy hogy egy elhaladó test valóban mozog-e, vagy esetleg önmaga mozog, vagy hogy a test, amiről azt hisszük elhalad, nyugalomban van-e.

Ha ebbe belegondolnak, azt fogják mondani: „Szükségessé vált egyfajta korrektúra, hogy egyáltalán mit ismerünk el mozgásnak.” Vegyük csak azt az egy példát, hogy milyen hosszú időre volt szüksége az emberiségnek, hogy a Föld mozgásával kapcsolatos nézeteit helyesbítse. Évezredekbe telt. Ha egy vonatban ülnek, talán elég pár másodperc, hogy felismerjék a tévedést és javítsák a véleményüket. Vagyis teljesen eltérő időmennyiség szükséges egyik vagy másik nézet megváltoztatásához.

Mindez arra sarkalta Einsteint és a hozzá hasonlókat, hogy azt mondják: „Egyáltalán nem lehetünk biztosak benne, hogy amit mozgásnak látunk, az valóban mozgás, vagy valami titokzatos módon esetleg mi magunk vagyunk mozgásban, a másik pedig van nyugalomban. Ebből a bizonytalanságból tehát levonhatjuk az előbbi következtetést.”

Például lehetne a helyzet a következő: (Rajzol) Valaki autóval kíván eljutni a Goetheanumba. De kijelentheti ki, hogy valóban az autó közeledik a Goetheanum felé? Ki mondhatja ezt teljes bizonyossággal? Lehet, hogy az autó nyugalomban van, csak a kerekek forognak, a Goetheanum pedig közeledik. Elég lenne, ha egyszer kiderülne ez valahogy úgy, ahogy Kopernikusz esetében a Földdel is kiderült! (Derűtség.)

Ezek alapján mondta végül ki Einstein: „Tulajdonképpen soha sem lehetünk bizonyosak benne, hogy melyik test van mozgásban. Csak azt tudhatjuk, hogy egymáshoz képest elmozdulnak, hogy a helyzetüket vagy a távolságukat változtatják egymáshoz képest. Ez az egyetlen, amit tudhatunk.” - Az ember persze tudja, hogy ha közeledik a Goetheanum felé, éppen mivel egyre közelebb kerül hozzá, de hogy ki közeledik kihez, azt nem lehet megmondani.

Amikor valamiről kijelentjük, hogy nyugalomban van vagy hogy mozog, az abszolút. Tehát mit nevezünk abszolút nyugalomnak és abszolút mozgásnak? Az lenne abszolút nyugalom illetve mozgás, amiről azt mondhatjuk, hogy a világűrben-nyugalomban van, illetve mozog. Csakhogy ez természetesen egy fatális tény: hiszen

például Kopernikusz idejében még azt hitték, hogy a Nap nyugalomban van és a Föld mozog körülötte. A Földhöz képest ez igaz is, de a Naphoz viszonyítva már nem igaz, mert a Nap iszonyatos sebességgel száguld a csillagvilágban, a Herkules csillagképben, mi pedig vele együtt száguldunk ugyanott. Egyrészt keringünk a Nap körül, és miközben körülötte keringünk, vele együtt száguldunk a világegyetemben. Vagyis a Napról sem mondható el, hogy abszolút nyugalomban van a világűrben. Ezért Einstein és nézetének pártolói azt mondták: „Semmiről sem jelenthető ki, hogy abszolút nyugalomban vagy mozgásban van, csak azt mondhatjuk, hogy relatív nyugalomban, illetve relatív mozgásban van.” Ami azt jelenti, hogy relatív, vagyis egy másikhoz képest van mozgásban vagy nyugalomban.

Egy alkalommal Stuttgartban, egy kurzuson valaki azt gondolta, hogy az antropozófusok mit sem tudnak a relativitáselméletről, és mivel elkötelezett híve volt eme elméletnek, kötelességének tartotta, igen egyszerű formában - hogy az ott lévők biztosan megértsék - feltárni, hogy miképpen működik az einsteini relativitáselmélet. Mit tett? Fogott egy gyufásdobozt és így szólt: „Van egy gyufám. A dobozt teljesen nyugodtan tartom, csak a gyufa közeledik felé. Tüzet fog. Most egy másik kísérletet végzek el. Most a gyufát tartom nyugalomban és a doboz közeledik felé. Megint tüzet fog. Ugyanaz történik. Azt történik, hogy a gyufa meggyullad. De a mozgás, amelyet közben végeztem, nem abszolút, hanem relatív. Egyik alkalommal a gyufát közelítem a dobozhoz, másik alkalommal a dobozt a gyufához. A tűz létrejött egyáltalán nem függ attól, hogy melyiket közelítem melyik felé, csak az számít, hogy relatív elmozdulnak egymáshoz képest.”

És mindezt az egész világra vonatkoztathatjuk. Az egész világra igaz, hogy nem tudható, mi mozog és mi nem. S azt tudhatjuk, hogy egymáshoz képest hogyan mozdulnak el, többet nem. Hogy melyik test mozog gyorsabban, s melyik lassabban, azt nem tudhatjuk. Képzeljék csak el, hogy egy gyorsan rohanó vonaton ülnek, amikor is az elhalad egy személyvonat mellett.

Hirtelen úgy érzik, hogy az addig száguldó gyorsvonat most sokkal lassabban halad. Próbálják csak ki, hogy így van! Abban a pillanatban az lesz az érzésük, hogy a vonat lassabban megy. A gyors pont annyival lesz lassabb, amennyivel a másik mellette halad. Vagyis teljesen hamis lesz a vonatok gyorsaságáról alkotott képük. De ha szemben jön egy lassabb vonat, akkor az lesz az érzésük, hogy a vonatuk gyorsabb lett. Vagyis soha nem lehet pontos ítéletük két mozgást látva, hogy miként viselkednek a mozgó tárgyak, csak arról lehet elképzelésük, hogy az egymáshoz való távolságuk miként változik egymáshoz képest.

Egy kissé itt most megállunk és megállapítjuk: „Azt a hétszázát, ez az Einstein ravasz fickó volt! Végre valaki rájött, hogy a világmindenségben belül egyszerűen nem beszélhetünk abszolút mozgásról, csak relatív mozgásról.” Valóban nagyon okos megállapítás, és ahogyan önök is nyilván belátták, sok mindenre igaz is. Hiszen valóban senki nem mondhatja meg, hogy az a csillag, amit épp nézeget, nyugalomban van vagy sem. Ha ugyanis a figyelő éppen mozgásban van, akkor a csillag látszólag a másik irányba halad. De akár közeledhet is. Vagyis egyetlen pillantásból semmiképpen nem képes megmondani, hogy a csillag nyugalomban van-e vagy mozog. Fontos, hogy tudjuk mindezt. Hiszen ezáltal meg kellene, hogy változzon bizonyos tudományok megfogalmazása ezzel kapcsolatban, teljes fogalmi eszköztárunk szintűje. Egy példán bebizonyítom önöknek mindezt.

Hogyan juthat az ember ezek után bármilyen ismerethez a csillagokkal kapcsolatban? Azzal a módszerrel, ahogyan régen egy fejedelem próbált tudáshoz jutni a csillagokról, úgy biztosan nem. A fejedelem vagy herceg felment a csillagvizsgálóba, ahol a csillagász - lévén a fejedelemről van szó - természetesen mindent elmondott neki a munkájáról, majd a fejedelem belenézett a távcsőbe, és megfigyelt egy csillagot. Ha valahová odairányítjuk a távcsövet, akkor először semmit sem látunk. Aztán várunk egy keveset. A csillag bejön a látómezőbe, elhalad előtte, majd kimegy. A fejedelem

mindezt végignézte. Aztán így szólt: „Most már értem, hogy ön tudhat valamit a csillagokról, hogy tudhatja, hol vannak, hogyan mozognak, mindezt belátom. De hogy honnan tudja ilyen távolságból, hogy mi a nevük, azt fel nem foghatom.” - Nos, ezzel a hozzáállással nem lehet asztronómiát folytatni. De akkor hogyan történik a csillagok megfigyelése? A távcső mellett ül az asztronómus, és belenéz a távcsőbe. Odabent ott a szálkereszt. Amikor a csillag elhalad a szálkeresztnél, akkor meghatározzák a helyzetét.

Régebben a megfigyeléseknél azt mondták: Lehetséges, hogy a Föld mozog, az emberrel, a távcsővel és az objektívvel együtt - így hívják a benne lévő üveget, amit olyan távolságra irányítottak, hogy a nyugalomban lévő csillag látsszon benne. Korábban az volt a nézet, hogy a csillag mozog. Ma azonban azt kell mondanunk: „A csillag mozgásáról illetve hogy nyugalomban van-e vagy sem, semmit nem jelenthetünk ki. Ránézésre a csillag egybeesik a szálkereszttel. Fedik egymást. Semmi másról nem tehetünk kijelentést, mint arról, ami a szemünk előtt látható. Emiatt a világgal kapcsolatos dolgokban teljesen bizonytalanná váltunk.”

Mindennek nagyon nagy hordereje van! Fontos, hogy miképpen tekintünk a mozgásra, nemcsak a csillagok esetében, hanem a földi testeket tekintve is. Azok a következtetések, amelyeket Einstein és követői mindebből levontak, nagyon nagy jelentőséggel bírnak. Például a következőt mondták. „Ha a mozgás csak relatív lehet, akkor az égvilágon semmire nem tehetünk kijelentéseket, még az egyidejűsége, illetve a különböző idejűsége vonatkozóan sem. Ha ugyanis például van egy óram Dornachban és egy Zürichben, és a mutatók ugyanazt mutatják, még nem lehetek bizonyos benne, hogy valójában nemcsak egy téves megfigyelés áldozata vagyok-e, mivel egymástól távol esnek az órák. Talán nem is létezik egyidejűség!”

Mint látják, mindebből a legmesszemenőbb következtetéseket lehet levonni. Felmerül a kérdés: Egyáltalán nem lehet ebből kikeveredni? Manapság semmit sem jelenthetünk ki a dolgokról, ha mozognak? Ez egy

nagyon fontos kérdés. Az, hogy egy mozgásról kívülről nézve nem tehetünk kijelentést, világos. A legtágabb értelemben véve az is igaz, hogy ha autóval közeledek a Goetheanum felé, akkor éppen úgy az is lehetséges, hogy a Goetheanum közeledik az autó felé.

De itt valami közbeszól, Uraim. Már a gyufás példa sem teljesen stimmel. Felszólíthattam volna az urat, aki ezt olyan gyönyörűen kifejtette, hogy legyen kedves odaszögezni a gyufaskatulyát az asztalhoz és megismételni a kísérletet. Irdatlan erőt kell befektetni, ha az ember az asztallal együtt akar oda-vissza mozogni. Vagyis valami bökkenő van a dologban.

Es rögtön láthatóvá is válik ez a bökkenő, ha figyelmesebben nézzük az ügyet. Képzeld el, hogy az autó Dornachból Baselbe tart, mi pedig azt mondjuk: „Nem is az autó halad Basel felé. Az autó nyugalomban van, a kerekek forognak, Basel meg egyre közelebb jön.” Jó. Csakhogy valami itt nem stimmel: az autó az évek során elhasználódik. Ez pedig csak arra vezethető vissza, hogy nem az út mozog az autó alatt, hanem az autó mozog, és ezért elhasználódik attól, ami benne zajlik. Ha tehát nemcsak a mozgást tekintjük, hanem a test belsejében is utánanéznünk, hogy ott mit okoz a mozgás, akkor arra a következtetésre jutunk, hogy az einsteini teória nem teljesen állja meg a helyét. Azt figyelhetjük meg, hogy nemcsak a kerekek használnak el, hanem az egész autó. Erre azt mondhatná valaki: „Persze akkor is forognának, ha a hegy jön egyre közelebb vagy Basel jön egyre közelebb, vagy esetleg másképpen is elhasználódhatnak.” De azt még mindig mondhatjuk, hogy talán úgy van: élettelen testek esetében mindez tényleg nem eldönthető. Élettelen testeknél csak annyit tudunk, hogy bizonytalan, melyik mennyire mozog. De élő testeknél? Képzeld csak el, hogy gyalog mennek Baselbe, valaki más meg itt marad Dornachban, két órán át ott marad mozdulatlanul, mialatt önök elgyalogolnak Baselbe. Ha mármost nem önök mennének Baselbe, hanem Basel jönne önök felé, akkor tulajdonképpen majdnem azt tennék, amit az, aki végig ott maradt Dornachban. Csakhogy önök elfáradtak.

Önökben megváltozott valami. És ebben a változásban képesek vagyunk rajtakapni a mozgást. Márpedig az élőlényekben végbemenő változásokat mindenképpen képesek vagyunk nyomon követni: tényleg mozgásban voltak, vagy éppen mégis nyugalomban voltak, a mozgás pedig csak látszólagos volt.

Ennek is ahhoz a felismeréshez kellene vezetnie, hogy egyáltalán nem szabad a világ külsődleges megfigyelése alapján teóriákat alkotni, még akkor sem, ha valami egészen egyértelműnek látszik. Helyette a belső változásokból alkothatunk teóriákat. Vagyis elmondhatjuk újra azt, ami ezúttal a relativitáselméletre is igaznak bizonyult: aki csak a dolgok külső oldalára figyel, nem jut sehova. A belsőre kell figyelni. Így legalább viszont oda vezet a relativitáselmélet, hogy valaki elkezd kissé antropozófus szemmel, szellemtudományosan gondolkodni, mivel az antropozófia mindenütt igyekszik felhívni a figyelmet arra, hogy a belső dolgokra figyeljünk.

Az einsteini elmélet rendkívül érdekes következtetésekhez vezetett. Különösen akkor válik érdekessé az ügy, amikor Einstein példákat sorol. Hoz egy példát, ami azt kívánja bizonyítani, hogy a helyváltoztatásnak egyáltalán nincsen jelentősége. Éppen mivel a tekintet számára valójában eldönthetetlen, hogy egy test helyet változtatott-e vagy sem, így nincs is semmilyen jelentősége. Ezért Einstein azt mondja: „Ha egy órát, ami egy bizonyos időt mutat, kilövik a világűrbe úgy, hogy fénysebességgel halad, majd megfordul és visszatér, akkor ennek a mozgásnak semmilyen jelentősége nem lesz az óra állapotára vagy állására vonatkozóan. Változatlanul tér vissza.” Einstein azt mondja: „Hogy egy test mozog-e vagy sem, azt nem tudjuk eldönteni. Az óra ugyanaz marad.” Hogy nyugalomban van-e vagy mozog, az számára nem számít. De nem ártana, ha valaki végre egyszer meghívna önöket, Uraim, hogy figyeljenek meg egy az űrben fénysebességgel közlekedő, majd visszatérő órát! Az óra ugyanis elporladna, semmi sem maradna belőle, emiatt nem is tudnák megfigyelni.

Mit is jelent azonban mindez? Ez azt jelenti, hogy így egyáltalán nem lehet gondolkodni. Így értelmetlen

gondolatokra bukkanunk. Egyfelől azt látjuk, hogy Einstein igen okos ember, aki olyan következtetésekre bukkan, ami megdöbbeníti az embereket. Azok, akik nem jártasak a matematikában, nemigen értik meg Einstein elméletét. Aztán valami populáris formában íródott könyvben utánaolvasnak, elolvassák az első oldalt, majd ásitózni kezdenek, elolvassák a második oldal felét, aztán felhagynak vele. Majd így szólnak: „Ennek nagyon okos dolognak kell lennie. Ha nem valami nagyon okos dolog lenne, akkor én is megérteném. Ráadásul nagyon sokan mondják is róla, hogy nagy okosság.” Innen az ítélet, ami a relativitáselmületről született. De vannak olyanok is, akik értik. És ezekben az embereken talál Einstein követőkre és rajongókra, akiknek a tábora napról napra nő. Nem igaz, amit Burle úr mondott, hogy elfeledték mindezt. Pár éve az egyetemi professzorok még hallani sem akartak az einsteini elmületről. Ma az oktatás tele van Einstein elmületével. Csakhogy az emberek eközben egészen különös nézetekre tesznek szert. Egyszer egyetemi professzorokkal vitáztam az einsteini teóriával kapcsolatban. Ha valaki azon a területen marad, amit kifejtettem önöknek, akkor az einsteini elmélet helyes. Nem lehet mit tenni. Így van ez a vonat, a naprendszer, az egész világmindenség mozgásával. Ez idáig teljesen helyes. Csakhogy az urak ezt kitégítják, és azt mondják: „Az ember magassága is relatív, nincsen abszolút magassága, csak relatív. Csak nekünk tűnik úgy, hogy ilyen vagy olyan magas. Csak a székhez, a fákhoz mérve ilyen magas. Abszolút magasságról nem lehet szó.” Ez pont addig van így, amíg az ember matematikus marad, amíg az embernek csak a geometriával van dolga, ám abban a pillanatban, ahogy az ember felhagy ezzel az állásponttal, amikor bekapcsolódik az életbe, a játszma abbamarad, és más hangot ütünk meg. Ha valakinek fikarcnyi érzéke sincs hozzá, hogy fából kifaragjon egy emberi fejet, akkor az esetleg százszor akkora lesz, mint a valódi. De akinek érzéke van hozzá, az soha nem tesz ilyet, mert tudja, hogy az emberi fej méretei kötöttek a világmindenségben. Lehet talán kicsit nagyobb vagy kisebb, de ha valaki például

törpe, az betegség. Az nem relatív, hanem abszolút látható. Bizonyos méretek közt ingadozik az ember magassága is. De relativitásról azért nem beszélhetünk.

A professzorok közül mindössze egyetlenegy látta be, hogy ez valóban így van. A többieknek már úgy elborította elméjét a relativitáselmélet, hogy szerintük az emberi nagyság is relatív, mert azt csak látjuk.

Önök is tudják, hogy egy kép lehet nagyon nagy. Ha azonban egyre távolabb mennek tőle, akkor az egyre kisebbnek és kisebbnek fog tűnni. A kép nagysága valóban relatív. A relativitáselmélet követői szerint az emberi nagyság ugyanígy relatív, mivel mindig valamilyen háttér előtt látszik. Csakhogy ez sületlenség. Az emberi magasság magában véve abszolút, és az ember nem lehet sokkal nagyobb vagy sokkal kisebb, ahogyan ők meghatározzák.

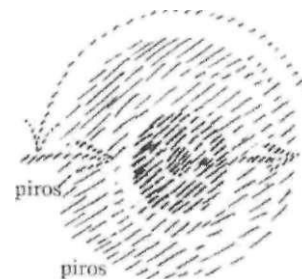
Mindezt azért találják ki egyesek, mert képtelenek felfogni, hogy valami itt a Földön egy dolognak vagy folyamatnak a része.

Mindabból, amit elmondtam önöknek, a következőt szűrhetik le: itt van a Föld, rajta egy ember. Mint tudják, az ember nemcsak a Föld erőitől függ, hanem azoktól az erőktől is, amelyek a világmindenség ő hatnak rá. Például a fejünk az egész világmindenség tükre. Erről már beszélünk. Ha teljesen mindegy lenne, hogy mekkora az emberi fej, akkor minek kéne történnie? Tegyük fel, hogy Burle úr, Müller úr és Erbsmehl úr feje teljesen különbözne egymástól. Ha mindenkinek a feje teljesen különböző lenne, az azt jelentené, hogy mindegyik fej számára egy külön világmindenség létezik. De minthogy csak egyetlen világmindenség létezik, ami nagyjából nem az egyes emberekhez alkalmazkodik, hanem mindig olyan amilyen, és mindig ugyanolyan, ezért az emberek feje nagyjából ugyanakkora. Csak mert az emberek nem tudnak róla, hogy olyan világban élünk, ami szellemileg is hat, hihetik azt, hogy közömbös, mekkora egy ember feje és hogy az csak relatív. Nem relatív. A világmindenség ugyancsak abszolút méretétől függ.

Tehát megint oda jutottunk, hogy azt kell mondanunk: ha valaki helyesen gondolja végig a relativitás

elméletét, akkor a szellemtudományba fut bele, nem pedig a materialista tudományokba.

Ha pedig valaki jobban szemügyre veszi az embereket, akkor láthatjuk, hogy az emberek úgy gondolkodnak, mint Einstein, amikor belefutnak a szellemibe, az élőbe. Amikor gyermek voltam, vérre menő viták tanúja lehettem a nehézkedéssel kapcsolatban. A nehézkedés: ha egy test a földre hull, az nehéz - mondják. Csakhogy ez a bizonyos nehézségi erő mindenütt jelen van a világmindenségben. A testek vonzzák egymást. A Föld vonzza a Holdat (lásd az ábrát), így a Hold nem repül ki a világűrbe, hanem körpályán mozog a Föld körül, mivel valahányszor el akar szállni, a Föld mindig visszahúzza. Amikor fiatal voltam, nagyon sok vita zajlott arról, hogy vajon mi a nehézkedés alapja.

Az angol fizikus, Newton, akiről már beszéltem önöknek, egyszerűen kijelentette, hogy a testek vonzzák egymást, egyik test vonzza a másikat. - Ez nem teljesen materialista nézet, hiszen ahhoz, hogy például az ember valamit odahúzzon magához, meg kell fognia. Ha a Föld minden nélkül csak úgy vonzani tudja a Holdat, az elég gyengén kapcsolható egy materialista felfogáshoz. De az én gyerekkoromban virágát élte a materializmus. Azt is mondhatnánk, hogy az ember kiszáradt, összeaszott, elhervadt, de ugyanakkor virágzott is. Az emberek azt mondták: „Ez nem lehet igaz, a Föld nem vonzhatja a Holdat, hiszen nincsen keze. Ez nem létezik.” Aztán azt mondták: „A világéter mindenütt jelen van” (lásd a rajzot). Amit pirossal jelölök, az a világéter. Ez kizárólag kicsiny magocskákból áll, egészen aprócska magokból. „A kicsi magok tolnak,

tolnak, tolnak, tolnak, kívül jobban, mint középen. Ha van két test, mint például a Föld és a Hold, és kívülről jobban tolják, mint belülről, akkor úgy néz ki, mintha vonzanák egymást." Így magyarázták meg a nehézségi erőt, a kívülről jövő tolóerővel.

El sem tudom mondani önöknek, mekkora megismerési fájdalmat okozott ez nekem. Tizenkét éves koromtól tizenhét éves koromig rágódtam azon, hogy akkor most a Föld vonzza magához a Holdat, vagy valami a Holdat taszítja Föld felé. Hiszen az érvek gyakran nem buták, hanem kifejezetten okosak. Ebben már benne rejlik egy kevés relativitáselmélet. Az ember azt kérdi magától: Van ebben valami abszolút, vagy tényleg minden relatív? Talán az is teljesen közömbös, hogy a Föld vonzza a Holdat, vagy a Holdat taszítja valami a Föld felé. Ezt talán egyáltalán nem lehetséges eldönteni. Ezen sokat töprengtek az emberek. De akkoriban legalább arra rájöttek, hogy a látható anyagon kívül van valami láthatatlan is, az éter. Szükségük volt rá, különben mégis mi tolja egymás felé a testeket, ha nem a kis magocskák? Amikor Einstein megalkotta a relativitás elméletét, még minden ember abban élt, hogy léteznek a kis magocskák, az éternek léteznie kell. Einstein mindent, amit a relatív mozgásról ábrázolt, behelyezett abba a térbe, amit kitöltött az éter. Azt mondta: „Mennydörgős mennykő! Ha a mozgás csak relatív, akkor egyáltalán nem szükségszerű, hogy jelen legyen az éter. Nincsen rá szükség, hogy bármi vonzzon vagy taszítson bármit is. De erről nem tudunk dönteni. Lehet, hogy a tér teljesen üres.”

Így aztán az idő folyamán két einsteini elmélet alakult ki. De persze egyesültek egyetlen személyben. A korábbi Einstein, könyveiben mindent úgy ábrázol, mintha a világteret kitöltené az éter. De relativitáselmélete arra sarkallta, hogy azt mondja: a tér üres. Persze a relativitáselmélet nem jut el odáig, hogy bármit is mondjon az éterről, mert senki sem tudja, mi az igazság, így aztán a megadott példák néha egészen groteszkké válnak. Például Einstein azt mondja: „Itt van a Föld és itt egy fa, amire felmászok, itt megcsúszok és leesek”

-ez egy olyan jelenség, amit önök is nyilván átéltek már. Én legalábbis igen gyakran megtapasztaltam fiatal koromban, ha felmásztam egy fára. Aztán így szólt: „A Föld magához vonz engem. Van súlyom. Ez a nehézkedési erőtlől van, különben a levegőben lebegnék, csak kapálóznék a levegőben, ha a Föld nem vonzana magához.” - Einstein szerint azonban ezt nem jelenthetjük ki, mert gondoljuk meg a következőket: itt van lent a Föld, én pedig egy nagy torony tetején állok. De nem úgy, hogy körülöttem a szabad levegő van. Helyette egy doboz van körülöttem, amit a tetején fellógattak. Ha a dobozon belül a toronyból leesek, akkor a doboz falaihoz képest nem változik a helyzetem. Nem érzékelem a zuhanást, mert a falak velem tartanak. Mennydörgős mennykő, most aztán gondban vagyok, ha el akarom dönteni, hogy egyszerűen csak leeresztenek engem azon a fonálon, vagy az egész dobozt a Föld gravitációja rántja magához. Ezt egyszerűen nem tudom eldönteni. Nem tudom, hogy csak leeresztenek, vagy a Föld vonz magához.

Ezzel a példával pont ugyanaz a helyzet, mint azzal, amelyiket az iskolákban szoktak felhozni. A iskolában elmagyarázzák a gyermekeknek, hogy hogyan jön létre egy bolygórendszer. Először csak egy köd van, majd a ködből kialakulnak a planéták. Középen meg ott marad a Nap. Azt mondják: Ezt egyszerűen lehet igazolni. Veszünk egy csepp olajat, ami úszik a vízen. Középre egy kis kartonpapír egy gombostűre erősítve, amit középen beletesznek a vízbe, majd forgatni kezdik. A nagy foltból kicsi olajfoltok kezdenek kiválni, és máris előttünk van egy icipici bolygórendszer. Így kellett lennie odakint is. Egykor volt a köd. A planéták kiváltak belőle, a Nap meg ott maradt középen. Ki merne ennek ellentmondani, amikor ezt ma még a zsírcseppen is láthatjuk? Csakhogy egy apróságról elfeledkeztek, tisztelt Uraim. Hogy ott kell állnom mellette mint tanár, és ha mindezt meg akarom mutatni a gyerekeknek, akkor forgatnom kell a kísérleti tüt. Ha nem forgatom, semmi sem lesz az én kis bolygórendszeremből. Vagyis ez esetben a tanárnak azt is hozzá kellene tennie, hogy odakint is van

egy óriási tanár, aki az egészet annak idején forgatta. Csupán ekkor tökéletes a példa. Ugyanígy Einsteinnek is be kellett volna látnia - ha helyesen gondolkodik -, hogy valakinek irányítani kell azt a madzagot, amin a doboz lóg. Ez igencsak szükséges, hiszen azért nem mindegy, hogy egyszerűen csak lebukfencezek onnan, vagy valaki szépen leenged egy kötélén. Valakinek kell lennie odafent. Amikor Einstein a kísérletet elvégezte, azonnal azt kellett volna gondolnia: „Ki van ott, aki a kötelet tartja?” De ezt nem teheti, mert a mai materializmus ezt tiltja. Ezért kell olyan példákat kigondolnia, amelyeknek semmi valóságalapja nincsen, amelyek egyszerűen nem jöhetnek létre, nem elgondolhatók.

Ezzel kapcsolatban még valami. Képzeljék el, hogy van egy hegy. Itt meg Freiburg ím Breisgrau. A hegyen felállítok egy ágyút, aminek a lövése akár még Offen-burgig is elhallatszik. De ott persze csak később hallják a lövést. Ha valaki Freiburgban is, meg Offenburgban is nézi, hogy mikor lőttek, akkor nem ugyanazt az időt fogják megállapítani. A hangnak idő kell, hogy Frei-burgból Offenburgba érjen.

Ezt a történetet is felhasználta a relativitáselmélet. Azt mondja: „Tegyük fel, hogy nem Offenburgban vagyok, amikor a hangot meghallom, hanem először Freiburgban. Ott azonos időben hallom meg a hangot, mint ahogy elhangzik a lövés. Most egy vonattal Freiburgból Offenburgba megyek. Azáltal, hogy arra haladok, egy kicsit távolabb Freiburgtól már kicsit később hallom a hangot, még távolabb még később. De ez csak addig van így, amíg lassabban megyünk, mint a hang. Mi történik, ha hangsebességgel mennek Freiburgból Offenburgba? Akkor semmit sem hallanak, elfut önök el ől a hang. Hallaniuk kellene, de már nincsen ott.” Azt mondják, azt a hétszázát, tényleg így van! Ha ugyanolyan gyorsak vagyunk, mint a hang, akkor nem halljuk többé. De mi történik, ha még a hangnál is gyorsabban megyünk? Ha lassabban megyünk, akkor később halljuk, ha ugyanolyan gyorsan, akkor nem halljuk. Ha pedig gyorsabban megyünk, akkor korábban halljuk, mint ahogyan elhangzik. Az emberek erre azt mondják: „Mi

sem természetesebb, nagyon helyesen lett elgondolva. Ha lassabbak, mint a hang, akkor két másodperccel később hallják a hangot Offenburgban, ha hangsebességgel mennek, akkor nem hallják. Ha viszont gyorsabbak a hangnál, akkor két másodperccel korábban fogják hallani, mint ahogy elindul Freiburgból.” Szeretném meghívni önöket, hogy egyszer hallgassuk már meg azt a hangot két másodperccel korábban, mint ahogyan elhangzik! Természetesen meg tudnak győződni róla, hogy előbb hallották, hajó gyorsan oda tudnak menni, és megnézik a lövést.

Másik ellenvetésem, hogy szeretném tudni, hogyan néznek majd ki, ha hangsebességgel vagy annál is sebesebben mozognak!

Mi következik ebből? Az következik, hogy bármit ki lehet gondolni, aminek az égvilágon semmi köze a valósághoz. Végül még azt is ki lehet gondolni, hogy az ember előbb hallja a lövést, mint ahogyan az elhangzik (Derültség.). Kigondolni azt ki lehet ilyesmit, de megtörténni sosem fog. Látják, Uraim, ez a különbség! Azok az emberek, akik ma a tudományt képviselik, nagyon logikusan akarnak gondolkodni. Einstein elképesztően logikusan gondolkodik. De ami logikus, az még nem valódi. Két tulajdonságnak kell jelen lennie a gondolkodásban: először is legyen logikus, de másodszor valóságyszerűnek is kell lennie. Képesnek kell lennünk benne élni a valóságban. Akkor nem fog az ember olyan dobozhoz hasonló dolgokat kiagyalni, ami egy szálon függ valahol. Akkor nem fog eszünkbe jutni az óra, amit fénysebességgel küldünk ki az űrbe, és nem fogjuk kigondolni azt az embert, aki gyorsabban megy a hangnál, és emiatt hamarabb hallja a lövést, mint ahogyan az megtörténik. Sok minden, amit ma a könyvekben olvashatnak, szépen ki van gondolva, de édeskevés köze van a valósághoz.

Vagyis azt mondhatjuk: Nagyon okos dolog az einsteini relativitáselmélet, és érvényes is a világ egy bizonyos részére, de semmit sem lehet kezdeni vele, ha a valóságba kívánunk beletekinteni. Mert a relativitáselmélet sosem fogja megmagyarázni, hogy miért lesz az

ember félelmetesen fáradt, mire Baselbe ér, és azt sem, hogy az ember megy Baselbe vagy Basel az ember felé. A fáradtság teljesen érthetetlen lenne, ha Basel megy az emberhez. És minek mozgatom a lábamat, ha Basel amúgy is odajön hozzám? Maradhatnék szépen nyugton és megvárhatnám, amíg Basel odafárad. Mindez Uraim, azt mutatja, hogy messziről sem elegendő logikusan gondolkodni. Szükséges, hogy az ember benne maradjon az életben és az élethez képest döntsön.

Ez minden, amit elmondhatok önöknek a relativitáselméletről. Nagy elismerést szerzett, de csak kevésbé értik az emberek, különben átgondolnák mindezt még egyszer.

A következő szombaton találkozunk.

Rudolf Steiner életművében különleges helyet foglalnak el az 1922-24-es évek úgynevezett munkásoknak tartott előadásai. Ezek témájukat tekintve nem zárt előadásciklusok voltak, és nem is az antropozófiát már jól ismerő hallgatósághoz szóltak. Keletkezésük története az, hogy amikor a svájci Dornachban az Antropozófiai Társaság székhelyének, a Goetheanumnak az építése folyt, Rudolf Steiner az ott dolgozó munkásoknak a kezdetben kötetlen beszélgetések nyomán és az érdeklődés hatására előadásokat kezdett tartani, amelyek végül rendszeressé váltak. A kérdések és témák spontán módon merültek fel, a résztvevők igényeinek megfelelően, amit Steiner mindig szemmel tartott, és azokhoz igazodva fejtette ki az antropozófia világképét. Különösen figyelemre méltó a Munkás-előadások atmoszférája, az a frissesség és közvetlenség, ami belőlük árad. A nyolckötetnyi, összesen 113 előadás kitűnik abban, ahogyan hidal ver a hétköznapi élet kérdései és a már tisztán szellemi témák között, vagyis ahogyan a látható világra irányuló megismerésünket fokról fokra és szinte észrevétlenül átvezeti a nem látható világ megismerésébe.

A hatodik kötet tartalmából:

A vastagbőrű állatok. A tojáshéj és a csontváz képződéséről. A mérgeanyagok és hatásuk az emberben. A táplálkozásról. Az emberi szem. Az albinizmus. A Föld vízháztartásának körforgása és ennek viszonya a világegyetemhez. Az arzén, az ópium és az alkohol hatása a testben. Az étertest, asztráltest és az Én kapcsolata a fizikai testtel. Felépítés és lebontás az emberi szervezetben. Einstein relativitáselméletéről.